

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

09.05.2023

Atzinums Nr. 5-04/2/2023

par vēja elektrostaciju parka “BRVE” būvniecības Saldus novada Gaiķu un Remtes pagastos ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Derīgs līdz 2026. gada 9. maijam

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “BRVE”, reģistrācijas Nr. 45403057233, juridiskā adrese: Bruņinieku iela 28 - 8, Rīga, LV- 1011, elektroniskā pasta adrese: gatis@ec.lv; karlis@oram.biz (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, reģistrācijas Nr. 40003374818, juridiskā adrese: Vīlandes iela 3-6, Rīga, LV – 1010; e-pasts: elle@environment.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā:

Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī - IVN) ziņojums (turpmāk - Ziņojums) Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) iesniegts 2023. gada 10. janvārī. Ziņojums papildināts 2023. gada 15. februārī¹ (Ziņojuma 19. pielikums), 2023. gada 20. martā (Ziņojuma 20. pielikums) un 2023. gada 24. martā² (21. pielikums). Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem Tukuma novadā iesniegts 2023. gada 18. aprīlī. Papildinātais Ziņojums Birojā iesniegts 2023. gada 20. aprīlī³ (Ziņojuma 19. – 23. pielikums). Ziņojums precizēts 2023. gada 27. aprīlī⁴ (Ziņojuma 21. pielikums).

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20. panta pirmo daļu, un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

¹ Birojā reģistrēts 2023. gada 16. februārī, Biroja reģ. Nr. 5-01/363.

² Birojā reģistrēts 2023. gada 27. martā, Biroja reģ. Nr. 5-01/672.

³ Birojā reģistrēts 2023. gada 21. aprīlī, Biroja reģ. Nr. 5-01/1036.

⁴ Birojā reģistrēts 2023. gada 2. maijā, Biroja reģ. Nr. 5-01/1173.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) parka “BRVE” izbūve Saldus novada Gaiķu un Remtes pagastos (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamās norises vietas:

Saldus novads, Gaiķu pagasts, nekustamie īpašumi ar zemes vienību kadastra apzīmējumiem: 84520010196, 84520010206, 84520010147, 84520010080, 84520010069, 84520010138, 84520010139, 84520010197, 84520010074 un Remtes pagasts, nekustamie īpašumi ar zemes vienību kadastra apzīmējumiem: 84800010025, 84800010006, 84800010045, 84800010043 (turpmāk arī – Darbības vieta vai Izpētes teritorija vai zemes vienības, uz kurām izskatīta iespēja 16 potenciālām VES būvniecības vietām).

3. Īss paredzēto darbību raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un ietekmes novērtējuma procedūru:

- 3.1.1. Paredzētā darbība ir ne vairāk kā 12 VES izbūve, veicot novērtējumu 16 potenciālajām VES būvniecības vietām. VES paredzēts izvietot teritorijās, kuru pašreizējā izmantošana galvenokārt ir lauksaimniecībā izmantojamas zemes. Savukārt jaunbūvējamā elektropārvades kabeļu trase šķērsos galvenokārt mežsaimniecībā izmantojamas zemes. Potenciālās VES būvniecības vietas izskatītas 13 nekustamo īpašumu zemes vienībās, kas ietilpst Darbības vietā (skat. šā atzinuma 2. punktu) un galvenokārt atrodas juridisko personu valdījumā. No Ziņojumā (24. lpp.) sniegtās informācijas izriet, ka starp Ierosinātāju un Darbības vietā iekļauto zemes vienību tiesiskajiem valdītājiem pastāv vienošanās par VES būvniecības ieceres izpēti to valdījumā esošajos īpašumos. No sākotnējās sabiedriskās apspriešanas (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) materiāliem izriet, ka Darbības vietai piegulošajās teritorijās esošie īpašumi pieder fiziskām un juridiskām personām, kā arī valstij un pašvaldībai.
- 3.1.2. Paredzams, ka uzstādīšanai Darbības vietā tiks izvēlētas identiskas viena ražotāja VES, kuras atbilst starptautiskajā standartā IEC⁵ 61400-1 “*Vējturbīnas. 1. daļa: Projektēšanas prasības*” definētajai III klasei, un ir piemērotas uzstādīšanai teritorijās ar zemu un vidēju vēja ātrumu. Lai panāktu pēc iespējas augstāku saražotās enerģijas apjomu ilgtermiņā, Ierosinātāja plāno uzstādīt lielas jaudas (5,5 MW – 7,2 MW) jaunākās paaudzes VES. Ņemot vērā VES straujo attīstību, netiek izslēgta iespēja, ka varētu tikt uzstādītas arī jaunākas paaudzes VES nekā Ziņojumā novērtētās, bet ar līdzvērtīgiem vai labākiem raksturlielumiem, tomēr tajā pašā laikā ar lielāku ražošanas jaudu. Novērtēts, ka maksimālais VES kopējais augstums neatkarīgi no izvēlēta modeļa un realizējamās novietojuma alternatīvas nebūs lielāks par 261 m.
- 3.1.3. Paredzētā darbība ietver VES būvniecību, kā arī papildu nepieciešamo infrastruktūras objektu (tostarp – pievedceļu, laukumu, jaudas paaugstināšanas staciju, elektropārvades kabeļa līniju) būvniecību. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam būs nepieciešama arī meliorācijas sistēmas objektu pārkārtošana - jaunu caurteku izbūve un esošo caurteku pārbūve, meliorācijas grāvju konfigurācijas izmaiņas, jaunu drenāžas risinājumu izbūve. Ziņojumā novērtēts, ka būs nepieciešama arī atsevišķu teritoriju atmežošana, galvenokārt ceļu un kabeļu līniju izbūvei. Precīza atmežojamās teritorijas platība tiks noteikta būvprojekta izstrādes laikā, kad tiks izvēlēta ceļu konfigurācija un konkrēti transportēšanas maršruti (Ziņojuma 152. lpp.)⁶. Kabeļlīnijas iespēju robežās tiks

⁵ IEC - pieņemtais saīsinājums angļu valodā - *International Electrotechnical Commission*, latviešu valodā - Starptautiskā Elektrotehniskā komisija.

⁶ Ņemot vērā, ka īstenojot ietekmes uz vidi mazinošos pasākumus Ierosinātāja paredzējusi izbūvēt tikai 11 VES. Lēmums pieņemts ietekmju izvērtējuma rezultātā 2023. gada aprīlī. Ziņojumā noteiktie ietekmes un skarto

izbūvētas ceļu nodalījuma joslā. Kabeļu līniju kopgarums veidos ~ 30 km, tajā skaitā AS “*Latvijas valsts meži*”, reģ. Nr. 40003466281, (turpmāk - LVM) mežu teritoriju šķērsojums varētu veidot aptuveni 16 km. Elektrolīniju provizoriskais novietojums attēlots Ziņojuma 3.1.1. un 3.1.2. attēlā un precizētajā Ziņojuma 20. pielikumā.

- 3.1.4. Ziņojuma 3.3.1. tabulā apkopota informācija par montāžas laukuma būvniecībai nepieciešamo platību vienai stacijai (vienības platība) un 12 stacijām (kopējā platība), balstoties uz *NORDEX NI63* stacijas modeļa būvdarbu specifiku. Savukārt, 3.3.2. tabulā apkopota informācija par katras stacijas būvniecības laikā transformējamo zemju platību, aptuveno jaunizbūvējamo ceļu garumu un atmežojamām platībām. Kopējā nepieciešamā platība 12 VES un ar tām saistīto objektu būvniecībai būs aptuveni 12 ha, kur aptuveni 4,8 ha no nepieciešamajām apbūves zemēm tiks saglabāta arī pēc būvniecības procesa pabeigšanas, lai nodrošinātu VES ekspluatāciju. Ziņojuma 3.3. nodaļā norādīts, ka kopējā Izpētes teritorijas platība ir ~ 291 ha.
- 3.1.5. Ietekmes uz vidi novērtējums Paredzētajai darbībai tika piemērots ar Biroja 2021. gada 25. augusta lēmumu Nr. 5-02/21 “*par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” (turpmāk – Lēmums Nr. 5-02/10), pamatojoties uz likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 4. panta pirmās daļas 1. punktu, 7. pantu, 14.¹ panta 1.¹ daļu, 15. pantu un šā likuma 1. pielikuma “*Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams*” 26.¹ punkta 1. un 2. apakšpunktu⁷.
- 3.1.6. Birojs 2022. gada 17. martā Ierosinātajai izsniedza Programmu Nr. 5-03/6/2022 “*ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju būvniecībai Saldus novada Gaiķu un Remtes pagastos*” (turpmāk – Programma Nr. 5-03/6/2022).
- 3.1.7. Saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 4. februāra noteikumu Nr. 83 “*Noteikumi par prioritāro investīciju projektu apkalpošanu*” 11. punktu Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra 2022. gada 9. februārī pieņēma lēmumu Nr. 5.3-12-N-2022/3 par SIA “*BRVE*” īstenotā investīciju projekta (vēja elektrostaciju būvniecība Saldus novada Gaiķu un Remtes pagastā kā elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanas projektam atjaunojamo energoresursu jomā) atbilstību prioritārajam statusam⁸. Šajā punktā minētais lēmums pievienots Ziņojuma 15. pielikumā.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Birojs neuzskata par lietderīgu savā atzinumā atkārtoti ietvert Izpētes teritorijas un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonas apstākļu izklāstu, kas jau ir ietverts Ziņojumā un kurš ir neatņemama IVN dokumentācijas sastāvdaļa. Birojs tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos Izpētes teritoriju raksturojošos apstākļus, kur nepieciešams – ietekmju griezumā tos ņemot vērā attiecīgajās šā atzinuma sadaļās
- 3.2.2. Paredzētās darbības iespējamā īstenošana vieta ir Ziņojumā norādītā Darbības vieta jeb Izpētes teritorija, kā arī teritorijas ārpus plānotā vēja parka, kurās plānots veikt darbības, kas saistītas ar vēja parka būvniecībai un ekspluatācijai nepieciešamās esošās infrastruktūras (pievedceļu, laukumu, enerģijas pārvades un telekomunikāciju līniju u.tml.) pilnveidi un/vai izbūvi no jauna. Izpētes teritorijai tuvākās apdzīvotās vietas uz

teritoriju parametri attiecināmi uz situāciju, kad tika vērtēta 16 VES iespējamā ietekme, tādēļ faktiskie skaitliskie parametri atšķirsies, bet nebūs sliktāki kā Ziņojumā un šajā atzinumā vērtētie.

⁷ Saskaņā ar 2022. gada 29. septembrī pieņemtajiem grozījumiem Novērtējuma likumā, kas stājas spēkā 2022. gada 5. oktobrī, šā likuma 1. pielikuma 26.¹ punkts šobrīd izteikts jaunā redakcijā – “*26.¹ Vēja elektrostaciju būvniecība, ja to kopējā jauda ir 50 megavatu un vairāk, izņemot tādu vēja elektrostaciju būvniecību, kurai piemērojams sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likumu*”.

⁸ Lēmums izdots saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 59. pantu un Ministru kabineta 2021. gada 4. februāra noteikumu Nr. 83 “*Noteikumi par prioritāro investīciju projektu apkalpošanu*” 4., 6., 7., 8., 9. un 11. punktu.

R no teritorijas ir lauku ciemi – Remte, kas atrodas ~ 3,5 km no izpētes teritorijas, Satiķi – ~ 3,2 km, Stūrīši – ~ 2,5 km, Gaiķi – ~ 5 km, Vecgaiķi – ~ 2,5 km un Lielsatiķi – ~ 2,9 km, bet uz A – Miezāji un Mazplāņi, kas atrodas ~ 5 km attālumā. Savukārt Saldus un Brocēni atrodas ~ 9 – 13 km attālumā virzienā uz DR no Izpētes teritorijas. Plānotā vēja parka tuvumā un teritorijā atrodas vairāki valsts vietējās (V1430 *Vāne - Saldus* (turpmāk - autoceļš V1430), V1429 *Jaunpils – Ošenieki* (turpmāk - autoceļš V1429)) un reģionālās (P109 *Kandava – Saldus* (turpmāk autoceļš P109)) nozīmes autoceļi, pašvaldības, LVM un citu personu valdījumā esoši ceļi (Ziņojuma 3.4.4. – 3.4.6. attēls).

- 3.2.3. Atbilstoši Brocēnu novada teritorijas plānojumam⁹ (turpmāk – Brocēnu novada Teritorijas plānojums) Paredzētās darbības teritorijā ietilpst zemes vienības vai to daļas, kuru atļautās izmantošanas veids ir lauksaimniecības teritorija (L) un mežu teritorija (M). Ziņojumā konstatēts, ka Paredzētās darbības Izpētes teritorija skar aizsargjoslas, kas noteiktas ap pašvaldības autoceļiem un meliorācijas būvēm un ierīcēm, bet Remtes pagastā Izpētes teritoriju šķērso arī elektrisko tīklu kabeļu līnija. Novērtēts, ka Izpētes teritorijā konstatētās aizsargjoslas neierobežot VES izvietojuma vietas izvēli, bet aizsargjoslās gar ceļiem, elektriskajiem tīkliem, meliorācijas būvēm un ierīcēm būvniecībai un/ vai darbiem ir izvirzīti īpaši nosacījumi. Plašāks izvērtējums un Saldus novada pašvaldības viedoklis par Paredzētās darbības ieceres realizāciju Paredzētās darbības teritorijā un tās atbilstību Brocēnu novada Teritorijas plānojumam sniegts Ziņojuma 2.2. nodaļā un Ziņojuma 3. pielikumā. Savukārt plānotās kabeļlīnijas saražotās elektroenerģijas nodošanai no vēja parka uz plānoto 110 kV apakšstaciju “*Vāne*”, kas atradīsies Tukuma novadā pie Vānes, šķērsos gan Saldus, gan Tukuma novada teritorijas. Atbilstoši Brocēnu novada Teritorijas plānojumā un Kandavas novada teritorijas plānojumā¹⁰ (turpmāk – Kandavas novada Teritorijas plānojums) noteiktajam teritoriju, kuras šķēros plānotā kabeļlīnija, atļautās izmantošanas veids attiecīgi ir lauksaimniecības teritorija jeb lauku zemes (L) un mežu teritorija jeb meži (M), kā arī plānotā kabeļlīnija šķērso ūdeņu teritoriju (Ū) – Dimžavu Tukuma novada teritorijā.
- 3.2.4. Gan vēja apstākļu raksturošanai Paredzētās darbības teritorijā, gan no vēja apstākļiem atkarīgo ietekmju vērtēšanai izmantoti Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra (*ECMWF*) izstrādātā modeļa ERA5 dati par laika periodu no 2011. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 30. decembrim. IVN procesa ietvaros izmantoti dati par vēja apstākļiem Paredzētās darbības teritorijā 200 m augstumā virs zemes virsmas. Ziņojumā vērtēti VES modeļi, kuri darbu uzsāk, kad vēja ātrums 200 m augstumā virs zemes sasniedz 3 m/s, un staciju darbība tiek apturēta, kad vēja ātrums sasniedz 25-26 m/s. Izvērtējot Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra izstrādātā modeļa ERA5 datus, noteikts, ka Paredzētās darbības vietā vidēji 5 % no gada laika vēja ātrums nebūs pietiekošs elektroenerģijas ražošanai.

⁹ Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu (pieņemts 2020. gada 10. jūnijā) no 2021. gada 1. jūlija Saldus novada administratīvajā teritorijā ietilpst Brocēnu novada Gaiķu un Remtes pagastu teritorijas. Gaiķu un Remtes pagasta teritorijās joprojām spēkā esošs ir Brocēnu novada Teritorijas plānojums 2017. – 2030. gadam, kas apstiprināts ar Brocēnu novada domes 2016. gada 27. oktobra lēmumu “*Par Brocēnu novada teritorijas plānojuma apstiprināšanu*” (protokola Nr. 23., 23.§) pieejams: https://geolattija.lv/geo/tapis#document_5982.

¹⁰ Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu (pieņemts 2020. gada 10. jūnijā) no 2021. gada 1. jūlija Tukuma novada administratīvajā teritorijā ietilpst Kandavas novada Vānes pagasta teritorija. Vānes pagasta teritorijā joprojām spēkā esošs ir Kandavas novada Teritorijas plānojums (4 sējumos) 2011. – 2024. gadam, kas apstiprināts ar Kandavas novada domes 2011. gada 30. oktobra novembra lēmumu Nr.13, 22.§ pieejams: https://geolattija.lv/geo/tapis#document_78.

- 3.2.5. Vēja parka teritorija ietilpst Ventas upes baseina apgabalā¹¹. Saskaņā ar VSIA “*Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi*” Meliorācijas kadastra informācijas sistēmas¹² datiem vēja parka teritorija ietilpst Dimžavas, Ķilpjuptes un Amulas upju sateces baseina apgabalos. Vēja parka Izpētes teritorijā neatrodas valsts nozīmes ūdensnotekas. Vēja parka Izpētes teritorijas tiks savienotas ar jaunbūvējamu kabeļu trasi, kas šķērsos valsts nozīmes ūdensnotekas – Amulu un Dimžavu. (Ziņojuma 3.1.1. un 3.1.2. attēli, precizētā informācija Ziņojuma 20. un 23. pielikumā). Kabeļlīnijas plānots izbūvēt zem upju gultnēm, izmantojot beztranšeju (caurdures) tehniskus risinājumus. Novietojums un precīzi tehniskie risinājumi tiks noteikti būvprojekta izstrādes laikā.
- 3.2.6. Kopumā konstatēts, ka Paredzētās darbības izpētes teritoriju lielākoties aizņem lauksaimniecības zemes. Vēja parka Izpētes teritorijā Gaiķu pagastā ir izveidots blīvs meliorācijas grāvju, drenu un drenu kolektoru tīkls (Ziņojuma 4.9.4. attēls). Arī vēja parka Izpētes teritorijā Remtes pagastā ir izveidots meliorācijas grāvju tīkls (meliorācijas grāvji ir atzīmēti Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras (turpmāk – LĢIA)) sagatavotajā topogrāfiskajā kartē mērogā 1:10 000, bet meliorācijas sistēma nav reģistrēta VSIA “*Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi*” Meliorācijas kadastra informācijas sistēmā).
- 3.2.7. Tuvāko ūdens ņemšanas vietu raksturojums sagatavots Ziņojuma 4.9.4. nodaļā, bet Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz pazemes ūdeņu kvalitāti un to mazinošie pasākumi novērtēti Ziņojuma 4.9.6. nodaļā. Ziņojumā norādīts, ka saskaņā ar informāciju VSIA “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk - LVĢMC) Vienotajā Vides informācijas sistēmā, kurā tiek uzturēta un aktualizēta arī informācija par pazemes ūdeņiem un urbumiem, Paredzētās darbības teritorijā nav reģistrēts neviens ūdensapgādes urbums, bet ~2000 m rādiusā ap Izpētes teritoriju atrodas pieci urbumi, kas ierīkoti devona nogulumu Ketleru svītas (*D3ktl*) un Mūru - Žagares svītas (*D3mr-žg*) ūdens horizontos. Savukārt ~2 500 m rādiusā ap Izpētes teritoriju atrodas vēl 24 urbumi (Ziņojuma 4.9.1. tabula un 4.9.3. attēls), kas nodrošina ūdensapgādi.
- 3.2.8. Paredzētās darbības Izpētes teritorijas apkārtnē atrodas vairākas derīgo izrakteņu atradņu teritorijas (Ziņojuma 4.9.2. attēls). Detalizētāka informācija par Paredzētās darbības izpētes teritoriju apkārtnē esošajām derīgo izrakteņu ieguves vietām un tajās akceptētajiem derīgo izrakteņu krājumiem sniegta Ziņojuma 4.9.3. nodaļā. Izstrādātāja norādījusi, ka atbilstoši LVĢMC Zemes dziļu informācijas sistēmā pieejamajai informācijai plānotā vēja parka tiešā tuvumā neatrodas derīgo izrakteņu atradnes, kurās šobrīd tiktu veikta ieguve. Tuvākā derīgo izrakteņu atradne, kurai ir izsniegta derīgo izrakteņu ieguves licence¹³, atrodas aptuveni 2 km attālumā no plānotā vēja parka izpētes teritorijas. Laika periodā no 2000. gada līdz 2010. gadam atradnes teritorijā gada laikā iegūti 0,13 - 1,37 tūkst. m³ smilts, bet kopš 2018. gada iegūtās smilts daudzums nav pārsniedzis 0,26 tūkst. m³ smilts, līdz ar to derīgo izrakteņu ieguve netiek vērtēta kā kumulatīvo ietekmju objekts trokšņa un emisiju gaisā ietekmju aspektā.
- 3.2.9. Paredzētās darbības Izpētes teritorijā neatrodas neviena īpaši aizsargājama dabas teritorija (turpmāk - ĪADT), tajā skaitā aizsargājami koki. Tuvākā ĪADT, kam noteikts arī Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – *Natura 2000*) statuss, ir dabas liegums “*Dulbju acs purvs*” (**kods:** LV05135700), kas atrodas ~2,6 km

¹¹ Ūdens apsaimniekošanas likums, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/66885-udens-apsaimniekosanas-likums>.

¹² Meliorācijas kadastra informācijas sistēma, pieejama: <https://www.melioracija.lv/>.

¹³ Licence smilts-grants atradnei “*Lāmas*” CS17ZD0097 ir spēkā esoša līdz 2042. gada 25. aprīlim, no 2017. gada derīgo izrakteņu ieguvei tajā veic Saldus novada pašvaldība.

uz ZA no tuvākās plānotās VES (VES11.8). Savukārt ~ 1,6 km no plānotās kabeļa trases Amulas upes kreisajā krastā atrodas mikroliegums “*Maitiķu avoti*”, kas arī ir *Natura 2000* teritorija (kods: LV0831700), un atrodas ~ 3 km uz ZR no tuvākā plānotā VES (VES12.10). Ņemot vērā attālumus no Izpētes teritorijas līdz tuvākajām ĪADT, tostarp *Natura 2000* teritorijām un dižkokiem, Ziņojumā netiek prognozēta ar Paredzēto darbību saistīta tieša ietekme uz tām.

- 3.2.10. Ziņojumā identificēts, ka attālumā 0,7 līdz 3,4 km no Izpētes teritorijas atrodas vairāki (kopumā septiņi) mikroliegumi, kas izveidoti biotopa 9180* *Nogāžu un gravu meži*, putnu sugu (kopumā pieci) un orhideju dzimtas augu sugas - trejdaivu koraļšaknes *Corallorhiza trifida*, aizsardzībai (Ziņojuma 4.3.1. un 4.4.5. attēls un 8. pielikums).
- 3.2.11. Saskaņā ar Ziņojumu plānoto VES vietās vai to apbūves laukumu teritorijās nav konstatētas aizsargājamo augu, ķērpju vai sēņu sugu atradnes vai aizsargājami saldūdeņu, zālāju, purvu vai mežu biotopi. No Ziņojuma un sertificētu sugu un biotopu ekspertu atzinumiem izriet, ka atsevišķas aizsargājamo sugu atradnes un Eiropas Savienības (turpmāk - ES) nozīmes aizsargājamo biotopu poligoni konstatēti ar Paredzēto darbību saistīto esošo un plānoto infrastruktūras objektu teritorijās vai to tiešā tuvumā (Ziņojuma 8. pielikums). Detalizētāka informācija par plānoto VES vai ar to saistīto infrastruktūras objektu tuvumā konstatētajām aizsargājamām augu un bezmugurkaulnieku sugām un biotopiem sniegta Ziņojuma 4.3. nodaļas apakšnodaļā “*Aizsargājamas augu sugas un biotopi*”.
- 3.2.12. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz īpaši aizsargājamām augu sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem novērtējumu veicis sertificēts sugu un biotopu eksperts Gatis Eriņš¹⁴ (turpmāk – Sugu un biotopu eksperts), sniedzot atzinumu par paredzamo ietekmi uz aizsargājamiem mežu un purvu biotopiem, kas sagatavots pamatojoties uz 2021. gada 23. augustā veiktu teritorijas apsekojumu (Ziņojuma 7.1. pielikums), un sertificēta sugu un biotopu eksperte Margita Deičmane¹⁵ (turpmāk – Sugu un biotopu eksperte), 2022. gada 22. aprīlī sniedzot atzinumu par ietekmi uz aizsargājamiem zālāju biotopiem, kas sagatavots pamatojoties uz 2021. gada 23. augustā veiktu teritorijas apsekojumu (Ziņojuma 7.2. pielikums). Abi iesaistītie Sugu un biotopu eksperti vērtējuši arī ar plānotā vēja parka saistītās infrastruktūras – elektroapgādes pieslēgumu un ceļu izbūves ietekmi uz aizsargājamiem zālāju, mežu, purvu un tekošu saldūdeņu biotopiem un dižkokiem, sniedzot atzinumu, kas sagatavots pamatojoties uz 2020. gada 3. augustā un 2022. gada 8., 9. un 21. septembrī veiktiem teritorijas apsekojamiem (Ziņojuma 7.3. pielikums). Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz savvaļas putnu populācijām izvērtējumu veicis sertificēts eksperts/ornitologs Rolands Lebus¹⁶ (turpmāk – Ornitologs), 2022. gada 1. decembrī sniedzot atzinumu RL/2-049/01.12.2022 (Ziņojuma 10. pielikums). Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz sīkspārņu faunu novērtējumu veicis sertificēts eksperts sīkspārņu un to dzīvotņu jomā Gunārs Pētersons¹⁷ (turpmāk – Sīkspārņu eksperts), 2021. gada 4. decembrī sniedzot atzinumu (Ziņojuma 9. pielikums).
- 3.2.13. Atsaucoties uz Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk – NKMP) mājaslapā pieejamo kultūras pieminekļu karti¹⁸, Ziņojumā konstatēts, ka Paredzētās darbības Izpētes teritorijā un tiešā tās tuvumā neatrodas aizsargājami valsts kultūras pieminekļi.

¹⁴ Eksperta sertifikāts Nr. 079, specializācijas – biotopu grupas “*meži un virsāji; purvi*” (derīgs līdz 15.11.2026.), biotopu grupas “*tekoši saldūdeņi; stāvoši saldūdeņi*” (derīgs līdz 09.03.2027.).

¹⁵ Eksperta sertifikāts Nr. 024, specializācijas – biotopu grupas “*zālāji*” (derīgs līdz 05.06.2023.), sugu grupas “*abinieki; rūpuļi*” (derīgs līdz 04.09.2023.).

¹⁶ Eksperta sertifikāts Nr. 005, specializācija - “*putni*” (derīgs līdz 13.05.2023.).

¹⁷ Eksperta sertifikāts Nr. 073, specializācija “*zīdītāji – sīkspārņi*” (derīgs līdz 06.05.2025.).

¹⁸ <https://karte.mantojums.lv/>.

Tuvākie kultūras pieminekļi atrodas ~ 1,8 – 7 km attālumā (Ziņojuma 4.6.1. attēls un informācija Ziņojuma 136. lpp.) no Darbības vietas, bet jaunāku laiku kapsētas atrodas 2 -3 km attālumā no plānotās vēja parka teritorijas (Ziņojuma 4.6.5. attēls un informācija Ziņojuma 138. -139. lpp.). Novērtēts, ka vistuvāk, ~ 1,2 km attālumā, plānotajai Izpētes teritorijai atrodas valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Valteru senkapi (aizsardzības Nr. 2167).

- 3.2.14. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības teritorijas un tās apkārtnes ainava kopumā raksturota kā mozaīkveida ainava, ko veido gan meža teritorijas, gan agroainava, gan ūdens teritorijas, kā arī nozīmīgi ainavu elementi – lauku ceļi, viensētas, koku puduri, alejas un soliteru grupas (Ziņojuma 4.5.1. un 4.5.2. attēls). Savukārt lokāli Paredzētās darbības un tās apkārtnes teritorija raksturota kā līdzena ainava, kur meža teritorijas fragmentāri izvietojušās pa lauksaimniecībā izmantojamo zemju nogabalu perimetru. Vizuāli tiešā teritorijas tuvumā tā ir labi pārskatāma, taču attālinoties priekšplānā izvirzās meža apjoms. Detalizētāks Izpētes teritorijas un tās apkārtnes raksturojums sniegts Ziņojuma 4.5.2. nodaļā un Ziņojuma 11. pielikuma 13. – 17. lpp. Saskaņā ar Brocēnu novada Ilgtspējīgās attīstības stratēģiju¹⁹, Izpētes teritorijā ietilpstošie nekustamie īpašumi neatrodas ainaviski vērtīgā teritorijā (Ziņojuma 4.5.4. attēls). Vienlaikus no Ziņojuma izriet, ka ainaviski vērtīgajā teritorijā identificētas zonas, no kurām, iespējams, pavērsies skats uz plānotajām VES.
- 3.2.15. Saskaņā ar LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru tuvākā potenciāli piesārņotā vietas atrodas vairāk nekā 3 km attālumā, Satiķu ciemā vai tā tuvumā un ir saistītas ar piesārņojumu, kas izveidojies fermu darbības rezultātā.
- 3.2.16. Atbilstoši LVĢMC izstrādātajai dokumentācijai par plūdu riskiem - “*Plūdu riska informācijas sistēma*”²⁰ un “*Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.–2027. gadam*”²¹ - Paredzētās darbības Izpētes teritorijas neatrodas valsts nozīmes plūdu riska teritorijā.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums ir sniegts Ziņojumā, kas ir neatņemama IVN dokumentācijas sastāvdaļa. Birojs tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos aspektus, kur nepieciešams, atsevišķu ietekmju griezumā tie ņemti vērā šā atzinuma 6. daļā attiecīgajos punktos.
- 3.3.2. No Ziņojumā ietvertās informācijas izriet, ka vēja parkā iecerēts uzstādīt identiskas viena ražotāja VES. IVN uzdevumam definēti vai izmantoti VES ražotāju²² nodrošināti raksturlielumi, kam ir ietekme uz vides sniegumu un cilvēka veselību. Attiecīgi, kā norādījusi Izstrādātāja, saistīto ietekmju griezumā vērtēti un salīdzināti no ietekmes viedokļa sliktākie scenāriji, vērtējot maksimālo iespējamo ietekmi.
- 3.3.3. Izpētes teritorijas ģeoloģiskās uzbūves raksturojums sniegts Ziņojuma 4.9.2. nodaļā. Kopumā novērtēts, ka Izpētes teritorija ir piemērota būvniecībai, jo teritorijā un tās apkārtnē nav mūsdienu ģeoloģisko procesu pazīmes. Ģeotehniskā griezuma augšējo daļu veido dabiskos apstākļos stabilas grūntis - mālsmilts un smilšmāls, kas var kalpot par būvju dabisko pamatni. No Ziņojuma 3.4.4. nodaļā sniegtās informācijas secināms,

¹⁹ Brocēnu novada Ilgtspējīgās attīstības stratēģijas 2014.–2030. gadam. Pieejama - https://arhivs.broceni.lv/uploads/pics/Brocenu_novada_ilgtspējigas_attistibas_strategija_2.pdf.

²⁰ Pieejama - <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/vets/pludu-riska-un-pludu-draudu-kartes>.

²¹ Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022. – 2027. gadam. Pieejams - https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/udens-apsaimniekosana-un-pludu-parvaldiba_apakssadaļa_Ventas_UBA_plāns_2022-2027”.

²² Ziņojumā vērtēti un salīdzināti četru ražotāju – Vestas Wind Systems, Nordex SE, GE Renewable Energy un Siemens Gamesa Renewable Energy - IEC standartam atbilstoši III klases VES modeļu parametri.

ka Ierosinātāja detalizētus inženierģeoloģiskās izpētes darbus VES izbūves vietās plāno uzsākt pēc IVN procesa pabeigšanas. Inženierģeoloģiskās izpētes laikā tiks novērtēti grunts nestspējas rādītāji katrā VES izbūves vietā. VES ir plānots izbūvēt uz monolīta dzelzsbetona pamata, tomēr, ja inženierģeoloģiskās izpētes darbu rezultātā tiks identificētas teritorijas, kurās grunts nestspējas rādītāji ir nepietiekami, tad šajās vietās pamatu konstrukcija tiks balstīta uz pāļiem.

- 3.3.4. Esošo ceļu tehniskais stāvoklis un atbilstība VES transportēšanai tiks vērtēta būvprojekta izstrādes laikā, nepieciešamības gadījumā paredzot ceļa pārbūvi, nestspējas uzlabošanu vai konfigurācijas izmaiņas, kas saistītas ar izbūvētās ceļa klātnes atbilstību lielgabarīta kravas transporta manevru nodrošināšanai.
- 3.3.5. Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātāja būvniecības, ekspluatācijas un nojaukšanas vai pārbūves laikā radīto atkritumu apsaimniekošanu veiks ievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību. VES darbības laiks ir apmēram 25 – 30 gadi, bet labi uzturētas VES ekspluatācijas laiks var būt arī lielāks, ja ieguvumi no stacijas saražotās enerģijas realizēšanas ir lielāki par uzturēšanas un modernizācijas izmaksām. Pēc konkrētās uzstādītās iekārtas ekspluatācijas perioda beigām VES paredzēts demontēt vai pārbūvēt. Izstrādātāja norādījusi (Ziņojuma 4.10.2. nodaļa), ka lielāko daļu materiālu jau šobrīd iespējams atkārtoti izmantot vai pārstrādāt, izņēmums ir tikai VES spārnus, kas tiek ražoti no kompozītmateriāliem un kuru pārstrādes iespējas šobrīd ir ierobežotas. Ziņojumā norādīts, ka VES ražotāji strādā pie plastmasas un kompozītmateriālu pārstrādes risinājumu pilnveidošanas, līdz ar to šobrīd ir grūti prognozēt, cik lielu daļu no VES būvniecībai izmantotajiem materiāliem, tajā skaitā spārnu ražošanā izmantotajiem, būs iespējams pārstrādāt, kad noslēgumam tuvosies VES ekspluatācijas laiks, tomēr domājams, ka pārstrādes tehnoloģiskās iespējas būs ievērojami plašākas.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ziņojuma 3.1. nodaļā vērtētas 16 potenciālās VES izbūves vietas (apkopojums pievienots Ziņojuma 3.1.1. tabulā), kurās paredzēts izbūvēt ne vairāk kā 12 VES. Vērtēts (Ziņojuma 3.1.1 un 3.1.2. attēls, Ziņojuma 20. pielikums) arī kabeļu līniju novietojums parka teritorijā un savienojumam ar transformatoru apakšstaciju (Ziņojuma 3.4.3. nodaļa), kā arī iespējamie VES transportēšanas ceļi (Ziņojuma 3.4.2. nodaļa, 3.4.4. – 3.4.6. attēls). Nosakot iespējamo staciju izkārtojumu Izpētes teritorijā, ir ņemti vērā no Brocēnu novada Teritorijas plānojuma un ar nekustamo īpašumu saistīto apgrūtinājumu izrietoši kritēriji, kas detalizēti aprakstīti Ziņojuma 2.2. nodaļā. Ziņojuma 4. nodaļā ir raksturota ietekme uz vidi nevērtējamo ietekmju veidam, savukārt novērtējuma rezultāti izvēlētajām alternatīvām ir apkopoti Ziņojuma 7. nodaļā.
- 3.4.2. Ziņojumā norādīts, ka VES izbūves vietas norādītas indikatīvi atbilstoši projekta attīstības stadijai Ziņojuma iesniegšanas brīdī un var tikt arī turpmāk precizētas būvprojektēšanas gaitā. Lai izvērtētu vietas alternatīvas, kopumā izskatīti 28 kvantitatīvi un kvalitatīvi kritēriji un katram kritērijam ir sagatavota novērtējuma skala. Kritēriju un tiem atbilstošo novērtējuma balļu apkopojums pievienots Ziņojuma 7.1. tabulā, bet 16 novietojuma pozīciju salīdzinājums atbilstoši kritērijiem pievienots 7.2. tabulā.
- 3.4.3. Ziņojuma 3.4.3. nodaļā vērtēti iespējamie risinājumi saražotās elektroenerģijas nodošanai kopējā tīklā (shēmas attēlotas Ziņojuma 3.4.9. un 3.4.10. attēlā), kas atrodas vairāk kā 10 km attālumā no plānotā vēja parka. Vērtēti divi tehnoloģiski risinājumi - saražotā elektroenerģija no VES uz jaunbūvējamo apakšstaciju "Vāne" tiek padota ar 20 – 40 kV jaunbūvējamām kabeļlīnijām; saražotā elektroenerģija no VES ar 20 – 40 kV jaunbūvējamām kabeļlīnijām tiek padota vispirms uz sprieguma paaugstināšanas staciju, kuru plānots izbūvēt vēja parka teritorijā, un tālāk ar jaunbūvējamu 110 kV kabeļlīniju uz 110 kV apakšstaciju "Vāne". Abu tehnoloģisko

- risinājumu gadījumā kabeļlīnijas (aptuvenais kopgarums – 30 km) iespēju robežās tiks izbūvētas ceļu nodalījuma joslā. Paredzams, ka gan sprieguma paaugstināšanas stacijas izbūvei, gan 110 kV apakšstacijas izbūvei nepieciešamā platība būs līdz 1 ha, Stacijas paredzēts izvietot teritorijās, kuras šobrīd tiek izmantotas lauksaimnieciskās darbības veikšanai.
- 3.4.4. Ņemot vērā, ka daļu no kabeļlīnijām (aptuveni 15,7 km) ir plānots izbūvēt LVM apsaimniekotās teritorijās, Ierosinātāja ir konsultējusies ar komersantu par tehnisko noteikumu izsniegšanu elektroapgādes pieslēguma izbūvei (informācija pievienota Ziņojuma 4. pielikumā). Atsevišķos posmos vērtētas arī kabeļa novietojuma alternatīvas (Ziņojuma 3.4.11. attēls). Norādāms, ka LVM, sniedzot atsaukumi par Birojā iesniegto Ziņojumu, savā 2023. gada 27. janvāra vēstulē Nr. 4.1-2_00rw_101_23_90, citu starpā, norādīja – “[..] projekta attīstītājam nepieciešams precizēt un skaidri norādīt: [..] vienu trases novietojumu LVM teritorijā, bez alternatīviem risinājumiem; [..] LVM neiebilst IVN ziņojuma saturam, taču vienlaikus apliecina, ka katrs zemes lietošanas veids tiks skaņots noteiktā civiltiesiskā ceļā, ievērojot publiskas personas mantas izmantošanas nosacījumus, kā arī LVM saimnieciskās intereses meža zemes apsaimniekošanā”.
- 3.4.5. Vērtējot tehnoloģiskās alternatīvas, Ziņojumā salīdzināti vairāki VES modeļi, kuru raksturojums šobrīd ir pieejams un izmantojams novērtējot dažādas ietekmes, tajā skaitā troksni, mirgošanas efektu, saražojamās elektroenerģijas daudzumu u.c. Atbilstoši vērtējamajam aspektam izvēlēti tie vēja stacijas modeļa raksturparametri, kas varētu radīt nelabvēlīgāko ietekmi. Ziņojumā vērtēti četru ražotāju – Vestas Wind Systems, Nordex SE, GE Renewable Energy un Siemens Gamesa Renewable Energy - IEC standartam atbilstoši III klases VES modeļi. Detalizēta informācija par šiem modeļiem sniegta šā atzinuma 3.2. nodaļā.
- 3.4.6. Ziņojuma 7.1. nodaļā secināts, ka izmantotā multikritēriju analīze, vērtējot VES izvietojuma alternatīvas, un Ziņojuma 7.3. tabulā atspoguļotie VES būvniecības vietu vērtējuma summārie rezultāti izmantojami, pieņemot lēmumu par galīgo parka izkārtojumu – *“proti, lēmuma pieņemšanas ietvarā vērtējot vides aspektus, tiek rekomendēts pēc iespējas ievērot 7.3. tabulā norādīto prioritāro secību, ciktāl paredzētās darbības īstenotāja izvēli neierobežo citi apstākļi”*. Kā viens no šādiem apstākļiem attiecībā uz vietas izvēli ir nosacījums par māju *“Dzeguzītes”*, *“Ploči”* un *“Viesturi”*, kuras atrodas paredzētajām VES tuvāk par 800 m, nojaukšanu vai ēku tiesiskā statusa maiņu izpilde attiecībā uz VES11.4, VES11.5, VES11.6, VES11.8 un VES12.9 izbūves vietām, kā arī tehnoloģiskās alternatīvas (augstums, ražotājs, spārnu konstrukcija trokšņa parametri u.c.) izvēle. Ierosinātāja ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros, veicot ietekmju novērtējumu, atteikusies no šo staciju izbūves (Ziņojuma 23. pielikums).
- 3.4.7. Ziņojuma 7.4. tabulā apkopoti VES modeļu tehnoloģiskie parametri, kas izmantoti novērtējumā un kuru kopums izmantojams veicot konkrētā modeļa izvēli un iepirkumu. Kā norādīts Ziņojuma 7.2. nodaļā, šie nosacījumi izmantojami bez potenciālo VES izbūves vietu ierobežojumiem. Ziņojumā vērtētas ietekmes, ko rada VES ar parametriem, kas nepārsniedz turpmāk norādītās vērtības: kopējais stacijas augstums – 261 m, masta augstums – 175 m, rotora diametrs – 172 m, skaņas jaudas līmenis L_{WA} , sasniedzot nominālo rotora griešanās ātrumu pie vēja ātruma 10 m/s – 106,9 dB; zemafrekvences trokšņa imisijas līmenis 800 m attālumā no jutīgajiem objektiem pie vēja ātrumiem attiecīgi 6 – 8 m/s – 16,5 dB; mirgošanas frekvence – 3 Hz. Šo parametru vietā Ierosinātāja var izmantot arī citus, ja tie nodrošina vismaz līdzvērtīgu vides sniegumu, kāds šobrīd novērtēts Ziņojumā. Būtisku izmaiņu, kas pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, gadījumā Ierosinātāja apņēmusies veikt to būtiskuma

novērtējumu un ja nepieciešams – ietekmes sākotnējais izvērtējumu saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.3. Ierosinātājas 2021. gada 12. augusta iesniegums “*Paredzētās darbības iesniegums vēja elektrostaciju parka “BRVE” izbūvei Saldus novadā*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1553).
- 4.4. Biroja 2021. gada 25. augusta lēmums Nr. 5-02/21 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”.
- 4.5. Izstrādātājas 2021. gada 7. decembra vēstule “*Par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*” ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/2272).
- 4.6. Fiziskas personas 2021. gada 27. decembra vēstule “*Par jautājumiem sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros, vēja elektrostaciju parka “BRVE” būvniecība*”²³ un 2021. gada 29. decembra vēstule “*Par vēja elektrostaciju parka “BRVE” Ietekmes uz vidi novērtējuma programmu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/2419).
- 4.7. LVM 2022. gada 3. janvāra vēstule Nr.4.1-2_0002_260_22_1 “*Par VEP izbūvi Saldus novadā*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/4).
- 4.8. Ierosinātājas 2022. gada 27. janvāra vēstule “*Par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*” ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/190).
- 4.9. Biroja 2022. gada 17. marta Programma Nr. 5-03/6/2022.
- 4.10. Izstrādātājas 2022. gada 2. decembra e-pasta vēstule “*Vēja parka “BRVE” būvniecība Saldus novada Gaiķu un Remtes pagastos*”, ar kuru iesniegts paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģ. Nr. 5-01/2423).
- 4.11. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) 2023. gada 2. janvāra vēstule Nr. 4.9/14/2023-N “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja parka “BRVE” būvniecībai Saldus novada Gaiķu un Remtes pagastos*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/7).
- 4.12. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2023. gada 4. janvāra vēstule Nr. 2.4/AP/119/2023 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/26).
- 4.13. Fiziskas personas 2023. gada 4. janvāra vēstule “*Par vēja elektrostaciju parka “BRVE” Ietekmes uz vidi novērtējumu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/31).
- 4.14. Izstrādātājas 2023. gada 10. janvāra vēstule “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu atzinuma saņemšanai*” un Vēja parka “BRVE” būvniecības Saldus novada Gaiķu un Remtes pagastos ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/69).
- 4.15. VAS “*Latvijas gaisa satiksme*” 2023. gada 15. janvāra vēstule Nr. 03/21 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/99).
- 4.16. VA “*Civilās aviācijas aģentūra*” 2023. gada 17. janvāra vēstule Nr. 1-08/101 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/115).
- 4.17. Veselības inspekcijas 2023. gada 20. janvāra vēstule Nr. 2.4.6.-1./42 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/147).
- 4.18. Dienesta 2023. gada 25. janvāra vēstule Nr. 2.3/AP/1063/2023 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu SIA “BRVE” vēja elektrostaciju parka izbūvei Saldus novada Gaiķu un Remtes pagastos*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/182).

²³ Adresēta Ierosinātājai.

- 4.19. Saldus novada pašvaldības 2023. gada 26. janvāra vēstule Nr. 4-24.1/336 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu (SIA “BRVE”)*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/192).
- 4.20. LVM 2023. gada 27. janvāra vēstule Nr. 4.1-2_00rw_101_23_90 “*Atsauksme par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu BRVE vēja elektrostaciju parka būvniecībai Saldus novadā*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/204).
- 4.21. VAS “*Elektroniskie sakari*” 2023. gada 27. janvāra vēstule Nr. 2.1-1.1/67 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/208).
- 4.22. DAP 2023. gada 30. janvāra vēstule Nr. 4.9/506/2023-N “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja parka “BRVE” būvniecībai Saldus novada Gaiķu un Remtes pagastos*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/211).
- 4.23. NKMP 2023. gada 26. janvāra vēstule Nr. 06-01/375 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/224).
- 4.24. Biroja 2023. gada 9. februāra vēstule Nr. 5-01/141/2023 Ierosinātajai un Izstrādātajai, ar kuru pieprasīta papildinformācija.
- 4.25. Izstrādātājas 2023. gada 15. februāra vēstule “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, vēstule Nr. 5-01/141/2023*” un Ziņojuma 19. pielikums (Biroja reģ. Nr. 5-01/363).
- 4.26. DAP 2023. gada 24. februāra elektroniskā pasta vēstule, ar kuru Birojam pārsūtīta Latvijas Ornitoloģijas biedrības²⁴ (turpmāk - LOB) 2023. gada 24. februāra vēstule LOB2023/006 (Biroja reģ. Nr. 1-01/429).
- 4.27. Biroja 2023. gada 1. marta vēstule Nr. 5-01/228/2023 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu*” DAP, ar kuru saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta otro daļu Birojs lūdza DAP izvērtēt Ziņojumu kontekstā ar LOB Vēstulē LOB2023/006 pausto viedokli un Ziņojumā veiktos papildinājumus (Ziņojuma 19. pielikums) un sniegt priekšlikumus kompensējošos (mitigācijas) pasākumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama (Biroja reģ. Nr. 5-01/363).
- 4.28. Biroja 2023. gada 3. marta vēstule Nr. Nr. 5-01/228/2023 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu*” Ierosinātajai un Izstrādātajai.
- 4.29. Birojs 2023. gada 10. marta lēmums Nr. 5-02-3/1/2023 “*Par sabiedrības līdzdalības tiesību iespējamu pārkāpumu SIA “BRVE” paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu sabiedriskajās apspriešanās*” (turpmāk - Lēmums Nr. 5-02-3/1/2023).
- 4.30. DAP 2023. gada 10. marta vēstule Nr. 4.9/1483/2023-N “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja parka “BRVE” būvniecībai Saldus novada Gaiķu un Remtes pagastos*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/551).
- 4.31. Izstrādātājas 2023. gada 20. marta vēstule “*Par IVN ziņojuma sabiedrisko apspriešanu Tukuma novadā un jaunu pielikumu IVN ziņojumā*”, ar kuru iesniegts paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu Tukuma novadā, kopija no paziņojuma publikācijas laikrakstā “*Neatkarīgās Tukuma ziņas*” un Ziņojuma 20. pielikums (Biroja reģ. Nr. 5-01/618).
- 4.32. Biroja 2023. gada 23. marta vēstule Nr. 5-01/290/2023 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu*” Ierosinātajai un Izstrādātajai.
- 4.33. Izstrādātājas 2023. gada 24. marta vēstule “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, vēstule Nr. 5-01/290/2023*” un Ziņojuma 21. pielikums (Biroja reģ. Nr. 5-01/672).

²⁴ Latvijas Ornitoloģijas biedrība, reģ. Nr. 40008002230.

- 4.34. Izstrādātājas 2023. gada 14. aprīlī iesniegtais protokols par Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanākumi Tukuma novadā (Biroja reģ. Nr. 5-01/825).
- 4.35. Žurnālistes 2023. gada 14. aprīlī elektroniskā pasta vēstule (Biroja reģ. Nr. 1-07/844).
- 4.36. Biroja 2023. gada 18. aprīļa elektroniskā pasta vēstule Nr. 1-07/393, ar tajā ietvertām atbildēm uz žurnālistes uzdotajiem jautājumiem.
- 4.37. Izstrādātājas 2023. gada 18. aprīlī iesniegtais pārskats par Paredzētās darbības, tajā skaitā saistītās infrastruktūras sabiedrisko apspriešanu Tukuma novadā (Biroja reģ. Nr. 5-01/994).
- 4.38. Izstrādātājas 2023. gada 20. aprīļa vēstule “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu aktuālo redakciju vēja parka “BRVE” būvniecībai Saldus novada Gaiķu un Remtes pagastos*”, ar kuru iesniegts paziņojums par Ziņojuma aktuālās redakcijas (papildinājumi Birojā 2023. gada 10. janvārī iesniegtajam Ziņojumam) iesniegšanu Birojā un atsevišķs Ziņojuma pielikumu sējums ar papildinājumiem Ziņojumam (Biroja reģ. Nr. 5-01/1036).
- 4.39. Izstrādātājas 2023. gada 27. aprīļa vēstule “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 21. pielikumu*” un Ziņojuma 21. pielikuma aktuālā redakcija (Biroja reģ. Nr. 5-01/1173).

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paziņojums par Sākotnējo apspriešanu tika publicēts 2021. gada 7. decembra laikrakstā “*Saldus Zeme*”, ievietots tīmekļa vietnēs www.saldus.lv, www.environment.lv un www.vpvb.gov.lv. Ar sagatavotajiem materiāliem par Paredzēto darbību varēja iepazīties tīmekļvietnē www.environment.lv un Saldus novada pašvaldībā (darba laikā). No Sākotnējās apspriešanas materiāliem izriet, ka par Paredzēto darbību individuāli ir informēti gan tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamajos īpašumos plānots uzstādīt VES, gan tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu.
- 5.1.2. Sākotnējās apspriešanas ietvaros tika organizēta sanāksme neklātienēs formā saskaņā ar likuma “*Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums*” 20. pantu. Tiešsaistes Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika attālināti 2021. gada 17. decembrī plkst. 17.00, rīkojot tiešsaistes videokonferenci platformā Zoom. Sanāksmē bija iespējams piedalīties, izmantojot tīmekļvietnē www.environment.lv publicēto saiti. Sabiedriskās apspriešanas laikā jautājumus par Paredzēto darbību un ar to saistīto informāciju varēja iesūtīt elektroniski uz e-pasta adresi brveparks@environment.lv. Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas materiāliem Sabiedriskās apspriešanas laikā uz norādīto e-pastu saņemti divu fizisku personu jautājumi, kas galvenokārt saistīti ar bažām par VES ietekmi uz iedzīvotāju un dzīvnieku dzīves kvalitāti, tostarp ar bažām par sagaidāmajām trokšņa izmaiņām un elektromagnētiskā starojuma ietekmi, ar jautājumiem par nepieciešamo infrastruktūru un tās izveides ietekmi, jautājumiem par konkrētiem īpašumiem, kuri tiks skarti un kuros sagaidāmi apgrūtinājumi, realizējot Paredzēto darbību, kā arī jautājumiem par sagaidāmo ietekmi uz apkārtējās teritorijas dabas vērtībām, īpaši ornitofaunu u.c. Sabiedriskās apspriešanas materiāli tīmekļvietnē www.environment.lv tika ievietoti 2021. gada 7. decembrī un bija pieejami līdz programmas izdošanas brīdim. Sabiedriskās apspriešanas tiešsaistes sanāksmes

videoprezentācijas par Paredzēto darbību ieraksts – pēc Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes un bija pieejamas līdz programmas izdošanas brīdim. Neklātienes sanāksmes videoprezentācija platformā *YouTube* līdz 2022. gada 16. martam tika skatīta 56 reizes. Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas materiāliem Sākotnējās apspriešanas tiešsaistes sanāksmē kopumā piedalījās 33 dalībnieki Sanāksmes dalībnieki tika iepazīstināti ar Sākotnējās apspriešanas procedūru un prezentāciju par Paredzēto darbību. Dalībniekiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus. No iedzīvotājiem galvenokārt tika saņemti jautājumi par iespējamo VES izvietojumu, plānotajiem transportēšanas ceļiem, VES radīto ietekmi uz teritorijas ornitofaunu un ainavu, plānotajiem risinājumiem VES radītā apēnojuma novēršanai, kā arī jautājumi dažādos aspektos par projektu, tā virzību, par VES tehniskajiem risinājumiem, par attīstītāju un tā pieredzi līdzīgos projektos, par pieredzi ar citiem līdzīgiem projektiem Latvijā, un par pašvaldības viedokli.

- 5.1.3. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Birojā kopumā tika saņemti vairāki viedokļi par Paredzēto darbību, tostarp viedoklis LVM un fiziskas personas viedoklis. LVM savā vēstulē vērsa uzmanību uz aprobežojumiem, ko potenciāli var skart LVM valdījumā esošās teritorijas, un aizsargjoslām, ko nosaka Aizsargjoslu likums un Ministru kabineta 2006. gada 5. decembra noteikumi Nr. 982 “*Enerģētikas infrastruktūras objektu aizsargjoslu noteikšanas metodika*”. LVM informēja, ja plānoto VES aizsargjoslas skars valsts meža zemi, to saskaņošana valsts meža zemē šobrīd nav iespējama. Tāpat LVM norādīja uz nepieciešamību IVN ietvaros piesaistīt sertificētus sugu un biotopu ekspertus iespējamās ietekmes uz teritorijas dabas vērtībām novērtēšanai. Savukārt fiziskā persona izteica iebildumus pret jebkāda veida apgrūtinājumiem, kas ar Paredzētās darbības realizāciju varētu skart tās valdījumā esošo īpašumu teritorijas, kā arī vērsa uzmanību uz tādiem jautājumiem, kas saistīti ar vēja parka izbūves radīto mirguļošanas efektu, ietekmi uz ainavu, ietekmi uz mobilo sakaru un interneta pieejamību un kvalitāti, un norādīja uz jautājumiem, kurus tā uzdevusi Sākotnējās apspriešanas ietvaros. Sākotnējās apspriešanas laikā Birojā saņemtie iesniegumi tika nosūtīti Ierosinātajai un ņemti vērā sagatavojot Programmu.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes un apspriešanas stadijā:

- 5.2.1. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts 2023. gada 2. decembra laikrakstā “*Saldus Zeme*”. Informācija tika ievietota Saldus novada pašvaldības tīmekļvietnē www.saldus.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv. Klātienē Ziņojums bija pieejams Saldus novada pašvaldībā (adrese: Striķu iela 3, Saldus), Saldus novada Gaiķu pagasta pārvaldē (adrese: “*Tautas nams*”, Satīķi, Gaiķu pagasts, Saldus novads) un Saldus novada Remtes pagasta pārvaldē (adrese: “*Kantora ēka - 1*”, Remtes pagasts, Saldus novads) darba laikā.
- 5.2.2. Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumu sabiedriskā apspriešanas sanāksme norisinājās neklātienes formā (attālināti) 2022. gada 13. decembrī plkst. 18.00. *Zoom* platformā. Saite uz virtuālo sanāksmes telpu, kā arī pievienošanās instrukcija tika publicēta Izstrādātājas tīmekļvietnes www.environment.lv sadaļā “*Aktualitātes*”. Sanāksmes laikā tika sniegta informācija par Paredzēto darbību un sagatavoto Ziņojumu, kā arī bija iespēja uzdot jautājumus un saņemt uz tiem atbildes. Saskaņā ar Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas protokolu sanāksmē attālināti piedalījās 21 dalībnieks. Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes laikā dalībnieki interesējās par vēja parka ekspluatācijas laiku, vēja parka radīto ietekmi uz vidi, tai skaitā uz medību saimniecību, blakus esošajām īpašumiem, kritērijiem, kādi izmantoti Paredzētās

darbības novērtējumā, ārkārtas situācijas veidiem un iespējamībām vēja parkā un to iespējamajām ietekmēm u.c.

- 5.2.3. Sabiedrība interesējošos jautājumus par Paredzēto darbību varēja sūtīt uz e-pastu brveparks@environment.lv līdz 2022. gada 20. decembrim. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Ziņojumu Birojā varēja iesniegt līdz 2023. gada janvārim. Šajā periodā Birojā tika saņemts Dienesta, DAP un fiziskas personas viedoklis un priekšlikumi par Ziņojumu, kas nosūtīti arī Ierosinātajai un Izstrādātajai, Ziņojuma un vērtējuma papildināšanai. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas materiāli pievienoti Ziņojuma 16., 17. un 18. pielikumā.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2023. gada 10. janvārī. Paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā ievietots Saldus novada pašvaldības tīmekļvietnē www.saldus.lv, Izstrādātajas tīmekļvietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojā tika saņemtas šādas vēstules:
- 5.3.2.1. VAS “*Latvijas gaisa satiksme*” 2023. gada 15. janvāra vēstule Nr. 03/21, kurā norādīts, ka savas kompetences robežās VAS “*Latvijas gaisa satiksme*” neiebilst pret Ziņojumā norādīto informāciju.
- 5.3.2.2. VA “*Civilās aviācijas aģentūra*” 2023. gada 17. janvāra vēstule Nr. 1-08/101, kurā norādīts, ka aģentūrai nav iebildumu vai papildu priekšlikumu Ziņojuma pilnveidošanai.
- 5.3.2.3. Veselības inspekcijas 2023. gada 20. janvāra vēstule Nr. 2.4.6.-1./42, kurā norādīts, ka, nodrošinot instrumentālo trokšņa mērījumu veikšanu trokšņa modelēšanas rezultātu pārbaudī praktisko mērījumu ceļā un Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” noteikto vides trokšņa robežlieluma pārsniegšanas gadījumā realizējot prettrokšņa pasākumus, Veselības inspekcijai nav iebildumu un citu priekšlikumu par Ziņojumu.
- 5.3.2.4. Dienesta 2023. gada 25. janvāra vēstule Nr. 2.3/AP/1063/2023, kurā norādīts, ka Dienestam nav iebildumu un ierosinājumu par Ziņojumu, jo tas ir papildināts atbilstoši Dienesta 2023. gada 4. janvāra vēstulē Nr. 2.4/119/2023 iekļautajiem norādījumiem un priekšlikumiem.
- 5.3.2.5. Saldus novada pašvaldības 2023. gada 26. janvāra vēstule Nr. 4-24.1/336. Pašvaldība pozitīvi vērtē izstrādāto Ziņojumu un, ņemot vērā daudzpusīgo un detalizēto izvērtējumu, cer uz optimālu vietas izvēli VES uzstādīšanai, ievērojot visu iesaistīto pušu intereses.
- 5.3.2.6. LVM 2023. gada 27. janvāra vēstule Nr. 4.1-2_00rw_101_23_90 LVM neiebilst Ziņojuma saturam, taču vienlaikus apliecina, ka katrs zemes lietošanas veids tiks skatīts noteiktā civiltiesiskā ceļā, ievērojot publiskas personas mantas izmantošanas nosacījumus, kā arī LVM saimnieciskās intereses meža zemes apsaimniekošanā. Vienlaikus LVM saskata būtisku risku kabeļu tīkla veidošanai LVM zemēs, jo atbilstoši Aizsargjoslu likuma 45. panta pirmajā daļā noteiktajiem ierobežojumiem, šādu kabeļu izbūve ievērojami ietekmētu LVM saimniecisko darbību, un darbībām jāsaņem ikreizējs saskaņojums ar kabeļu īpašnieku (Aizsargjoslu likuma 45. panta pirmā daļa). Turklāt abonementa kabeļa īpašnieks var mainīties, kas arī radītu papildu riskus LVM ilgtermiņā.
- 5.3.2.7. VAS “*Elektroniskie sakari*” 2023. gada 27. janvāra vēstule Nr. 2.1-1.1/67. VAS “*Elektroniskie sakari*” savā vēstulē informē, ka Izpētes teritorijas apkārtnē ir ierīkotas

fiksēto radiosakaru līnijas. Potenciālo ietekmi uz fiksnā radiosakaru, kā arī apraides darbību ir nepieciešams vērtēt detalizētāk un lietderīgāk to veikt, kad būs noteikta konkrēta vēja parka izbūves vieta un zināmi VES tehniskie raksturlielumi.

- 5.3.2.8. DAP 2023. gada 30. janvāra vēstule Nr. 4.9/506/2023-N (turpmāk – DAP Vēstule Nr. 4.9/506/2023-N) DAP informē, ka nosūtījusi Ornitologa atzinumu kopā ar DAP iepriekš norādītajiem komentāriem par atzinumā ietverto ietekmju izvērtējumu Latvijas Ornitoloģijas biedrībai²⁵ (turpmāk – LOB), lūdzot sniegt viedokli. DAP norāda, ka tiklīdz tiks saņemts LOB viedoklis, tas tiks iesniegts Birojā. DAP norāda par Ziņojuma 17. pielikumā iekļauto secinājumu neatbilstību (pretrunu) ar Sugu un biotopu eksperta atzinumu. Ņemot vērā minēto, DAP lūdz papildināt Ziņojuma atbilstošās sadaļas ar izvērtējuma secinājumiem un pasākumiem ietekmes mazināšanai. DAP arī sniedz viedokli par nepieciešamību veikt redakcionālas izmaiņas apgalvojuma par Paredzētā darbība ietekmi uz īpaši aizsargājamām augu sugām formulējumam.
- 5.3.2.9. NKMP 2023. gada 26. janvāra vēstule Nr. 06-01/375, kurā sniegts pozitīvs atzinums par Ziņojumu, jo ievērotas NKMP 2022. gada 20. decembra atzinumā Nr. 05-01/6210 ietvertās rekomendācijas.
- 5.3.3. Izvērtējis DAP Vēstulē Nr. 4.9/506/2023-N sniegto viedokli par Ziņojumu, Birojs konstatēja, ka DAP 2023. gada 27. janvārī ir nosūtījusi Ziņojumā esošo Ornitologa atzinumu (Ziņojuma 10. pielikums) kopā ar DAP iepriekš (Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas gaitā)²⁶ norādītajiem komentāriem par Ornitologa atzinumā ietverto ietekmju izvērtējumu Latvijas Ornitoloģijas biedrībai²⁷ (turpmāk - LOB), lūdzot biedrībai sniegt viedokli par sagatavoto atzinumu, jo DAP ieskatā pastāv šaubas par Ziņojumā ietverto ietekmes novērtējumu uz ornitofaunu, līdz ar to nepieciešams papildu izvērtējums.
- 5.3.4. Birojs 2023. gada 9. februārī ar vēstuli Nr. 5-01/141/2023 Ierosinātājam un Izstrādātājam, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, pieprasīja papildu informāciju Ziņojumam, kā arī pārsūtīja Birojā saņemtās institūciju vēstules ar viedokļiem par sagatavoto Ziņojumu. Papildus tam Birojs vērsa uzmanību uz DAP viedokļos²⁸ paustajām bažām par Ziņojumā ietvertajā Ornitologa atzinumā sniegto Paredzētās darbības ietekmes novērtējumu uz apkārtnes ornitofaunu, tostarp īpaši aizsargājamām putnu sugām. Birojs informēja Ierosinātāju un Izstrādātāju, ka DAP Ziņojumā esošo Ornitologa atzinumu nosūtījis izvērtēšanai un viedokļa sniegšanai LOB. Birojs arī skaidroja, ka, ņemot vērā DAP kā kompetentās iestādes valsts dabas aizsardzības īstenošanā, tajā skaitā sugu un biotopu aizsardzības jomā, izteiktās bažas, Birojam ir svarīgi noskaidrot neatkarīga eksperta, kas šajā gadījumā ir LOB viedokli, lai pilnvērtīgi veiktu Ziņojumā ietvertās ietekmes uz ornitofaunu izvērtējumu un sagatavotu atzinumu, tostarp izvirzītu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama. Papildus tam Birojs norādīja, ka līdz DAP un LOB viedokļa saņemšanai, nav iespējama pilnīga Ziņojuma izvērtēšana un atzinuma sagatavošana aspektā, kas saistīts ar Paredzētās darbības ietekmes uz ornitofaunu novērtējumu. Birojs arī informēja, ka tiek vērtēta sabiedrības līdzdalības tiesību nodrošināšana IVN procesā saistībā ar to, ka Paredzētās darbības saistošā darbība (infrastruktūra) skar blakus esošo Tukuma novada pašvaldības teritoriju.
- 5.3.5. Izstrādātāja ar 2023. gada 15. februāra vēstuli Birojā iesniedza Ziņojuma 19. pielikumu – labojumus Ziņojumā attiecībā uz Paredzētās darbības ietekmes

²⁵ Latvijas Ornitoloģijas biedrība, reģ. Nr. 40008002230.

²⁶ DAP 2023. gada 2. janvāra vēstule Nr. 4.9/14/2023-N (turpmāk – DAP Vēstule Nr. 4.9/14/2023-N).

²⁷ Latvijas Ornitoloģijas biedrība, reģ. Nr. 40008002230.

²⁸ DAP Vēstule Nr. 4.9/14/2023-N un DAP Vēstulē Nr. 4.9/506/2023-N.

- novērtējumu uz biotopiem un īpaši aizsargājamām augu sugām, atbilstoši Biroja 2023. gada 9. februāra vēstulē Nr. 5-01/141/2023 norādītajam par nepieciešamajiem papildinājumiem. Iesniegtais Ziņojuma 19. pielikums ir neatņemama Ziņojuma sastāvdaļa.
- 5.3.6. Birojs 2023. gada 24. februārī saņēma DAP elektroniskā pasta vēstuli, ar kuru Birojam pārsūtīta LOB 2023. gada 24. februāra vēstule LOB2023/006 (turpmāk - LOB Vēstulē LOB2023/006) ar tajā pēc DAP 27. janvārī LOB nosūtītā lūguma sniegt viedokli par Ornitologa atzinumu (Ziņojuma 10. pielikums), kas sniegts par Paredzētās darbības ietekmi uz apkārtnes ornitofaunu, ietvertu viedokli par minēto Ornitologa atzinumu. Izvērtējis LOB sniegto viedokli, Birojs secināja, ka arī LOB lielākoties piekrit Vēstulē Nr. 4.9/14/2023-N jau Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas gaitā paustajam viedoklim par nepilnībām Ornitologa atzinumā un tādejādi arī Ziņojumā esošajā ietekmes uz ornitofaunu novērtējumā.
- 5.3.7. Birojs 2023. gada 1. martā ar vēstuli Nr. 5-01/228/2023, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro daļu, lūdza DAP izvērtēt Ziņojumā iekļauto Ornitologa atzinumu (Ziņojuma 10. pielikums) kontekstā ar LOB Vēstulē LOB2023/006 pausto viedokli par Ornitologa atzinumu, kā arī Ziņojumā iekļauto ietekmes uz ornitofaunu novērtējumu. Birojs papildus lūdza DAP kā kompetentajai iestādei valsts dabas aizsardzības īstenošanā, tajā skaitā sugu un biotopu aizsardzības jomā, sniegt viedokli par Paredzētās darbības ietekmi uz teritorijas ornitofaunu, tostarp īpaši aizsargājamām putnu sugām, sevišķi jūras ērgli *Haliaeetus albicilla* un melno stārķi *Ciconia nigra*, kuru aizsardzībai Paredzētās darbības ietekmes zonā izveidoti vairāki mikroliegumi, kā arī norādīt kompensējošos (mitigācijas) pasākumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama ietekmes uz ornitofaunu aspektā, tai skaitā ņemot vērā Sugu un biotopu likuma 14. panta ceturto daļu. Birojs arī lūdza izvērtēt Ziņojumā veiktos papildinājumus ietekmes uz aizsargājamām augu sugām un biotopiem jomā.
- 5.3.8. Birojs 2023. gada 3. martā ar vēstuli Nr. 5-01/231/2023 informēja Ierosinātāju un Izstrādātāju, ka 2023. gada 1. martā ar vēstuli Nr. 5-01/228/2023 lūdzis DAP izvērtēt Ziņojumā iekļauto Ornitologa atzinumu (Ziņojuma 10. pielikums) kontekstā ar LOB Vēstulē LOB2023/006 pausto viedokli par Ornitologa atzinumu, lai pilnvērtīgi veiktu Ziņojumā ietvertās ietekmes uz ornitofaunu izvērtējumu un sagatavotu atzinumu par Ziņojumu, tostarp izvirzītu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama. Tāpat Birojs informēja, ka līdz DAP viedokļa saņemšanai nav iespējama pilnīga Ziņojuma izvērtēšana un atzinuma sagatavošana aspektā, kas saistīts ar Paredzētās darbības ietekmes uz ornitofaunu novērtējumu.
- 5.3.9. Ziņojuma izvērtēšanas gaitā tika konstatēts, ka nav notikusi sabiedrība informēšana, sabiedriskā apspriešana un sabiedrības uzklauššana Tukuma novadā saistībā ar vēja parkā saražotās elektroenerģijas nodošanai kopējā tīklā nepieciešamās un plānotās jaunas elektropārvades kabeļlīnijas būvniecības, bez kuras Paredzētās darbības funkcionēšana nav iespējama, kas šķērso ne tikai Saldus novada teritoriju, bet arī Tukuma novada teritoriju, lai pieslēgtos esošai 110 kV gaisvadu līnijai LNr. 651 "Tume-Skrunda", pie kuras, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 90880050075, Tukuma novadā, ir plānots izbūvēt 110 kV apakšstaciju "Vāne", ieceri normatīvos noteiktajā kārtībā. Līdz ar to Birojs 2023. gada 10. martā izdeva Lēmumu Nr. 5-02-3/1/2023, ar kuru uzdeva Ierosinātājam nodrošināt sabiedrības informēšanu un sabiedrisko apspriešanu Tukuma novadā un nosūtīja Ziņojumu pārstrādāšanai, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta ceturto daļu. Lēmumu Nr. 5-02-3/1/2023 izdots pamatojoties uz Ziņojuma izvērtēšanas gaitā konstatētajām nepilnībām Paredzētās darbības Sākotnējā apspriešanā un Ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā.

- 5.3.10. Atsaucoties uz Biroja 2023. gada 1. marta vēstulē Nr. 5-01/228/2023 pausto lūgumu (skat. šā atzinuma 5.3.7. punktu), Birojs 2023. gada 13. martā saņēma DAP 2023. gada 10. marta vēstuli Nr. 4.9/1483/2023-N (turpmāk – DAP Vēstule Nr. 4.9/1483/2023-N). Minētajā vēstulē DAP informēja, ka tā papildus veikusi konsultācijas ar LOB, lūdzot viedokli par precizētajā Ziņojumā un Ornitologa atzinumā ietvertajiem ietekmi mazinošajiem pasākumiem, lai pārliecinātos, ka paredzētie ietekmi mazinošie pasākumi ir pienācīgi. Ņemot vērā LOB sniegto viedokli un Ziņojuma izstrādātāju piedāvātos risinājumus, DAP sniedza viedokli par pasākumiem, lai novērstu Paredzētās darbības būtisku ietekmi uz melno stārķi, jūras ērgli un citām ligzdojošām sugām, kā arī norādīja uz nepieciešamību veikt īpaši aizsargājamo putnu sugu monitoringu.
- 5.3.11. Izstrādātāja ar 2023. gada 20. marta vēstuli Birojā iesniedza paziņojumu par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu Tukuma novadā, ņemot vērā Biroja Lēmumā Nr. 5-02-3/1/2023 noteikto par nepieciešamību veikt papildu sabiedrības informēšanas darbības un nodrošināt Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu Tukuma novadā. Tika iesniegts arī Ziņojuma 20. pielikums – kartogrāfiskais materiāls, kurā ir attēlotas plānotās saistītās infrastruktūras vietas un skarto zemes īpašumu kadastra numuri. Iesniegtais Ziņojuma 20. pielikums ir neatņemama Ziņojuma sastāvdaļa.
- 5.3.12. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu Tukuma novadā (turpmāk - Papildu sabiedriskā apspriešana), kas norisinājās no 2023. gada 17. marta līdz 16. aprīlim, tika publicēts laikraksta “*Neatkarīgās Tukuma Ziņas*” 2023. gada 17. marta izdevumā. Saskaņā ar Birojā iesniegto pārskatu par Papildu sabiedrisko apspriešanu²⁹ par Paredzēto darbību individuāli tika informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamos īpašumus skar un/ vai tie robežojas ar potenciālo ar Paredzēto darbību saistīto infrastruktūru, un kuri iepriekš – Sākotnējās apspriešanas vai Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas gaitā, nav informēti par Paredzēto darbību un ar to saistītās infrastruktūras izveidi. Informācija tika ievietota arī Tukuma novada pašvaldības, Izstrādātājas un Biroja tīmekļvietnēs (attiecīgi – www.tukums.lv, www.environment.lv, www.vpvb.gov.lv). Ar sagatavoto informāciju varēja iepazīties arī klātienē Tukuma novada pašvaldībā (Talsu iela 4, Tukums) un Tukuma novada Vānes pagasta pārvaldē (Draudzības iela 3, Vāne, Vānes pagasts, Tukuma novads).
- 5.3.13. Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumu Papildu sabiedriskās apspriešana sanāksme norisinājās neklātienēs formā (attālināti) 2023. gada 5. aprīlī plkst. 17.00 Zoom platformā. Saite uz virtuālo sanāksmes telpu, kā arī pievienošanās instrukcija tika publicēta Izstrādātājas tīmekļvietnes www.environment.lv sadaļā “*Aktualitātes*”. Sanāksmes dalībnieki tika iepazīstināti ar sanāksmes darba kārtību un IVN būtību, tika informēti par Papildu sabiedriskās apspriešanas organizēšanas nepieciešamību Tukuma novadā. Sanāksmes laikā tika sniegta informācija par Paredzēto darbību un saistīto infrastruktūru Tukuma novadā, par ietekmju izvērtējamu galvenajos aspektos, par ietekmi mazinošiem pasākumiem u.c. Dalībniekiem bija iespēja uzdot jautājumus un saņemt uz tiem atbildes. Saskaņā ar Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas protokolu sanāksmē attālināti piedalījās 23 dalībnieki. Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes laikā dalībnieki interesējās par plānoto VES skaitu un veidu, par plānoto ceļu uzturēšanu, par plānoto infrastruktūras objektu veidu Tukuma novadā u.c. Kā arī diskutēja par jautājumiem saistībā ar pašvaldībām noteiktiem pienākumiem un nepieciešamajām rīcībām IVN gaitā un atbilstību teritorijas plānojumam konkrētajā situācijā. Sanāksmes ieraksts pēc sanāksmes tika publicēts Izstrādātājas tīmekļvietnes

²⁹ 2023. gada 14. aprīlī Birojā iesniegtais protokols par Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanākumi Tukuma novadā (Biroja reģ. Nr. 5-01/825), savukārt 2023. gada 18. aprīlī iesniegtais pārskats par Papildu sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģ. Nr. 5-01/994).

www.environment.lv un bija pieejams interneta vietnē https://www.youtube.com/watch?v=WtcaP_sMBmE.

- 5.3.14. Papildu sabiedriskā apspriešana laikā rakstiskus jautājumus par Paredzēto darbību, ar iespēju saņemt uz tiem atbildes, līdz 2023. gada 15. aprīlim varēja sūtīt Izstrādātājam, rakstot uz elektroniskā pasta adresi brveparks@environment.lv. Savukārt rakstiskus priekšlikumus par Paredzēto darbību līdz 2023. gada 16. aprīlim varēja iesniegt Birojā. No Ziņojuma papildu sabiedriskās apspriešanas pārskata izriet, ka Izstrādātāja uz norādīt elektroniskā pasta adresi nav saņēmusi jautājumus. Arī Birojā papildu sabiedriskās apspriešanas gaita viedokļi nav saņemti.
- 5.3.15. Saskaņā ar pārskatā par Papildu sabiedrisko apspriešanu pieejamo informāciju Tukuma novada pašvaldība ar vēstuli Nr. TND/6-2.2/23/1833 *“Par paredzētās darbības atbildību teritorijas plānojumam”*, atbildot uz Ierosinātājas 2023. gada 17. marta iesniegumu, informēja Ierosinātāju, ka tā, ir iepazinusies ar visu informāciju par Paredzēto darbību, kas pieejama IVN izstrādātāja mājas lapā, kā arī ir piedalījies Papildu sabiedriskā apspriešanas sanāksmē, kā arī sniedza savu viedokli par Paredzētās darbības atbildību Tukumā novadā spēkā esošam teritorijas plānojumam. Proti, *“plānotā darbība – inženiertīklu un objektu būvniecība Tukuma novada teritorijā, kas saistīta ar vēja parku būvniecību Saldus novadā, ir atbilstoša Kandavas novada teritorijas plānojuma 2011. – 2023. gadam un Ministru kabineta 2013. Gada 30. Aprīļa noteikumu Nr. 240 “Vispārīgie plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” noteiktajiem nosacījumiem”*.
- 5.3.16. Birojs ar 2023. gada 23. marta vēstuli Nr. 5-01/290/2023 saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, lūdza Ierosinātājai un Izstrādātājai izvērtēt DAP Vēstulē Nr. 4.9/1483/2023-N pausto viedokli attiecībā uz izvirzītajiem nosacījumiem Paredzētās darbības pieļaujamībai ietekmes uz ornitofaunu novēršanas aspektā un sniegt savu viedokli un komentārus un nepieciešamības gadījumā veikt izmaiņas un/ vai papildinājumus Ziņojumā.
- 5.3.17. Atsaucoties uz Biroja 2023. gada 23. marta vēstulē Nr. 5-01/290/2023 pausto lūgumu (skat. šā atzinuma 5.3.16. punktu), Birojs 2023. gada 27. martā saņēma Izstrādātājas 2023. gada 24. marta³⁰ vēstuli ar tajā ietvertu Ziņojuma 21. pielikumu - precizējumiem Ziņojumā attiecībā uz Paredzētās darbības ietekmes uz ornitofaunu novēršanai un mazināšanai, un turpmākai uzraudzībai. No minētajā vēstulē norādītā – *“Paredzētās darbības ierosinātāja ir izvērtējusi DAP nosacījumus vēja parka “BRVE” izbūvei un piekrit īstenot DAP 2023. gada 10. marta vēstulē Nr. 4.9/1483/2023-N ietvertos nosacījumus attiecībā uz ornitofaunu. Ir veikti attiecīgi papildinājumi IVN ziņojumā, pievienojot 21. pielikumu”*, izriet, ka Izstrādātāja piekrit DAP Vēstule Nr. 4.9/1483/2023-N izvirzītajiem nosacījumiem, ar kādiem Paredzētā darbība ir iespējama, un, īstenojot Paredzēto darbību, apņemas tos realizēt, lai novērstu būtisku ietekmi uz melno stārķi, jūras ērgli un citām ligzdojošām sugām, tostarp atsakās no kopumā piecu VES – VES11.4., VES11.5., VES11.6., VES11.8 un VES12.9, būvniecības. Iesniegtais Ziņojuma 21. pielikums ir neatņemama Ziņojuma sastāvdaļa.
- 5.3.18. Birojā Ziņojuma aktuālā redakcija/ papildinājumi – Ziņojuma pielikumu sējums, kurā apkopoti Ziņojuma 19.-23. pielikumi³¹ ar papildinājumiem Ziņojumam, kas sagatavoti pēc Ziņojuma iesniegšanas Birojā 2023. gada 10. janvārī atzinuma saņemšanai, saņemta

³⁰ Birojā reģistrēta 2023. gada 27. martā (Biroja reģ. Nr. 5-01/672).

³¹ Minētajā pielikumā apkopoti 19.-21. pielikums Birojā iesniegti jau iepriekš (skat. šā atzinuma 4.25., 4.31., 4.33., 5.3.5., 5.3.11. un 5.3.16. punktu). Savukārt Ziņojuma 22. pielikumā ietverts pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem Tukuma novadā (arī iesniegts jau iepriekš, skat. šā atzinuma 4.37. punktu), bet Ziņojuma 23. pielikums ietver kartogrāfisko materiālu ar plānoto VES izvietojumu, realizējot ietekmes uz ornitofaunu mazinošos pasākumus.

un reģistrēta 2023. gada 21. aprīlī³². Ziņojums precizēts 2023. gada 27. aprīlī³³. Paziņojums par Ziņojuma papildinājumu iesniegšanu Birojā un iespējām iepazīties ar pilnu aktualizēto Ziņojumu ievietots Saldus novada pašvaldības tīmekļvietnē www.saldus.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv. Ziņojuma pielikumu sējums un precizējumi ir neatņemama Ziņojuma sastāvdaļa.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Novērtējuma likuma 24. pants noteic: *“Ierosinātāja pienākums ir nodrošināt: 1) iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī ziņojuma sagatavošanu atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām; 2) ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atlīdzinātu paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi.”*
- 6.2. Ziņojumā vērtēti lielas jaudas (5,5 MW – 7,2 MW) jaunākās paaudzes VES modeļi, kas atbilst starptautiskajā standartā definētajai III klasei, veicot novērtējumu 16 potenciālām VES būvniecības vietām un nosakot kritērijus, kuri izmantojami, lai sākotnēji izvēlētos ne vairāk par 12 novietojuma pozīcijām. Ņemot vērā VES straujo attīstību, netiek izslēgta iespēja, ka varētu tikt uzstādītas arī jaunākas paaudzes VES nekā Ziņojumā novērtētās, bet ar līdzvērtīgiem vai labākiem raksturlielumiem. Novērtēts, ka maksimālais VES kopējais augstums neatkarīgi no izvēlēta modeļa un realizējamās novietojuma alternatīvas nepārsniegs 261 m. Ziņojumā noteikti galvenie ar Paredzētās darbības realizāciju saistītie aspekti, no kuriem izriet būtiska negatīva ietekme uz vidi.
- 6.3. No ietekmes uz vidi viedokļa VES būvniecībai un ekspluatācijai ir salīdzinoši zems radītās ietekmes slogs pēc tādiem kritērijiem kā gaisa piesārņojums, emisijas augsnē un ūdenī, atkritumu rašanās, dabas resursu izmantošana. Saistībā ar minēto, pirmkārt, jāņem vērā, ka VES uzstādīšana ir būvniecības process, kas rada ar būvniecību saistītas ietekmes (tostarp traucējumus un pārmaiņas, meža un lauksaimniecības zemes platību samazināšanos), turklāt VES kļūst par jaunu, redzamu objektu, turklāt šīs būves izmaina ainavu. Otrkārt, VES ir raksturīgas ietekmes iekārtu ekspluatācijas laikā. Būtiskākās no tām (bet ne vienīgās) ir troksnis, vizuālais gaismas efekts jeb mirgošanas ietekme, ietekme uz dabas vērtībām, ornitofaunu un sīkspārņiem (galvenokārt dabisko dzīvotņu zudums un sadursmju risks). Katrs no ietekmju veidiem būvniecības un ekspluatācijas fāzē, ja pienācīgi netiktu pārvaldīts, varētu atstāt negatīvu iespaidu uz cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dziļēm, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu. Tādēļ Novērtējuma likuma 1. pielikuma 26.¹ punkts un šā likuma 2. pielikuma 3. punkta 8. apakšpunkts paredz, ka, sasniedzot noteiktu apjomu – VES būvniecība ir jāpakļauj sagaidāmo ietekmju novērtējumam, lai izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai vai aizliegtu šādas darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos (Novērtējuma likuma 1. panta 2. punkts). Šāds ietekmju novērtējums, lai nodrošinātu izsvērtu informāciju gala lēmuma pieņēmējiem, ir veikts arī Paredzētajai darbībai.
- 6.4. IVN ietvaros ir apzināti galvenie ar Izpētes teritoriju un Paredzētās darbības ietekmi saistītie faktori, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā – ņemot vērā Paredzētās darbības raksturu, apjomus un sagaidāmās pārmaiņas, līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, ģeoloģiskos, hidroģeoloģiskos apstākļus,

³² Iesniegta 2023. gada 20. aprīlī, bet Birojā saņemta un reģistrēta 2023. gada 21. aprīlī (Biroja reģ. Nr. 5-01/1036).

³³ Precizējumi iesniegti 2023. gada 27. aprīlī, bet Birojā reģistrēti 2023. gada 2. maijā (Biroja reģ. Nr. 5-01/1173).

apdzīvotas vietas un iedzīvotāju blīvumu, aizsargājamas dabas, kultūrvēsturiskās vērtības, apkārtnes teritorijas raksturojumu iespējamās ietekmes zonā, piesārņojuma un traucējumu veidus u.c. IVN ietvaros Izstrādātāja ir vērtējusi ietekmes, kas izriet gan no VES un ar tām saistīto objektu būvniecības, gan no VES ekspluatācijas un risinājumiem to dzīves cikla noslēgumā.

- 6.5. No Ziņojuma izriet, ka Paredzētās darbības īstenošana paredzēta, ievērojot normatīvo aktu saistošās prasības, tādēļ Birojam atkārtoti uz tām norādīt (un tās iekļaut savos nosacījumos) nav nepieciešams. Paredzētā darbība realizējama tikai atbilstoši Ziņojumā vērtētajiem nosacījumiem, nepārsniedzot noteiktos un/vai aprēķinātos robežlielumus un mērķlielumus, kā arī īstenojot ietekmes novēršanas vai mazināšanas pasākumus, kādus Ierosinātāja Ziņojumā apņēmusies nodrošināt.
- 6.6. Birojs šajā atzinumā atkārtoti nenorāda arī tos ietekmju mazinošos pasākumus, kas jau norādīti Ziņojumā (apkopojums 6. nodaļā un 6.1.2. tabulā, monitoringa pasākumi – 8. nodaļā) un tā pielikumos (tajā skaitā ietekmju modelēšanā izmatotie ievaddati un VES tehniskie raksturlielumi) un kuri ir obligātā prasība Paredzētās darbības realizācijas gadījumā. Citādā veidā kā novērtēts Ziņojumā, Paredzētā darbība nav pieļaujama.
- 6.7. Ja Paredzētās darbības realizācijas gaitā tiek noteiktas izmaiņas tehnoloģiju, izvietojuma vai infrastruktūras risinājumos, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums un, ja nepieciešams, – ietekmes sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu.
- 6.8. Ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojam ir tiesības noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā. Izvērtējis Ziņojumu un saistīto ietekmes uz vidi novērtējuma dokumentāciju, tajā skaitā sabiedriskās apspriešanas ietvaros paustos sabiedrības, valsts un pašvaldību institūciju, juridisko personu, kā arī nevalstiskās organizācijas atsauksmes par Ziņojumu un tajā ietverto novērtējumu, Birojs secina, ka kopumā būtiski iebildumi pret Paredzēto darbību un tās ietekmes novērtējumu nav izteikti. Tomēr atsevišķos aspektos saņemti iebildumi pret veikto novērtējumu. Proti, Birojs ir saņēmis DAP viedokli un par novērtēto Paredzētās darbības ietekmes būtiskumu uz apkārtnes ornitofaunu, kā arī viedokli par ietekmi mazinošu un kompensējošu pasākumu nepieciešamību un nosacījumiem to realizācijai. Tāpat arī atsevišķi sabiedrības pārstāvji izteikuši bažas par sagaidāmajām pārmaiņām vidē (piemēram, sagaidāmajām trokšņa izmaiņām un elektromagnētiskā starojuma ietekmi, ainavu), un ietekmi uz veselību, dabas vērtībām un īpašumiem.
- 6.9. Ziņojuma izvērtēšanas un atzinuma par iesniegto Ziņojumu sagatavošanas gaitā gan DAP kā kompetentās iestādes valsts dabas aizsardzības īstenošanā, tajā skaitā sugu un biotopu aizsardzības jomā, gan LOB kā neatkarīgs eksperts, vairākkārt sniedza viedokli par Ziņojumā ietverto Paredzētās darbības ietekmes novērtējumu uz apkārtnes ornitofaunu, tostarp īpaši aizsargājamām putnu sugām, un piedāvātajiem risinājumiem negatīvās ietekmes kompensēšanai un mazināšanai. Ziņojuma sagatavošanas laikā tika izskatīti kompensējošie (mitigācijas) pasākumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama ietekmes uz ornitofaunu aspektā, tai skaitā ņemot vērā Sugu un biotopu likuma 14. panta ceturto daļu. Rezultātā, ņemot vērā DAP un LOB sniegto viedokli par ietekmi mazinošiem pasākumiem uz ornitofaunu, Izstrādātāja ir atteikusies no kopumā piecu VES - VES11.4, VES11.5, VES11.6, VES11.8 un VES12.9 - būvniecības (aktuālā situācija norādīta Ziņojuma 23. pielikumā). Ņemot vērā, ka IVN veikts, vērtējot 16 potenciālās VES būvniecības vietas, turpmāk šajā atzinumā Paredzētās darbības ietekmes novērtējuma izvērtējums attiecīgajos aspektos arī veikts, ņemot vērā, ka tiek izskatītas 16 potenciālās VES būvniecības vietas, lai atrastu optimālo risinājumu

ne vairāk kā 12 VES izbūvei. Ņemot vērā, ka saskaņā ar Ziņojuma 23. pielikumu ir paredzēta 11 VES būvniecība, sagaidāmo ietekmju apjoms vērtētajos aspektos būs atšķirīgs no Ziņojumā vērtētā. Vienlaikus norādāms, ka ar Paredzētās darbības realizāciju nav pieļaujama būtiski sliktāku rādītāju sasniegšana attiecīgo ietekmju aspektā, nekā tas novērtēts Ziņojumā un izvērtēts tālāk šajā atzinumā.

6.10. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.10.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.
- 6.10.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti.
- 6.10.3. Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.
- 6.10.4. Drošība un vides risku pārvaldība, tostarp iespējamā ietekme uz gaisa satiksmi.
- 6.10.5. Troksnis un vibrācijas.
- 6.10.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.
- 6.10.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām.
- 6.10.8. Ietekme uz dabas vērtībām.

6.11. Saistībā ar Paredzēto darbību realizāciju aspektiem, no kuriem varētu izrietēt būtiska negatīva ietekme uz vidi, Birojs secina:

6.11.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.

- 6.11.1.1. Vēja parku būvniecības gadījumā viens no nozīmīgiem vērtējamiem aspektiem ir iespējamās vietas izvēle, jo nosacījumi VES plānošanai un būvniecībai ir vispārēji regulēti ar ārējo normatīvo aktu – Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumiem Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240). Noteikumu Nr. 240 2.25. punkts noteic, ka vēja parks ir vienotā sistēmā saslēgtu piecu vai vairāk vēja elektrostaciju grupa, kurā atsevišķas vēja elektrostacijas ir izvietotas ne tālāk kā 2 km attālumā cita no citas. Savukārt Noteikumu Nr. 240 161. – 163. punkts ar apakšpunktiem paredz ierobežojumus gan atsevišķu VES, gan vēja parku būvniecībai (minimālie pieļaujamie attālumi līdz noteiktiem objektiem un teritorijām). Noteikumu Nr. 240 163.2. punkts noteic minimālo pieļaujamo attālumu no vēja elektrostacijām, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, līdz dzīvojamai un publiskajai apbūvei – no tuvākās plānotās vēja elektrostacijas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām jābūt vismaz 800 m. Ievērojot minēto, ar ārējo normatīvo aktu ir sašaurinātas teritorijas, kur VES ar tai nepieciešamo infrastruktūru būvniecība var būt iespējama. Attiecīgi – Paredzētās darbības IVN ietvaros, tostarp atbilstoši Programmas Nr. 5-03/6/2022 nosacījumiem, viens no vērtējamiem aspektiem ir iespējamie limitējošie vai ierobežojošie faktori, kas izriet no vietas izvēles.
- 6.11.1.2. Vērtējot Izpētes teritoriju un tās iespējamo piemērotību Paredzētās darbības realizācijai, secināms, ka Darbības vietā neatrodas dzīvojamās ēkas un publiskas/ sabiedriskas ēkas, tai piegulošās teritorijas ir salīdzinoši reti apbūvētas. Vienlaikus Ziņojumā tiek norādīts, ka īpašumos “*Dzeguzītes*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 84520030044), “*Ploči*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 84800010016) un “*Viesturi*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 84800010005)

esošas dzīvojamās mājas atrodas tuvāk par 800 m no paredzētajām VES³⁴. Birojam, izsverot Novērtējuma likuma 14.¹ panta piektajā daļā noteikto, nav pamata secināt, ka IVN turpināšanai un pabeigšanai ir šķēršļi, jo nav saskatāms, ka Paredzētā darbība būtu pilnībā aizliegta ar normatīviem aktiem, jo Noteikumu Nr. 240 163.2. punkta nosacījums aprobežo daļēju Paredzētās darbības īstenošanu. Tādējādi secināms, ka, paredzot VES izvietojumu atbilstoši Ziņojumā vērtētajam, uz šā atzinuma sagatavošanas brīdi tiek nodrošināta Paredzētās darbības atbilstība Noteikumu Nr. 240 163.2. punkta nosacījumam attiecībā uz vienpadsmit VES – VES12.1, VES12.2, VES12.3, VES 12.4, VES12.5, VES12.6, VES12.7, VES12.8, VES12.10, VES12.11 un VES12.12.

- 6.11.1.3. Lai gan Biroja ieskatā VES izbūve (VES11.4, VES11.5, VES11.6, VES11.8 un VES12.9) aspektā, kur to izvietojumu aprobežo Noteikumu Nr. 240 163.2. punkta prasība³⁵, Paredzētās darbības akcepta gadījumā būtu iespējama, mainot tiesisko statusu īpašumos *Dzeguzītes*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 84520030044), *“Ploči”* (zemes vienības kadastra apzīmējums 84800010016) un *“Viesturi”* (zemes vienības kadastra apzīmējums 84800010005) esošajām ēkām, kā to Ziņojuma 6.1. un 7.1. nodaļā, kā obligātu nosacījumu, bija paredzējusi arī Ierosinātāja, tomēr to izbūvi aprobežo citi aspekti, kas vērtēti Ziņojuma izvērtēšanas un atzinuma sagatavošanas gaitā (skat. šā atzinuma 6.11.8.18. – 6.11.8.27. punktu). Rezultātā ir aktualizēts Ziņojums, no kura 21. un 23. pielikumā esošā informācijas izriet, ka Ierosinātāja ir atteikusies no minēto piecu VES izbūves.
- 6.11.1.4. Izvērtējot Paredzētās darbības īstenošanai izvēlēto teritoriju, kā arī plānoto VES apkārtnē esošās teritorijas, secināms, ka VES paredzēts būvēt galvenokārt lauksaimniecības zemēs. IVN teritorijai piegulošās teritorijas pamatā tiek izmantotas mežsaimnieciskās darbības un lauksaimnieciskās darbības veikšanai. Birojs vērš uzmanību, ka vienlaikus Noteikumu Nr. 240 163¹. punkts noteic, ka arī gadījumos, ja esošo vēja elektrostaciju un vēja parku tuvumā tiek plānota jauna dzīvojamā vai publiskā apbūve, ievērojams noteiktais 800 m ierobežojums attiecībā uz minimālo attālumu. Ņemot vērā minēto, ja tiks īstenota Paredzētā darbība, 800 m attālumā no plānotajām VES būs aprobežota jaunas dzīvojamās vai publiskā apbūves plānošana. Būtiska interešu sadursme un iespējamās konfliktsituācijas saistībā ar Noteikumu Nr. 240 163¹. punkta nosacījumu attiecībā uz jaunas dzīvojamās vai publiskā apbūves plānošanu IVN gaitā nav identificētas.
- 6.11.1.5. Noteikumu Nr. 240 163.3. punkts noteic, - lai aizsargātu putnu sugas vai dabas vērtības no vēja elektrostaciju un vēja parku ietekmes, nosacījumus un minimālo pieļaujamo attālumu VES izvietošanai nosaka atbilstoši IVN secinājumiem. Vērtējumu par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz putnu sugām un dabas vērtībām snieguši sertificēti dabas eksperti³⁶. Detalizētāks Paredzētās darbības ietekmes izvērtējums uz bioloģisko daudzveidību, tostarp aizsargājamām putnu sugām un citām dabas vērtībām, kā arī nosacījumi Paredzētās darbības risinājumiem sniegti šā atzinuma 6.11.8. punktā.
- 6.11.1.6. Noteikumu Nr. 240 163.4. punkts noteic, ka valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vizuālās uztveramības zonā izvērtē VES un vēja parku ietekmi uz ainavu, ņemot vērā konkrēto situāciju un kultūras pieminekļa specifiku. Vērtējumu par Paredzēto darbību un tās ietekmi šajā aspektā sniegts Ziņojuma 4.5. un 4.6. nodaļā, kā arī Ziņojuma 11. un 12. pielikumā. Izvērtējis Ziņojumā sniegto vērtējumu un NKMP viedokli, Birojs secina, ka kopumā no veiktajiem

³⁴ Ziņojuma 3.1.2. tabula.

³⁵ Skat. šā atzinuma 6.11.1.2. punktu.

³⁶ Skat. šā atzinuma 3.2.12. punktu.

novērtējumiem secināms, ka Paredzētās darbības risinājumi nodrošina atbilstību Noteikumu Nr. 240 163.4. punkta nosacījumam. Vienlaikus detalizētāks ietekmes izvērtējums uz ainavu un kultūras mantojumu un nosacījumi Paredzētās darbības risinājumiem sniegti šā atzinuma 6.11.3. punktā.

- 6.11.1.7. Noteikumu Nr. 240 7.5. nodaļa “*Apbūves atbilstība zemes vienības robežām*” 133.¹ punkts nosaka, - ja būve iecerēta kā pārkare, būves īpašniekam jāsaņem visu to zemes īpašnieku rakstveida saskaņojums, uz kuru īpašumiem vai virs kuru īpašumiem būvi iecerēts izvietot. Lai gan Ziņojumā nav identificēta plānoto VES spārnu pārkare blakus esošos īpašumos, tomēr uz šādu Paredzētās darbības iespējamu ierobežojumu Ziņojumā netieši tiek norādīts (Ziņojuma 230. lpp.).
- 6.11.1.8. Ziņojumā iekļauts Paredzētās darbības atbilstības novērtējums Brocēnu novada Teritorijas plānojumam (Ziņojuma 2.2. nodaļa). Vērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju, Birojs konstatē, ka saskaņā ar Brocēnu novada Teritorijas plānojumu vēja parku un ar to saistīto infrastruktūru paredzēts izvietot teritorijās ar atļautās izmantošanas veidiem *Lauksaimniecības teritorijās (L)* un *Mežu teritorijas (M)*.
- 6.11.1.9. No Ziņojuma izriet, ka VES paredzēts izvietot *Lauksaimniecības teritorijās (L)*³⁷, kur VES izbūve ir atļauta. Brocēnu novada Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) 49. punkts noteic, ka VES, kuras jauda ir lielāka par 20 kW, atļauts izvietot *Lauksaimniecības teritorijā (L)*, ievērojot Noteikumos Nr. 240 un citos normatīvajos aktos noteiktos nosacījumus un ievērojot virkni papildus prasību, kas norādītas minētā punkta apakšpunktos, tai skaitā VES novietojumam paredzot izstrādāt detālplānojumu. Saskaņā ar TIAN 334. punktu energoapgādes uzņēmumu apbūve (teritorijas izmantošanas veida kods 14005)³⁸ noteikta kā viens no teritorijas papildizmantošanas veidiem. Attiecīgi secināms, ka vēja parka izbūvei, Paredzētās darbības akceptēšanas gadījumā konstatējami no Teritorijas plānojuma izrietoši ierobežojoši apstākļi, kas nepieļauj to tūlītēju īstenošanu bez detālplānojuma izstrādes.
- 6.11.1.10. Paredzētās darbības neatbilstība Brocēnu novada Teritorijas plānojumam nav uzskatāma par šķērslī IVN veikšanai un atzinuma sniegšanai. Konstatētā situācija vispārēji atbilst IVN principiem, ka iecerēm IVN tiek veikts pēc iespējas agrākā plānošanas un projektēšanas stadijā (Novērtējuma likuma 3. panta 1. punkts), kad ne tikai var nebūt zināmi visi plānoto darbību saistītie risinājumi, bet tie var nebūt ieplānoti arī vietējās pašvaldības teritoriju plānošanas līmenī. Šī iemesla dēļ Novērtējuma likuma 14.¹ pants ceturtā un piektā daļa paredz, ka IVN veic un turpina, ja paredzētā darbība neatbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam.
- 6.11.1.11. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar būvniecību saistītajiem ietekmes aspektiem un ietekmi uz īpašumiem, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu noteikt nosacījumu Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā: Paredzētā darbība ir īstenojama, izbūvējot ne vairāk par Ziņojumā vērtētajām 11 VES, t. i., VES12.1, VES12.2, VES12.3, VES 12.4, VES12.5, VES12.6, VES12.7, VES12.8, VES12.10, VES12.11 un VES12.12.**

6.11.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti.

- 6.11.2.1. Atbilstoši Ziņojumam (Ziņojuma 3.4. nodaļa), VES būvniecība procesa ietvaros paredzēts veikt VES pievedceļu teritoriju atmežošanu, VES uzstādīšanas laukumu izveidi, pievedceļu izbūvi, meliorācijas sistēmu pārkārtošanu, pazemes kabeļu līniju

³⁷ Ziņojuma 3.3. nodaļa, 3.3.2. tabula.

³⁸ Atbilstoši Noteikumu Nr. 240 3. pielikumam.

un transformatoru apakšstacijas izbūvi, VES pamatu izbūvi, VES uzstādīšanu, teritorijas rekultivāciju. Prognozēts, ka visus būvdarbus paredzēts pabeigt divu gadu laikā.

- 6.11.2.2. Novērtēts, ka katras VES būvniecībai nepieciešamā montāžas laukuma platība būs ~ 1 ha. Prognozējams, ka ar VES būvniecību saistītie ietekmes aspekti (un ietekme uz īpašumiem) skars tikai īpašumus, kuros faktiski notiks būvniecība. Paredzēts izstrādāt detalizētu VES uzstādīšanas plānu. Prognozēts, ka vienas VES uzstādīšanai nepieciešamais laiks vidēji būs 5 – 7 dienas, ņemot vērā arī laika apstākļus (īpaši vēja ātrumu). Ņemot vērā minēto, secināms, ka šā atzinuma un piemērojamo IVN normatīvo aktu nosacījumu izpilde var būt iespējama tikai tad, ja ar skarto zemes vienību īpašniekiem (zemes vienību, kurās plānots uzstādīt VES) ir spēkā esoša vienošanās par būvniecības un citu saistīto darbu veikšanu tai piederošā nekustamā īpašumā, ja normatīvajos aktos nav noteikts citādi.
- 6.11.2.3. Katras VES būvniecības vietā būs nepieciešama teritorijas sagatavošana un būvbedres izveide VES pamatu izbūvei, izņemtā grunts un augsnes virskārta tiks novietota krautnēs būvlaukuma teritorijā. Ziņojumā nav vērtēti pārvietojamās augsnes un grunts apjomi un gruntsūdens līmeņa augstums šajās teritorijās. Rekultivācijas laikā atgūtā grunts tiks izmantota pievedceļu atjaunošanā un uzlabošanā. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētā darbība nerada grunts piesārņojumu, tomēr pirms montāžas laukumu rekultivācijas tiks veiktas grunts piesārņojuma testi un noteikta tiem atbilstoša tālākā grunts izmantošana.
- 6.11.2.4. Vēja parka būvniecības procesa ietvaros paredzēts veikt darbības arī ārpus plānotā vēja parka teritorijas. Tās saistītas ar būvniecībai un ekspluatācijai nepieciešamās esošās infrastruktūras pilnveidi un/vai izbūvēšanu no jauna, tas ir, ar pievedceļu, laukumu, enerģijas pārvades un telekomunikāciju līniju būvniecību un meliorācijas sistēmas pārkārtošanu. Plašāks darbību apraksts sniegts Ziņojuma 3.4. nodaļā.
- 6.11.2.5. Viens no Ziņojumā vērtētajiem jautājumiem ir VES elementu transportēšana un piekļuve plānotajām VES vietām. Norādīts, ka būvprojekta izstrādes laikā detalizēti tiks vērtēts esošais ceļu tehniskais stāvoklis un precizēti nepieciešamo darbu apjomi (Ziņojuma 3.4.5. nodaļa). Transportēšanā līdz / no valsts reģionālā autoceļa P109 un valsts vietējiem autoceļiem V1429, V1430, V1459 *Aizupe – Alkšņi – Strutele – Auziņas* un V1486 *Zante - Dziru dzirnavas* plānots izmantot esošos ceļus kā arī plānota jaunu pievedceļu būvniecība (Ziņojuma 3.4.4. attēls).
- 6.11.2.6. Vērtējot plānoto VES pievedceļu izbūvi, Birojs konstatē, ka saskaņā ar Ziņojumā novērtēto nav paredzama papildus būtiska netieša negatīva ietekme, kas saistīta ar pievedceļu nosusināšanas būvju (ceļu grāvju) ierīkošanu, jo platībai jau ir ierīkots sazarots nosusināšanas sistēmu tīkls. Jaunbūvējamā kabeļlīnija, kas nodrošinās saražotās elektroenerģijas padošanu no VES uz 110kV apakšstaciju, šķērsos valsts nozīmes ūdensnoteku Dimžavu. Kabeļlīnijas plānots izbūvēt zem upju gultnēm, izmantojot beztranšēju (caurdures) tehnisko risinājumu. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētā darbība neradīs vērā ņemamu negatīvu ietekmi uz virszemes ūdensobjektu Amula un Imula ūdens kvalitāti un hidroloģisko režīmu.
- 6.11.2.7. IVN ietvaros novērtēts (Ziņojuma 3.4. nodaļa), ka VES izbūvei būs nepieciešama meliorācijas sistēmu pārkārtošana - jaunu caurteku izbūve un esošo caurteku pārbūve, meliorācijas grāvju konfigurācijas izmaiņas, jaunu drenāžas risinājumu izbūve. Šo darbību veikšanai tiks izstrādāts un saskaņots meliorācijas sistēmu pārkārtošanas projekts. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētās darbības plānotie būvdarbi, kas saistīti ar atsevišķu nosusināšanas un meliorācijas sistēmu posmu vai

būvju pārbūvi Paredzētās darbības teritorijā, neradīs vērā ņemamu negatīvu ietekmi uz esošās meliorācijas sistēmas funkcionalitāti.

- 6.11.2.8. Ziņojumā novērtēts, ka VES infrastruktūras izbūve ietekmēs mežaudzes nelielā platībā. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, montāžas laukumu ierīkošana, tai skaitā VES uzstādīšana, nav paredzēta meža zemēs. Ziņojumā noteikts, ka Paredzētās darbības ietvaros, izbūvējot visus variantus ietverošās 16 VES, kopējā atmežojamā platība VES pastāvīgo ceļu izveidei veidotu 0,68 ha izvēloties transportēšanas maršruta alternatīvas, kuras paredz izmantot pašvaldības autoceļus, savukārt transportēšanai izvēloties gan pašvaldības, gan LVM autoceļus veidotu 8,1 ha. Precīza atmežojamās teritorijas platība tiks noteikta būvprojekta izstrādes laikā, kad tiks izvēlēta ceļu konfigurācija un konkrēti transportēšanas maršruti. Otrs izplatītākais zemes lietojuma veids paredzētās darbības teritorijā, ko paredzēts transformēt citā zemes lietojuma veidā, ir lauksaimniecības zemes – aramzemes, kas aizņem 4,8 ha, izbūvējot iecerētās 12 VES. Indikatīva informācija par VES parkam nepieciešamo platību apkopota Ziņojuma 3.3.1. tabulā, bet transformējamo zemju platības norādītas 3.3.2. tabulā.
- 6.11.2.9. Paredzētās darbības ietekme uz klimatu vērtēta kā siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisiju veida un apjoma izmaiņas zemes lietojuma maiņas un enerģijas ieguves no atjaunīgajiem energoresursiem rezultātā. Novērsto SEG emisiju apjoms no enerģijas ražošanas veida maiņas VES ekspluatācijas laikam (25 gadi) Ziņojuma 4.8. nodaļā novērtēts no 506 910 līdz 642 330 t CO₂ ekv., atkarībā no VES tehnoloģijas un faktiski saražotā enerģijas daudzuma.
- 6.11.2.10. Vadoties no Ziņojumā sniegtās informācijas, būvdarbiem tipiskās ietekmes, tostarp troksnis, putekļi, būs īslaicīgas ar lokālu un mainīgas intensitātes izpausmi konkrētā vietā (pārejošas). Ziņojumā ir vērtēts šādu ietekmju ilgums un apjoms, secinot, ka normatīvajos aktos noteikto vides kvalitātes robežlielumu pārsniegumi nav sagaidāmi. Atkritumus paredzēts savākt, nodrošinot to šķirošanu un pagaidu uzglabāšanu, pēc tam nododot operatoriem, kas nodrošina to tālāku apsaimniekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
- 6.11.2.11. Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti vērtēta Ziņojuma 4.7. nodaļā. Secināts, ka potenciāli nozīmīgas gaisu piesārņojošo vielu emisijas ir saistāmas ar parka būvniecības posma ietvaros plānotajiem procesiem, bet ekspluatācijas periodā nozīmīgi emisiju avoti nav identificējami. Ņemot vērā, ka ar būvniecību saistītās emisijas uzskatāmas par īslaicīgām, to novērtēšanai izmantota kvalitatīvā novērtējuma pieeja, kas atbilst Īrijas un Lielbritānijas izstrādātajām vadlīnijām būvniecības procesā radušos emisiju, galvenokārt putekļu emisiju, novērtēšanai (atsauces 49., 50. un 51. Ziņojuma 4.7.3. nodaļā). Ziņojumā analizētas trīs būtiskāko seku grupas - putekļu piesārņojuma radītie traucējumi, kaitējums ekosistēmām, ietekme uz cilvēku veselību. Ņemot vērā, ka būvdarbu radītās ietekmes riska līmenis ir novērtēts kā nebūtisks, kā arī nav paredzama kvantitatīvi novērtējama nozīmīga ietekme no autotransporta kustību pa pievedceļiem, uz Paredzēto darbību ir attiecināmi un īstenojami nespecifiski ietekmi mazinoši pasākumi. Rekomendētie pasākumi apkopoti Ziņojuma 4.7.4. tabulā un to ievērošana ir ņemama vērā būvniecības procesa laikā.
- 6.11.2.12. Ņemot vērā būvdarbu specifiku un to ka būvniecības darbi un to ietekmes ir pārejošas, secināms, ka tās ir raksturīgas tikai noteiktam laika posmam. Arī Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 *“Troksņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) 2.8. punkts paredz, ka šos noteikumus un attiecīgi – tajos noteiktos vides troksņa robežlielumus – neattiecina uz būvdarbu radītā troksņa emisiju. Ierosinātāja apņēmusies, ka būvniecības darbi

un ar tiem saistītā transporta kustība nenotiks nakts laikā. Tomēr būvdarbiem ir jābūt savlaicīgi saskaņotiem ar vietējo pašvaldību. Arī šajā gadījumā Ierosinātajai jānodrošina atbilstoši tehniskie risinājumi un darbu veikšanas laiki, lai būvdarbu radītie traucējumi būtu pēc iespējas mazāki.

- 6.11.2.13. Kopumā, vērtējot Ziņojumu un tajā aplūkotos būvniecības ietekmes aspektus, Birojs konstatē, ka IVN ietvaros tie ir ņemti vērā tādā detalizācijas pakāpē, kādu pieļauj pašreizējā projekta stadija. Ir vērti ar teritorijas sagatavošanu, būvniecību, pagaidu būvju un inženierkomunikāciju, montāžas laukumu un infrastruktūras objektu izveidi vai pārveidi saistītie darbi, principiālie risinājumi darbības vietām un to izvietojumam. Vērtētas sagaidāmās ietekmes uz vidi, identificējot ietekmes uz vidi novēršanas un mazināšanai pasākumu nepieciešamību.
- 6.11.2.14. Vērtējot ar būvniecību, kuru paredzēts veikt divu gadu laikā, saistītās ietekmes, Birojs atzīst, ka pastāv iespēja samazināt ietekmi, ko radīs būvdarbiem tipiskie un raksturīgie traucējumi (tostarp troksnis, putekļi no transportēšanas), tomēr to efektivitāte ir lielā mērā atkarīga no piesardzības pasākumu plānošanas un atbilstīgas izpildes. Veicot būvniecības darbus un infrastruktūras objektu izbūvi un pārveidi, šādus pasākumus nepieciešams ievērot, lai pasargātu grunti, gruntsūdeņus, virszemes ūdeņus, gaisu un apkārtējo teritoriju kopumā no potenciālā piesārņojuma. Šādi piesardzības un drošības pasākumi ietver optimālu darbu plānošanu un organizāciju, tajā skaitā savlaicīgu tehnisko noteikumu saņemšanu, to prasību ievērtēšanu un ietveršanu būvprojektā.
- 6.11.2.15. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar būvniecību saistītajiem ietekmes aspektiem un ietekmi uz īpašumiem, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:**
- a) Paredzētās darbības un ar to saistīto infrastruktūras objektu izbūvei un pārbūvei ir jāsaņem Dienesta tehniskie noteikumi, precizējot jau konkrētos risinājumus un vides aizsardzības prasības darbību realizācijai tās norises vietā.
 - b) Nepieciešamības gadījumā jāveic autoceļu klātnes mitrināšana vai citi pasākumi putekļu izplatības ierobežošanai sausajos periodos dzīvojamās apbūves tuvumā.
 - c) VES būvniecības darbus, izņemot VES komplektējošo daļu transportēšanu, jāveic dienas un vakara laikā (no plkst. 7.00 līdz 23.00), lai neradītu trokšņa līmeņa izmaiņas nakts laikā.
 - d) Jānodrošina sadzīves notekūdeņu atbilstoša savākšana un apsaimniekošana.
 - e) Pēc būvdarbu pabeigšanas jānodrošina turpmāk neizmantojamo teritoriju rekultivācija, tostarp pagaidu būvju vietās, lai atgrieztu šīs būvniecības laikā ietekmētās teritorijas ne sliktākā vides stāvoklī, kāds bija uz būvdarbu uzsākšanas brīdi.

6.11.3. Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.

- 6.11.3.1. Vizuālās pārmaiņas un no tām izrietošā ietekme uz ainavu ir viena no būtiskām ar VES būvniecību saistītām ietekmēm. IVN procesa ietvaros novērtēta Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz ainavu³⁹ un kultūrvēsturiskajām vērtībām⁴⁰.
- 6.11.3.2. IVN ietvaros ietekmes uz teritorijas ainavu novērtējumu veikusi sertificēta ainavu eksperte Mg. arch. Gunita Čepanone (Sertifikāta Nr. 45-2021) (turpmāk – Ainavu eksperte). Ainavu ekspertes novērtējums pievienots Ziņojuma 11. pielikumā. Paredzētās darbības teritorijas un tās apkārtnes ainavu raksturojums, kā arī atsauces uz detalizētāku informāciju, sniegtas jau šā atzinuma 3.2.13. punktā.
- 6.11.3.3. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības ietekmes uz ainavu novērtējumā vērtēts 16 plānoto VES novietojums, kuras paredzēts izvietot lauksaimniecībā izmantojamās zemēs, atsevišķas VES paredzēts izvietot meža ielokā vai meža tuvumā. Ņemot vērā plānoto VES izvietojumu, novērtēts, ka tās atradīsies divās atsevišķās zonās jeb grupās – 12 plānoto VES novietojums izskatīts Gaiķu pagastā, bet 4 – Remtes pagastā. Attālums starp VES grupām ~ 2,7 km. Tādējādi vizuālās ietekmes noteikšanai vērtēts viss apvidus kopumā un tas aptver ~ 20 km² plašu teritoriju. Ietekmes uz ainavu novērtējumā vērtēts VES modelis, kas ir visaugstākais no pieejamiem VES modeļiem, tādējādi secināms, ka novērtēts ietekmes ziņā nelabvēlīgākais scenārijs. Proti, vērtētā VES kopējā maksimālā dimensija ir 261 m, masta augstums - 175 m, rotora diametrs - 167 m.
- 6.11.3.4. Ietekmes novērtēšanai uz esošo ainavu IVN ietvaros veikts novērtējums, pielietojot metodi, kas pamatojas uz ainavas vizuālās struktūras izpēti, izmantojot raksturošanas un novērtēšanas metodi, kas detalizētāk aprakstīta Ziņojuma 11. pielikuma 3. – 4. lpp. Ainavas vizuālai novērtēšanai izvēlēti 6 ainavu skatu punkti⁴¹, kas parādīti Ziņojuma 4.5.5. attēlā, ņemot vērā arī to skatu vērsumu, un sagatavotas fotomontāžas⁴², izmantojot datorprogrammu *WindPRO 3.5.*, veidojot vizualizācijas no minētajiem skatu punktiem.
- 6.11.3.5. Labākai informācijas uztveramībai un salīdzinājumam Ainavu eksperte sava novērtējuma ietvaros izmantojusi salīdzinājumu ar reālu vēja parku – “*Mažeikų vēja parks*”, kas atrodas ~ 40 km uz D-DA no Paredzētās darbības teritorijas, Lietuvas teritorijā pie Mažeikiem. “*Mažeikų vēja parks*” izvietotas 19 VES, kuru augstums pilnā vertikālē sasniedz 178,4 m. Lai arī “*Mažeikų vēja parks*” izvietotās VES izmēra ziņā ir mazākās kā Paredzētās darbības ietvaros plānoto VES kopējo vienas VES augstumu, Ainavu ekspertes ieskatā tas ir samērojams un izmantojams par uzskatāmu piemēru, nosakot vizuālās ietekmes zonas un tās attiecinot arī uz Paredzētās darbības teritoriju (Ziņojuma 4.5.5. attēlu)⁴³. Vienlaikus rēķinoties, ka atkarībā no dažādiem faktoriem saskatāmības zonas lielums Paredzētās darbības teritorijā var nedaudz mainīties.

³⁹ Ziņojuma 4.5. nodaļa.

⁴⁰ Ziņojuma 4.6. nodaļa.

⁴¹ Saskaņā ar Ziņojumu sākotnēji tika veikta teritorijas priekšizpēte, modelējot teorētiskās vizuālās ietekmes zonas, kur, izmantojot pētāmās teritorijas trīs dimensiju (3D) zemes virsmas un apauguma modeli, datus par VES novietojumu un izmēru, tika noteiktas teritorijas, no kurām VES būs iespējams saskatīt. Savukārt pamatojoties uz teorētiskās vizuālās ietekmes zonu atlases rezultātiem tika noteiktas teritorijas, no kurām sagatavojamas fotomontāžas.

⁴² Ziņojuma 4.5.6. - 4.5.11. attēls.

⁴³ Detalizētāka informācija par ietekmes uz ainavu novērtējuma izmantoto salīdzinājumu ar “*Mažeikų vēja parks*” sniegta Ziņojuma 11. pielikuma 18. -19. lpp. un tā 1. pielikumā.

- 6.11.3.6. Ziņojumā zem attēlu 4.5.6. – 4.5.11. parakstiem sniegta detalizētāka informācija par izvēlēto skatu punktu atrašanās vietu, to raksturojumu, kā arī sniegts vērtējums par plānoto VES ietekmi uz ainavu konkrētajā skatu punktā, kas atbilst kādai no definētajām skatu zonām - ar VES klātesošu⁴⁴, ļoti labu⁴⁵ un labu⁴⁶ saskatāmību. Paredzētās darbības ietekme uz esošā apvidus ainavu vērtēta no blakus esošajiem ceļiem, kas ir līdz 3 km attālumā no plānotajām VES, ietverot arī tuvumā esošās apdzīvotās vietas, kā arī no nozīmīgākajām ainaviskajām teritorijām - skatu punkts Nr. 6 (Ziņojuma 4.5.4., 4.5.5. un 4.5.11. attēls) atrodas zonā, kas saskaņā ar Brocēnu novada Attīstības stratēģiju noteikta kā ainaviski vērtīga ainava gar Imulu. Papildus vērtēts arī skats no Jaunlutriņiem (augšējais attēls Ziņojuma 11. pielikuma 23. lpp.), kas identificēts kā vizuāli estētisks un intensīvi izmantotai lauksaimniecības zemes ainavai neraksturīgs skats, un atrodas ~ 12 km attālumā no plānotā vēja parka, tādejādi atbilst vājas saskatāmības zonai.
- 6.11.3.7. Atbilstoši Ainavu ekspertes novērtējumam Paredzētās darbībai būs ietekme uz kopējo ainavu apvidu. Vienlaikus novērtēts, ka esošās ainavides elementu daudzveidības kontekstā, ietekme uz ainavu nebūs vidi degradējoša. Ainavu eksperte novērtējusi, ka ar Paredzēto darbību netiks pasliktināta nozīmīgāko kultūrvēsturisko objektu vizuālā uztveres kvalitāte. Paredzams, ka tam arī nebūs vai būs ļoti nebūtiska vizuālā ietekme uz plānošanas dokumentos noteiktajām vizuāli ainaviski vērtīgajām teritorijām un skatpunktiem. Tāpat vēja parka attīstības rezultātā tiks nodrošināta skarto lauksaimniecības zemju teritoriju turpmāka izmantošana lauksaimniecībai.
- 6.11.3.8. Vienlaikus Ainavu eksperte atzīst, ka, identificējamas konfliktsituācijas - lauku dzīvojamās ēkas un viensētas, kas atrodas tiešā plānotā vēja parka tuvumā kas vairāk saistāmas ar emocionālo, ne vizuālo aspektu, kas var izsaukt Darbības vietas tuvumā esošo īpašumu īpašnieku pretestību saistībā ar sagaidāmajām pārmaiņām ainavā. Šāda situācija identificējama, piemēram, pie plānotajām VES Remtes pagastā (attēli Ziņojuma 11. pielikuma 16. – 17. lpp., Ziņojuma 4.5.7. attēls). Ainavu ekspertes vērtējumā, identificējot šādas situācijas, Ierosinātajai savlaicīgi jāveido dialogs ar īpašniekiem, vienojoties par vizuālās ietekmes mazinošiem pasākumiem. Saskaņā ar Ziņojuma 23. pielikumu, šobrīd Ierosinātāja ir atteikusies no VES staciju izbūves Remtes pagastā.
- 6.11.3.9. Ainavu ekspertes atzinumā identificētas vēl divas zonas noteiktajās ainaviski vērtīgajā teritorijā - Remtes ezera ainava un skats ceļa posmā *Gaiķi – Satiķi*, Gaiķu pilskalna apkārtnē, no kurām šā IVN Ziņojuma sagatavošanas gaitā nav izveidotas fotomontāžas vizuālās ietekmes novērtēšanai, pieļaujot, ka šā brīža izpētes posmā, ņemot vērā apkārtnes reljefa svārstību, meža teritoriju daudzveidību un aptuveno attālumu līdz vēja parka teritorijām, VES stacijas varētu nebūt saskatāmas. Tādēļ Ainavu eksperte savā atzinumā rekomendē pēc galējo VES novietojuma un reāli izbūvējamo dimensiju izvēles veikt atkārtota skata modelēšanu noteiktajiem ainaviski vērtīgajiem skatiem - Imulas upes un Satiķu ezera ainavai, kā arī Remtes ezera ainavai.
- 6.11.3.10. Ainavu eksperte savā atzinumā sniegusi arī vērtējumu par kumulatīvo ietekmi uz ainavu, ņemot vērā Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē citus plānotos vēja parkus un identificējot to vizuālās ietekmes zonas (Ziņojuma 11. pielikumā 23. - 24. lpp., Ziņojuma 4.5.12. attēls). Šajā gadījumā definētas orientējošās zonas ap vēja parkiem, kā arī orientējošās labas saskatāmības (7 km) zonas ap tiem.

⁴⁴ Skatu punkts Nr. 2 (Ziņojuma 4.5.7. attēls).

⁴⁵ Skatu punkts Nr. 1, Nr. 3 un Nr. 4 (Ziņojuma 4.5.6., 4.5.8. un 4.5.9. attēls).

⁴⁶ Skatu punkts Nr. 5 un Nr. 6 (Ziņojuma 4.5.10. un 4.5.11. attēls).

Novērtēts, ka ne plānotā vēja parka, ne citu Paredzētās darbības teritorijas tuvumā identificēto plānoto vēja parku labas saskatāmības zonas savstarpēji nepārklāsies.

- 6.11.3.11. Birojs konstatē, ka no Ainavu eksperte novērtējuma izriet arī rekomendācijas ietekmes uz ainavu turpmākam izvērtējumam, vērtējot piedāvāto VES izvietojumu un izvēloties saglabājamo (izbūvējamo) VES staciju novietojumu, tostarp zinot precīzas VES atrašanās vietas. Rekomendācijas galvenokārt paredz izbūvējamās VES iespēju robežās atvirzīt no nozīmīgiem publiski pieejamiem ceļiem un no lauku dzīvojamām ēkām, tādejādi attiecīgi samazinot VES dominējošo efektu un vizuāli veiksmīgāk ļaujot tām iekļauties lokālā ainavā un samazinot vēja parka lokālo saskatāmību no lauku apdzīvojamām zonām, kā arī veikt papildu ietekmes uz ainavu novērtējumu no identificētajiem ainaviski vērtīgajiem skatiem (skat. arī šā atzinuma 6.11.3.9. punktu). Rekomendējošie pasākumi detalizētāk aprakstīti gan Ziņojuma 134. – 135. lpp., gan Ainavu ekspertes atzinumā – Ziņojuma 11. pielikuma 26. – 27. lpp.
- 6.11.3.12. Saskaņā ar Ainavu ekspertes sniegto novērtējumu, izskatot iespēju 12 VES realizācijai, neatkarīgi no pieņemtā lēmuma, pasākumi, kas attiecas uz vides aizsardzību - ietekmes samazināšana uz bioloģiski vērtīgām teritorijām, ir prioritāri. Savukārt no ainaviskā viedokļa galvenie vērā ņemamie aspekti būtu vizuālās ietekmes samazināšana no publiskajiem skatu punktiem – tuvumā esošie ceļi un lauku apbūves.
- 6.11.3.13. Paredzētās darbības ietekmes uz kultūrvidi novērtējumu veicis kultūrvēstures eksperts Mg. hist. Ritvars Ritums (turpmāk – Kultūrvēstures eksperts). Kultūrvēstures eksperta novērtējumam pievienots Ziņojuma 12. pielikumā.
- 6.11.3.14. Kā norādīts jau iepriekš - šā atzinuma 3.2.14. punktā, konstatētie valsts nozīmes kultūras pieminekļi atrodas pietiekamā attālumā no VES. Tādējādi no Kultūrvēstures eksperta atzinuma izriet, ka plānotā vēja parka izveide neatstās ietekmi uz valsts aizsargāto kultūras mantojumu.
- 6.11.3.15. No Ziņojuma 4.6.3. nodaļā sniegtās informācijas izriet, ka apzinātas nepieciešamās un normatīvos noteiktās rīcības gadījumiem, ja plānoto būvdarbu gaitā tiek atklāti objekti ar kultūrvēsturisku nozīmi⁴⁷ un/ vai Otrā pasaules kara laika sprādzienbīstami priekšmeti un līdz šim neapzinātas karavīru mirstīgās atliekas⁴⁸. Tādējādi secināms, ka no Ziņojuma izriet apņemšanās pārtraukt darbus vietās, kur būvdarbu laikā var tikt atsegti kādi objekti, kam var būt kultūrvēsturiska nozīme, Otrā pasaules kara karavīru mirstīgās atliekas vai sprādzienbīstami priekšmeti, un par šo faktu ziņot NKMP un citām atbildīgajām iestādēm un ieinteresētajām pusēm.
- 6.11.3.16. Saistībā ar ietekmi uz kultūrvēsturiskajām vērtībām Kultūrvēstures eksperts savā atzinumā norāda, ka no atsevišķiem rakursiem vēja parka rotoru būvniecība neradīs lielāka attāluma, arī no Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē esošajiem kultūras pieminekļiem. Tādēļ nepieciešamības gadījumā iespējams koriģēt ainavu un skatu punktus, veidojot stādījumus, izvietojot dekoratīvus vides objektus u.tml.
- 6.11.3.17. Izvērtējis Ziņojumā sniegto ietekmes uz ainavu un kultūras mantojumu novērtējumu Birojs secina, ka Paredzētās darbības vizuālo pārmaiņu ietekme ir tāda, kuru pilnībā

⁴⁷ Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumu Nr. 720 “Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, izmantošanas un restaurācijas noteikumi” 32. punkts.

⁴⁸ Ja būvdarbu laikā tiek atsegta karavīru mirstīgās atliekas, Latvijas - Vācijas (1997. g.) un Latvijas – Krievijas (2007. g.) starpvaldību vienošanās princips par kara upuru apbedījumu statusu Latvijas teritorijā noteic, ka zemes darbi attiecīgajā vietā pārtraucami un par atrastajām cilvēku mirstīgajām atliekām nekavējoties jāpaziņo policijai un biedrībai “Brāļu kapu komiteja”, reģ. Nr. 40008004852, (kontakta informācija atbilstoši Ziņojumā nerādītajam - uz e-pasta adresi - bkkomiteja@apollo.lv).

novērst nebūs iespējams, jo, ņemot vērā iespējamo VES maksimālo augstumu – 261 m, VES būs labi redzamas un pavērsies virs mežu masīviem, un VES uztveres apjoms būs atkarīgs no izvēlētajā skatu punkta izvietojuma un attāluma zonas attiecībā pret VES. VES uztveramība palielināsies vietās no kurām uz Paredzētās darbības teritoriju vērojami atklāti skati, kuras atrodas lokālos reljefa paaugstinājumos u.tml. Sagaidāmo ietekmi uz ainavu iespējams tikai mazināt, cik iespējams izvēloties viena ražotāja un viena modeļa (tehnisko parametru) VES, novēršot Darbības vietā paredzēto VES savstarpēju disharmoniju. Birojs secina, ka Darbības vietas teritorija un tās apkārtnē neietilpst nacionāla mēroga unikālās vai augstvērtīgās ainavu telpās, tomēr plānotais vēja parks, iespējams, būs redzams arī no teritorijām, kas plānošanas dokumentos identificētas kā ainaviski vērtīgas teritorijas. Birojs konstatē, ka šajā IVN izpētes stadijā minētajā aspektā nav veikts ietekmes uz ainavu novērtējums, lai pārliecinātos par vēja parka ietekmes būtiskumu uz ainavu, kas paveras no Brocēnu novada Ilgtspējīgās attīstības stratēģijā identificētām ainaviski vērtīgām teritorijām. Būtiskākā ietekme uz ainavu saistāma ar skatu, kas paveras no lauku viensētām un nozīmīgiem publiskiem autoceļiem, ko var mazināt iespēju robežās izbūvējamās VES atvirzot no šiem objektiem, kā arī veidojot dialogu ar sabiedrību un, iespējams, paredzot ietekmi uz ainavu mazinošus pasākumus. Tomēr ainavisko pārmaiņu ietekme uz nekustamajiem īpašumiem neaprobežo to lietojamību atbilstoši mērķim. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt atsaukumi par aktualizēto Ziņojumu, Birojs saņēma arī NKMP 2022. gada 14. novembra vēstuli Nr. 05-01/5506, kurā NKMP savas kompetences ietvaros sniedz pozitīvu atzinumu par Ziņojumu un Paredzēto darbību.

6.11.3.18. Ņemot vērā iepriekš minēto, saistībā ar ietekmi uz ainavu un kultūras mantojumu, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu noteikt nosacījumus saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu:

- a) **Lai mazinātu VES negatīvo ietekmi uz ainavu, vēja parkā atļauts uzstādīt viena ražotāja un viena modeļa (tehnisko parametru) VES, novēršot VES savstarpēju disharmoniju Darbības vietā.**
- b) **Ja staciju novietojumu nepieciešams precizēt, izmaiņu būtiskumu saskaņo ar NKMP un nepieciešamības gadījumā nodrošina ietekmes uz ainavu novērtējums, veicot skata modelēšanu punktiem, kas no Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē identificētajām ainaviski vērtīgām teritorijām - Imulas upes ainavas, Satīķu ezera ainavai un Remtes ezera ainavas, paveras uz vēja parka teritoriju. Sagatavotās fotomontāžas un vēja parka ietekmes būtiskuma novērtējums no minētajiem skatu punktiem uz apkārtnes ainavu jāiesniedz Saldus novada pašvaldībā un NKMP.**
- c) **VES novietojuma precizēšanas gadījumā VES nav pieļaujams izvietot tuvāk kā Ziņojumā novērtēts no nozīmīgiem publiski pieejamiem ceļiem, ja attiecināms, jānodrošina elementu un skatu līniju proporciju ne mazāk kā 3:1 (skatu līnijas garums : objekta augstums).**
- d) **Ja VES piegādei tiek izmantota Ziņojumā vērtētā pievedceļa 1. alternatīva un nepieciešama šī ceļa pārbūve posmā, kas šķērso valsts nozīme kultūras pieminekļa – Valteru senkapi (aizsardzības Nr. 2167), aizsardzības zonu, nepieciešams darbus saskaņot ar NKMP.**
- e) **Pirms būvdarbu uzsākšanas jāizstrādā dokumentēta procedūra, kurā noteikti pasākumi un nosacījumi rīcībām gadījumos, kad tiek atklātas**

vēstures liecības vai apbedījumi, Otrā pasaules kara laika karavīru mirstīgās atliekas un sprādzienbīstami priekšmeti būvdarbu īstenošanas laikā, tostarp veicot nepieciešamo pievedceļu ceļu pārbūvi un stiprināšanu.

6.11.4. Drošība un vides risku pārvaldība, tostarp iespējamā ietekme uz gaisa satiksmi.

- 6.11.4.1. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma grozījumiem, kas pieņemti 2022. gada 6. oktobrī, ap vēja elektrostacijām vairs nav nosakāmas drošības aizsargjoslas, kuru funkcija bija nodrošināt cilvēku un VES tuvumā esošo objektu drošību VES ekspluatācijas laikā un iespējamo avāriju gadījumā. Līdz ar to Paredzētās darbības teritorijā tiks noteiktas tikai aizsargjoslas ap vēja elektrostaciju parka būvniecības laikā izbūvētajiem elektrisko, elektronisko sakaru tīkliem un transformatoru apakšstacijām.
- 6.11.4.2. Vērtējot potenciālās VES novietojuma vietas, secināts (Ziņojuma 2.2. nodaļa), ka vēja parka izpētes teritoriju neskar aizsargjoslas, kas potenciāli varētu ierobežot VES izvietojuma vietas izvēli. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, izpētes teritoriju skar virszemes ūdensobjektu (Amula un Dimžava) aizsargjoslas, kas potenciāli var ierobežot VES izvietojuma vietu izvēli, bet atbilstoši Aizsargjoslu likumam virszemes ūdensobjektu aizsargjoslā ir atļauta enerģijas pārvades un sadales būvju būvniecība. Aizsargjoslās gar ceļiem, elektriskajiem tīkliem, virszemes ūdens objektiem, meliorācijas būvēm un ierīcēm būvniecībai un/vai darbiem ir izvirzīti īpaši nosacījumi, kas tiks ņemti vērā plānojot būvniecības darbus. Ierobežojumi, kas saistīti ar nosacījumiem saimnieciskās darbības veikšanai aizsargājamu biotopu un putniem nozīmīgu teritoriju tuvumā, vērtēti šā atzinuma 6.11.8. punktā ar apkašpunktiem.
- 6.11.4.3. Riska novērtējuma sagatavošanai izmantota Beļģijas Vides ministrijas reģionālās attīstības, vides plānošanas un projektu departamenta rokasgrāmatā (aktualizēta 2019. gadā) sagatavotā informācija (atsauce Nr. 80 Ziņojumā). Avāriju scenārijiem ir izmantoti vienādojumi, ar kuru palīdzību nosakāma maksimālā avārijas seku iedarbības distance un riska līmenis tajā. Tā kā konkrēts modelis vēja parkam Ziņojuma sagatavošanas laikā nav izvēlēts, Izstrādātāja riska novērtējumā izmantojusi parametrus (apkopoti Ziņojuma 4.11.2. tabulā), kas raksturo augstāko un lielāko VES modeli, kurš varētu tikt uzstādīts Paredzētās darbības vietā. Ziņojuma 4.11. nodaļā atspoguļotais avāriju risku novērtējums aptver VES mehānisko bojājumu, sabrukuma ar iekārtas atlūzu izplatības iedarbību VES apkārtnē; eļļošanas sistēmas defektu ar eļļas noplūdi; ugunsgrēku izcelšanās, tajā skaitā zibensizlādes rezultātā, un rotora lāpstīņu apledojuma veidošanās ar sekojošu ledus gabalu krišanu iekārtas apkārtnē risku novērtējumu.
- 6.11.4.4. Ziņojumā netiek konstatēts, ka Darbības vietā vai tās tiešā tuvumā atrodas paaugstinātas bīstamības objekti. Tuvākie paaugstinātas bīstamības objekti ir izvietoti Saldus pilsētā, kas atrodas aptuveni 9 km attālumā no plānotā vēja parka teritorijas, līdz ar to šo objektu un teritoriju kontekstā ierobežojumi vai papildus nosacījumu nepieciešamība Paredzētajai darbībai Ziņojumā arī netiek identificēta.
- 6.11.4.5. Ziņojuma 4.11.4. tabulā apkopoti aprēķinātie drošības attālumi no VES masta, kādi būtu ievērojami VES un citu objektu savstarpējam novietojumam. Attiecībā uz paaugstinātas bīstamības objektiem noteiktais drošības attālums ir 728 m. Savukārt veicot aprēķinus ar Beļģijā izstrādāto aprēķinu metodi, Ziņojumā noteikti (4.11.4. tabula) piemērojamie drošības attālumi arī starp VES un citiem nozīmīgiem objektiem, tajā skaitā aprēķināts, ka attiecībā uz publiskām ārtelpām, kur liels skaits cilvēku uzturas ārpus tām (vietas, kur ārpus telpām vienlaicīgi vienā vietā var tikt apdraudēti vairāk nekā 10 cilvēki) būtu ievērojama 673 m plata

drošības zona, bet valsts nozīmes autoceļiem tā būtu nosakāma 261 m attālumā no VES. Savukārt Ziņojuma 4.11.5. nodaļā apkopoti noteiktie arī rekomendējamie drošības attālumi: saimnieciskās darbības ierobežojumu zonai, kurā nav rekomendējams ierīkot pastāvīgas darba vietas – 86 m un dzīvojamās un sabiedriskās funkcijas ierobežojuma zona – 268 m. Rekomendējamo zonu grafiskais attēlojums skatāms Ziņojuma 4.11.5. un 4.11.6. attēlā.

- 6.11.4.6. Ziņojuma 4.11.3. nodaļā vērtēti iespējamie ugunsdrošības riski Paredzētās darbības teritorijā. Izstrādātāja secinājusi, ka VES aizdegšanās nav cita ārēja ugunsgrēka sekas, bet gan primāri to var izraisīt pašas VES mehāniski vai elektriskās sistēmas defekti, kā arī zibens izlādes iedarbība. Savukārt VES degšanas rezultātā pastāv iespēja attīstīties sekundāriem ugunsgrēkiem iekārtas apkārtņē. Ziņojuma 4.11.3. nodaļā un 6.1.2. tabulā norādīti arī galvenie pasākumi ugunsgrēku radītās ietekmes mazināšanai, kas galvenokārt vērsti uz to rašanās un attīstības iespēju minimizēšanu, kā arī reaģēšanas uz avārijas situācijām efektivitātes paaugstināšanu. Ziņojumā norādīts, ka VES ekspluatācijas dokumentācijai jāparedz kārtība rīcībai ugunsgrēka gadījumā, kas nosaka pasākumus operatīvai rīcībai ugunsgrēka konstatēšanas gadījumā, iekļaujot gan iesaistāmo dienestu apziņošanu, gan nepieciešamo resursu piesaisti ugunsgrēka ierobežošanai un likvidēšanai.
- 6.11.4.7. Atbilstoši Ziņojuma 3.5. nodaļā norādītajam, VES ekspluatācijas laikā to vadība, uzraudzība un darbības kontrole tiks veikta attālināti visu diennakti, to veiks apmācīts personāls. Ņemot vērā to, ka vēja parka ekspluatācijas laikā saimniecisko darbību veikšana ārpus VES izbūves vietas netiks ierobežota, un paredzams, ka nekustamo īpašumu valdītāji arī pēc VES izbūves pieguļošās teritorijas izmantos lauksaimnieciskajai ražošanai un mežsaimniecībai. Paredzētās darbības īstenotājs informēs saimnieciskās darbības veicējus par drošības pasākumiem un rīcībām ārkārtas situācijās.
- 6.11.4.8. Ziņojumā norādīts, ka, atbilstoši VES ražotāju sniegtajai informācijai, eļļas daudzums gondolās un to transmisiju eļļošanas sistēmā var būt no aptuveni 650 līdz 1500 litriem. Analizējot ražotāju sniegto informāciju, par elektrostacijās izmantotajiem hidrauliskajiem šķidrumiem, Izstrādātāja secinājusi, ka to bīstamība videi raksturojama ar apzīmējumiem H412 – kaitīgs ūdens organismiem ar ilgstošām sekām. Neskatoties uz drošības sistēmām, kādas tiek izmantotas VES ražošanā, tomēr pastāv iespēja, ka notiek eļļas izplūde ārpus gondolas. Eļļas noplūde var notikt arī VES sabrukuma gadījumā. Šādā gadījumā kā maksimālā apdraudējuma zona var tikt pieņemts attālums ap staciju, kas vienāds ar masta augstumu. Ņemot vērā, ka visu staciju (izņemot VES11.4 – VES11.6 un VES11.8) tuvumā atrodas mākslīgi veidotas ūdensnotekas (Ziņojuma 174. – 175. lpp.), Izstrādātāja secinājusi, ka VES ekspluatācijas un apkalpošanas dokumentācijai jāiekļauj arī kārtība operatīvai reaģēšanai eļļas noplūdes vai stacijas avārijas gadījumā, kas ietver veicamos pasākumus un kārtību eļļas izplūdes izplatības ierobežošanai un izplūdušās eļļas savākšanai. Tāpat Paredzētās darbības īstenotājam VES ekspluatācijas laikā jānodrošina nepieciešamie cilvēkresursi un piemērots aprīkojums, un tehniskie līdzekļi, kas ļauj piekļūt avārijas vietai un veikt izplūdušās eļļas izplatības ierobežošanas un savākšanas pasākumus. Kā vides piesārņojumu mazināšanas pasākums eļļas noplūžu gadījumā ir biodegradējamo hidraulisko šķidrumu lietošana.
- 6.11.4.9. Viens no aspektiem, kādā Ziņojuma ietvaros vērtēti drošības riski uz Paredzētās darbības ietekmes zonā esošajiem infrastruktūras objektiem, ir arī apledojuma

ietekme⁴⁹. Izstrādātājas aprēķini un informācijas analīze ļauj pieņemt, ka teritorija ar augstāko krītoša ledus radīta apdraudējuma potenciālu ir zona zem rotora (172 m diametra rotora gadījumā apdraudējuma teritorija pieņemama 86 m rādiusā ap iekārtu). Ledus gabalu nokrišana potenciāli iespējama arī teritorijā līdz 261 m no VES. Taču, ņemot vērā šāda notikuma iespējamības nosacījumu sakrišanas varbūtību, var pieņemt, ka kopējā varbūtība notikumam, kuras rezultātā ledus gabals trāpītu punktā, kur atrodas cilvēks, uzskatāma par zemu.

- 6.11.4.10. Ņemot vērā, ka VES11.4, VES11.5, VES12.5-VES12.8 un VES12.12 atrodas tuvāk par 268 m no autoceļiem, Izstrādātājas ieskatā rekomendējams ieviest papildu pasākumus apledošanas veidošanās riska mazināšanai. Ierosinātāja ir izvērtējusi un apņēmusies ieviest pasākumus, kas saistīti ar apledošanas riska samazināšanu (Ziņojuma 6.1.2. tabula), tajā skaitā arī tehniskos paņēmienus. Birojs secina, ka Ierosinātāja kā obligāti īstenojamu pasākumu apledošanas riska samazināšanai paredzējusi, ka VES11.4, VES11.5 un VES12.6-VES12.8, kuru apdraudējuma zona skar valsts un pašvaldības autoceļus, aprīkojamas ar apledošanas detektēšanas un pretapledošanas sistēmām.
- 6.11.4.11. Saskaņā ar likuma “*Par aviāciju*” 41. pantu gaisa satiksmes drošībai ir noteikta virkne ierobežojumu teritoriju izmantošanai ap lidlaukiem, tajā skaitā ierobežojumi gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstamu objektu būvniecībai, ierīkošanai un izvietojumam. Atkarībā no ierobežojumu veida tie var skart teritorijas pat 5 km un lielākā attālumā no lidlaukiem, tostarp bez saskaņojuma ar valsts aģentūru “*Civilās aviācijas aģentūra*” aizliegts būvēt, ierīkot un izvietot objektus, kuri var radīt traucējumus gaisa kuģu lidojumu nodrošināšanai nepieciešamo radiotehnisko līdzekļu darbā. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz navigācijas tehniskajiem līdzekļiem vērtēta Ziņojuma 4.12. nodaļā.
- 6.11.4.12. Paredzētās darbības teritorijai tuvākā radaru sistēma civilās aviācijas uzraudzībai ir Cīravā izvietotais sekundārās novērošanas radars (SSR), kas atrodas aptuveni 60 km attālumā. Palangas un Rīgas lidostās uzstādīto radaru sistēmas atrodas apmēram 100 km attālumā no plānotā vēja parka, tātad ārpus radaru “*redzamības zonas*”. Ziņojumā secināts (Ziņojuma 187. lpp.), ka plānotais vēja parks nevarētu radīt nozīmīgu ietekmi arī uz gaisa telpas uzraudzības funkcijām, kuras veic bruņotie spēki.
- 6.11.4.13. Ierosinātāja ir konsultējusi ar VAS “*Latvijas gaisa satiksme*” (turpmāk - LGS), kas ir secinājusi, ka Paredzētā darbība neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz civilās aviācijas uzraudzībai izmantotajām radionavigācijas ierīcēm, tomēr VES iespējams var aizsegt, fragmentēt un atstarot novērošanas sistēmas raidošo/uztverošo staciju Zvārdē atsevišķos azimutos un augstumos no gaisa kuģiem. Noteikts, ka gadījumā, ja iespējamā ietekme būtiski iespaidos LGS novērošanas sistēmas darbību, tad VES parku attīstītājam būs pienākums veikt nepieciešamos pasākumus, lai samazinātu vai kompensētu šo ietekmi.
- 6.11.4.14. Birojs secina, ka jautājumi, kas saistīti ar drošības aspektiem, tostarp būvniecības un ekspluatācijas fāzē, ir daļēji jau noregulēti ar iepriekš šajā Biroja atzinumā ietvertajiem nosacījumiem, kā arī prasības to pārvaldībai jau izriet no ārējiem normatīvajiem aktiem.
- 6.11.4.15. **Ievērojot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar drošības un vides risku pārvaldību, tostarp iespējamo ietekmi uz gaisa satiksmi, Birojs uzskata, ka**

⁴⁹ Ziņojuma 4.11.4. nodaļa.

saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu nepieciešams noteikt šādus nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:

- a) Noteikumu Nr. 240 133. punkta 133.3. apakšpunkta gadījumos Ierosinātajam jāinformē tos zemes īpašniekus / valdītājus un jāsadarbojas ar to saimniecisko darbību veicējiem, virs kuru īpašumiem būvi iecerēts izvietot atbilstoši šo noteikumu 133.¹ punktam, ja nepieciešams, vienojoties par kārtību un darbībām, kas veicamas, lai samazinātu darba vides riskus.
- b) VES12.6, VES12.7 un VES12.8 darbība pieļaujama, VES aprīkojot un ekspluatējot ar pretapledošanas sistēmām vai apturot VES darbību apledošanas veidošanās gadījumā.

6.11.5. Troksnis un vibrācijas.

- 6.11.5.1. Viena no būtiskām VES ietekmēm ir to radītais troksnis. Cilvēku un to veselības aizsardzību no VES radītā akustiskā trokšņa, kas varētu sasniegt un pārsniegt nozīmīgu līmeni, lielā mērā jau nodrošina Noteikumu Nr. 240 163.2. punkts, kas nosaka minimālo pieļaujamo attālumu no VES (un vēja parkiem) līdz dzīvojamām un publiskām ēkām, kas nodrošina, ka VES un vēja parku kopējā iespējamā ietekme tiek būtiski samazināta. Vienlaikus tas nemazina nepieciešamību arī Paredzētās darbības IVN ietvaros trokšņa ietekmi vērtēt, savlaicīgi pārliecinoties, vai nevarētu būt konstatējamās arī kādas summāras un nozīmīgas ietekmes.
- 6.11.5.2. Trokšņa novērtēšanas kārtību, piemērojamās metodes un vides trokšņa robežlielumus nosaka Noteikumi Nr. 16, tostarp to 2. pielikuma 3.2. un 3.3. punkts, noteic, ka atbilstību trokšņa robežlielumiem novērtē teritorijā, kura ietver dzīvojamo apbūvi ņemot vērā pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto galveno (primāro) teritorijas izmantošanas veidu, kas atbilst attiecīgajai šī pielikuma 1. un 2. punktā minētajai teritorijai. Tā kā Izpētes teritorijas apkārtnē ir teritorijas ar dzīvojamām mājām⁵⁰, pārbaudāmais vides trokšņa robežlielums, kāds piemērojams dzīvojamās apbūves teritorijām, ir $L_{\text{diēna}} 55 \text{ dB(A)}$, $L_{\text{vakars}} 50 \text{ dB(A)}$ un $L_{\text{nakts}} 45 \text{ dB(A)}$.
- 6.11.5.3. Ņemot vērā to, ka Ziņojuma sagatavošanas laikā nebija zināms, kuras 12 no potenciāli pieejamajām 16 VES izbūves vietām tiks izmantotas, aprēķini (arī zemo frekvenču trokšņa aprēķini) veikti sliktākajai iespējamai situācijai, proti, pieņemot, ka VES tiek izbūvētas visās iespējamajās sākotnēji paredzētajās 16 vietās. VES radītā trokšņa līmeņa aprēķini Ziņojumā veikti divu dažādu situāciju raksturošanai - aprēķināts gada vidējais VES radītais trokšņa līmenis (L_{vid}) katram no diennakts periodiem, ņemot vērā datus par vēja apstākļiem paredzētās darbības teritorijā, kā arī aprēķināts maksimālais VES radītais trokšņa līmenis (L_{max}), kāds iespējams visām VES strādājot ar nominālo jaudu visu diennakti.
- 6.11.5.4. Sagatavojot Ziņojumu, vides trokšņa novērtēšanai izmantota datorprogramma IMMI 2021 (izstrādātājs *Wölfel Monitoring Systems*), kas nodrošina trokšņa rādītāju aprēķinu atbilstoši Noteikumos Nr. 16 noteiktajām metodēm. Izmantotās trokšņa aprēķinu datorprogrammas sagatavotie aprēķinu modeļu ievades dati pievienoti Ziņojuma E.1. pielikumā. VES trokšņa emisijas līmenis ir tiešā veidā atkarīgs no konkrētā VES modeļa radītās trokšņa emisijas (un tās līmeņa pie attiecīgā vēja ātruma turbīnas augstumā) kā arī vēja ātruma VES darbības teritorijā.

⁵⁰ Ziņojuma 4.1.7. tabulā identificētas un tiek vērtēta ietekme uz 33 dzīvojamās apbūves teritorijām, 3.1.2. tabulā apkopta informācija par attālumiem no 28 dzīvojamās apbūves teritorijām, tajā skaitā neapdzīvotajām, līdz tām tuvākajām VES; VES, kabeļu līniju, autoceļu un viensētu izvietojums parādīts Ziņojuma 3.1.1. attēlā.

- 6.11.5.5. Lai novērtētu Paredzētās darbības radītās trokšņa emisijas, salīdzināti VES ražotāju sniegtie dati, kas iegūti mērījumos atbilstoši starptautiskā standarta IEC 61400-11 prasībām (trokšņa līmenis tiek noteikts pie vēja ātruma 10 m augstumā virs zemes) vai no trokšņa līmeņa prognozēm, par pamatu izmantojot līdzīgu staciju mērījumu datus⁵¹. Turpmākajā novērtējumā izmantoti skaļākās no VES parametri, proti, *Vestas V172* uz 175 m augsta masta bez aerodinamiski uzlabotiem spārniem. Informācija par *Vestas V172* radīto trokšņa līmeni atkarībā no vēja ātruma apkopota Ziņojuma 4.1.6. tabulā, savukārt detalizēta informācija par radīto trokšņa līmeni 1/3 oktāvu frekvenču joslās pievienota Ziņojuma 5. pielikumā. Vēja parametru raksturojumam izmantota šā atzinuma 3.2.4. punktā norādītā informācija⁵². Produktīvais vēja ātruma ieslēgšanās un izslēgšanās diapazons uzstādāmajām VES būs 3-25 m/s, aprēķinātais vidējais VES darbības laiks katrā no diennakts periodiem apkopots Ziņojuma 4.1.5. tabulā. Ziņojumā nav vērtēts ne jaunbūvējamās sprieguma paaugstināšanas stacijas, ne apakšstacijas “*Vāne*” radītais troksnis, jo Izstrādātāja pieņēmusi, ka to darbība nepalielinās kopējo trokšņa līmeni vērtējamajās teritorijās.
- 6.11.5.6. Vērtējot trokšņa ietekmi darbinot plānotās 16 VES atbilstoši faktiskajai noslodzei bez fona ietekmes konstatēts (rezultāti apkopoti Ziņojuma 4.1.7. tabulā, izklīdes kartes pievienotas 4.1.4. – 4.1.7. attēlos), ka augstākais trokšņa līmenis atsevišķās dzīvojamās apbūves teritorijās⁵³ dienas un vakara periodā sasnies 38 - 39 dB(A), bet nakts periodā attiecīgi 39 - 40 dB(A)⁵⁴.Saskaņā ar trokšņa izklīdes kartē attēloto (Ziņojuma 4.1.7. attēls) konstatējams, ka VES maksimālās noslodzes gadījumā darbojoties visām 16 VES (paredzēts uzstādīt 11), trokšņa līmenis L_{max} teritorijās, kas atrodas tālāk nekā aptuveni 700 m no VES, vairs nepārsniedz 45 dB(A) līmeni. Līdz ar to secināms, ka Paredzētā darbība nevienā no vērtētajām dzīvojamo māju teritorijām nepārsniegs Noteikumos Nr. 16 noteiktos robežlielumus.
- 6.11.5.7. Paredzētās darbības tuvumā esošajām apbūves teritorijām aprēķināts fona trokšņa līmenis, ko rada autotransporta kustība pa tuvumā esošajiem autoceļiem⁵⁵. Radītās trokšņa emisijas vērtētas ņemot vērā transporta intensitāti pa autoceļiem V1429 , V1430 un P109. Skaidrojums par pašvaldības autoceļa, kas savieno autoceļus V1429 un P109, transporta kustības sagaidāmo nebūtisko ietekmi uz kopējo trokšņa līmeni pievienots Ziņojuma 17. pielikuma 23. punktā. Ziņojuma 4.9.3. nodaļā norādīts, ka plānotā vēja parka tiešā tuvumā neatrodas derīgo izrakteņu prognozēto resursu laukumi vai atradnes, kurās šobrīd tiek veikta ieguve. Līdz ar to ar derīgo izrakteņu ieguvu saistītais fona troksnis netiek vērtēts šā IVN ietvaros.
- 6.11.5.8. Atbilstoši fona (autoceļu) ietekmes modelēšanā iegūtajiem rezultātiem (Ziņojuma 4.1.8. tabula, 4.1.1. – 4.1.3. attēli) konstatējams, ka nevienā diennakts periodā vērtētajās dzīvojamās apbūves teritorijās netiek pārsniegti normatīvi noteiktie robežlielumi⁵⁶.

⁵¹ Salīdzināto VES modeļu kopējais radītais trokšņa līmenis katrā diennakts periodā ir attēlots Ziņojuma 4.1.4. attēlā, modeļu tehniskā informācija pievienota Ziņojuma 3.2.4. tabulā.

⁵² Ziņojuma 2.3. nodaļā apkopots vēja apstākļu raksturojums Paredzētās darbības vietā, izmantoti dati par vēja apstākļiem 200m augstumā virs zemes virsmas.

⁵³ Dzīvojamās apbūves teritorijas “*Cīruļi/Cīruļiši*”, “*Gunas*”, “*Lakšas*” (neapdz.), “*Lazdiņas*”.

⁵⁴ Dzīvojamās apbūves teritorijas “*Cīruļi/Cīruļiši*”, “*Gunas*”, “*Lakšas*” (neapdz.).

⁵⁵ Izmantoti VSIA “*Latvijas Valsts ceļi*” brīvpieejas dati par 2019.-2021. gada satiksmes intensitāti uz autoceļiem V1429, V1430 un P109, apkopojums Ziņojuma 4.1.3. un 4.1.4. tabulā.

⁵⁶ Atbilstoši Ziņojuma 4.1.8. tabulā apkopotajai informācijai konstatējams, ka augstākais autotransporta radītais trokšņa līmenis visos diennakts periodos (attiecīgi 43 dB(A), 41 dB(A) un 36 dB(A)) noteikts dzīvojamās apbūves teritorijā “*Bērzi*”, kas atrodas autoceļa V1430 ietekmes zonā, pārējās teritorijās tas ir zemāks.

- 6.11.5.9. Vērtējot summārās ietekmes (Ziņojuma 4.1.8. tabula un 4.1.8. – 4.1.10. attēli) secināms, ka VES darbības rezultātā ir sagaidāmas kvantitatīvas izmaiņas trokšņa līmenī - pieaugums atsevišķās dzīvojamās apbūves teritorijās⁵⁷ pat par 16-19 dB(A), tomēr Paredzētā darbība nevienā dzīvojamās apbūves teritorijā neradīs normatīvu pārsniegumus.
- 6.11.5.10. Konstatējams, ka vides trokšņa mazināšanai nav nepieciešams īstenot specifiskus tehniskus pasākumus vai veikt tā monitoringu vēja parka ekspluatācijas laikā. Vienlaikus ir vērtējams, vai pēc VES ekspluatācijas uzsākšanas, ja tiek konstatētas atkāpes no vērtējumā izmantotajiem parametriem (novietojums, uzstādāmā modeļa tehniskie raksturlielumi), veicami vides trokšņa kontrolmērījumi vai atkārtots novērtējums, lai pārliecinātos, ka Paredzētās darbības ietekme būtiski neatšķiras no Ziņojumā prognozētās.
- 6.11.5.11. Lai arī likuma “*Par piesārņojumu*” tvērumā troksnis kā viens no emisiju veidiem (un vides piesārņojums) tiek uzskatīts kā akustiskais jeb cilvēkam dzirdamais troksnis, tomēr ar dažādām rūpnieciskām iekārtām, arī transportlīdzekļiem (piemēram, kuģi, gaisa kuģi arī vieglie transportlīdzekļi) cilvēku veselības kontekstā tiek vērtēts arī troksnis zemo frekvenču diapazonā (10 - 160 Hz), jo ilgstoša ekspozīcija troksnim zemo frekvenču diapazonā (tāpat kā dzirdamo frekvenču diapazonā), ja šis skaņas (trokšņa) līmenis ir augsts, var atstāt ietekmi uz cilvēku veselību. Ziņojuma 4.1.8. nodaļā ir ietverts vērtējums par vēja parkos paredzēto VES (un vēja parku kopējo) radīto troksni zemo frekvenču diapazonā.
- 6.11.5.12. Latvijā nav normatīvā regulējuma, kas noteiktu specifiskus trokšņa robežlielumus un novērtēšanas kārtību to avotu radītajam troksnim, kas emitē zemas vai augstas frekvences skaņas. Aplūkojot citu Eiropas valstu pieredzi, konstatēts, ka specifiski robežlielumi VES radītam zemas frekvences troksnim ir noteikti tikai Dānijā (2015. gada 21. decembra Vides un Pārtikas ministrijas rīkojums Nr. 1736⁵⁸), kur noteikta gan zemas frekvences skaņas novērtēšanas kārtība, gan robežlielums, kas saistošs visiem vēja parku attīstītājiem. Minētais rīkojums nosaka, ka VES radītais summārais zemas frekvences (10 – 160 Hz) trokšņa līmenis dzīvojamajās ēkās nedrīkst pārsniegt 20 dB(A) pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes). Esoša vai plānota trokšņa līmeņa atbilstība robežlielumam tiek noteikta aprēķinu ceļā, jo, veicot mērījumus, rezultātu būtiski ietekmē dabisko un citu antropogēno trokšņa avotu radītais zemas frekvences troksnis. Ziņojumā ir izmantoti minētajā rīkojumā noteiktie robežlielumi, lai IVN uzdevumā sniegtu iespējami objektīvu atbildi par sagaidāmo ietekmi un tās būtiskumu.
- 6.11.5.13. Novērtējuma ietvaros trokšņa līmeņa aprēķini veikti katra avota radītajam summārajam zemas frekvences trokšņa līmenim visā zemo frekvenču diapazonā un visu VES summārajam zemas frekvences trokšņa līmenim dzīvojamajās mājās (uztvērējos), pieņemot, ka ēku fasādes skaņas izolācijas līmenis ir zems un atbilst Dānijas normatīvā norādītajiem vasarnīcu tipa apbūves rādītājiem. Kopumā zemas frekvences trokšņa līmenis aprēķināts 47 objektos (informācija par aprēķinu sniegta Ziņojuma 4.1.2. un 4.1.8. nodaļā).
- 6.11.5.14. Zemas frekvences trokšņa līmeņa aprēķini veikti skaļākajai no vērtētajām VES, proti, *Vestas V172* 7,2 MW ar standarta spārnēm, modeļu salīdzinājums pievienots Ziņojuma 4.1.11. tabulā. Aprēķins veikts tikai situācijai, kad vēja ātrums ir 8 m/s,

⁵⁷ Piemēram, nakts laikā (no 23:00 līdz 7:00) trokšņa līmenis dzīvojamās mājas “*Āķi*” pieaugs no mazāk kā 20 dB(A) līdz 37 dB(A), “*Gunās*” no 19 dB(A) līdz 39 dB(A), “*Cīruļos*” no mazāk kā 20 dB(A) līdz 39 dB(A).

⁵⁸ 2019. gada 7. februārī Vides un Pārtikas ministrija izdeva jaunu rīkojumu Nr. 13543, ar kuru papildina iepriekš spēkā esošo regulējumu, iekļaujot skaņas izolācijas korekcijas vasarnīcu jeb kotedžu tipa apbūvei, kam raksturīgi ievērojami zemāks skaņas izolācijas līmenis nekā pastāvīgi apdzīvojamām ēkām.

jo Dānijā noteiktais robežlielums ir vienāds stacijām darbojoties pie dažāda vēja ātruma, tā novērtējot sliktāko iespējamo scenāriju. Rezultātu apkopojums par tiem 25 objektiem, kuros atbilstoši aprēķinu rezultātiem konstatētas augstākās vērtības, pievienots Ziņojuma 4.1.12. tabulā.

- 6.11.5.15. Aprēķina rezultātā konstatēts, ka, izbūvējot *Vestas V172* stacijas (vai citas ar līdzīgiem parametriem), zemas frekvences trokšņa robežlielums tiks pārsniegts trīs viensētās – “*Cīruļi*”, “*Gunas*” un “*Lakšas*”. Secināts, ka šādā gadījumā ir nepieciešams atteikties no VES11.5, VES11.6, VES12.4 un VES12.5 būvniecības. Kā norādīts Ziņojumā, Ierosinātāja pirms akcepta lēmuma saņemšanas var pārvērtēt šo aspektu un atteikties no citu staciju būvniecības ar nosacījumu, ka kopējais visu īstenošanai izvēlēto VES radītais zemas frekvences trokšņa līmenis nepārsniedz 20 dB(A) pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes) tuvumā esošajās dzīvojamajās ēkās.
- 6.11.5.16. Ziņojumā veikti aprēķini arī nākamajām divām skaļākajām stacijām – *Vestas V172* ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem un *Nordex NI63* (rezultāti Ziņojuma 4.1.12. tabulā). Secināts, ka tādu staciju izbūve, kas rada līdzvērtīgu vai zemāku zemas frekvences trokšņa līmeni kā *Vestas V172* ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem, nebūtu ierobežojama sabiedrības veselības aizsardzības nolūkos, jo neradīs pārsniegumus nevienā no vērtētajām teritorijām.
- 6.11.5.17. Ņemot vērā, ka nav zināms faktiskais VES izvietojums, skaits un uzstādāmā modeļa parametri, Ierosinātajai būvprojektu izstrādes laikā jāpārvērtē prognozējamā zemo frekvenču trokšņa ietekme un jānodrošina, ka kopējais visu īstenošanai izvēlēto VES radītais zemas frekvences trokšņa līmenis nepārsniedz 20 dB(A) pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes) tuvumā esošajās dzīvojamajās ēkās.
- 6.11.5.18. Vērtējot VES radītās vibrācijas un to iespējamo ietekmi (Ziņojuma 4.14. nodaļa), Izstrādātāja norādījusi, ka Latvijā nav arī normatīvo aktu, kas regulē vibrācijas līmeni apkārtējā vidē. Salīdzinot šobrīd jau 2010. gada 1. jūlijā spēku zaudējušo Ministru kabineta 2003. gada 25. jūnija noteikumos Nr. 341 “*Noteikumi par pieļaujamiem vibrācijas lielumiem dzīvojamo un publisko ēku telpās*”⁵⁹ noteiktos pieļaujamajos robežlielumus ar Kanādas un Vācijas⁶⁰ pētījumos noteiktajiem vibrācijas lielumiem, konstatējams, ka VES radītās vibrācijas jau aptuveni 300 m no VES nepārsniedz līdz 2010. gadam noteiktos robežlielumus. Ņemot vērā, ka VES vibrāciju līmenis to tehniskajās komponentēs (gultņi, pārnēsukārba u.c.) nav atkarīgs no VES jaudas, un lielākie VES ražotāji ņem vērā Vācijā izstrādātās vadlīnijas (vadlīnijas attiecināmas uz VES, kuru nominālā jauda pārsniedz 3 MW), nav pamata uzskatīt, ka Paredzētās darbības radītais vibrācijas līmenis būs augstāks nekā iepriekšminētajos pētījumos iegūtais. Secināms, ka vibrāciju ietekme, tostarp uz cilvēku veselību, īpašumiem un to drošību, vērtējama kā nebūtiska.
- 6.11.5.19. **Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs secina, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu papildus ārējos normatīvajos aktos jau noteiktajam un Ziņojumā paredzētajam nepieciešams ar šo atzinumu noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība tās akcepta gadījumā ir īstenojama:**

⁵⁹ Vibrācijas robežlielumi tika noteikti ārstniecības iestāžu operāciju zālēm, kā arī ārstniecības un rehabilitācijas iestāžu palātām (nakts periodā), kur izsvērtais vibrācijas paātrinājums nedrīkstēja būt lielāks par 0,028 m/s². Dzīvojamās telpās izsvērtais vibrācijas paātrinājums nedrīkstēja pārsniegt 0,04 m/s² nakts laikā un 0,07 m/s² dienas laikā.

⁶⁰ Ziņojuma 208. lpp. norādīts, ka mērījumos Vācijā noteikts, ka uz VES pamatiem vibrācijas līmenis salīdzinoši augsts - 1 m/s², attālinoties strauji samazinās un 285 m no VES ir nedaudz augstāks par 0,01 m/s², savukārt Kanādā 88 vēja parkā (vienas VES jauda – 2,3 MW) noteikts, ka līmenis 0,01 m/s² tiek nodrošināts 300 m attālumā no tā.

- a) Paredzētā darbība īstenojama ar Ziņojuma 7.4. tabulā “*Nosacījumi VES modeļu izvēlei*” norādītajiem parametriem vai līdzvērtīgiem, vai labākiem atbilstoši kuriem veikts trokšņa novērtējums Ziņojumā.
- b) Būvprojektēšanas stadijā jāveic atkārtots zemas frekvences trokšņa novērtējums atbilstoši faktiskajam VES skaitam un novietojumam, kā arī uzstādāmā modeļa tehniskajiem parametriem. Ierosinātājai jānodrošina, ka kopējais uzstādāmo VES radītais zemas frekvencetrokšņa līmenis nepārsniedz 20 dB pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes) tuvumā esošajās dzīvojamajās ēkās.
- c) Jaunbūvējama transformatoru elektropārvades apakšstacija jāizvieto tādā attālumā no dzīvojamās apbūves teritorijām / dzīvojamām mājām, kas nodrošina Noteikumos Nr. 16 noteikto robežlielumu nepārsniegšanu.
- d) Aktuālais VES novietojums, izvēlētā modeļa tehniskie parametri un atbilstoši tiem aktualizētais trokšņa un zemfrekvences trokšņa ietekmes novērtējums kopā ar paziņojumu par C kategorijas piesārņojošas darbības veikšanu jāiesniedz arī Dienestam.

6.11.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.

- 6.11.6.1. Līdzvērtīgi kā troksnis – arī mirgošanas efekts ir viena no VES raksturīgām ietekmēm, kas var radīt pārmērīgu traucējumu, lai gan mirgošanas ietekmei nav ar ārējiem normatīvajiem aktiem noteiktu robežlielumu. VES modeļu ražotāji piedāvā savām stacijām iestatīt darbības režīmus, kas automātiski pārtrauc VES darbību noteiktos laika periodos un tādējādi novērš mirgošanas efektu. Minēto darbības režīmus uzstādīšanai iespējams izmantot informāciju gan par teorētisko, gan faktisko saules spīdēšanas laiku. Staciju darbības apturēšanas režīms, kas balstīts uz informāciju par teorētisko saules spīdēšanas laiku, ir tehnoloģiski vienkāršākais risinājums, kura ieviešanai nav nepieciešams izmantot papildu aprīkojumu. Savukārt VES darbības apturēšanas režīms, kas balstīts uz informāciju par faktisko saules spīdēšanas laiku, ir nodrošināms uzstādot iekārtas, kas fiksē saules spīdēšanas laiku. Attiecīgi secināms, ka mirgošanas efekta ietekmi, ja tā ir pārāk traucējoša, ir iespējams samazināt izmantojot tehnoloģiskus risinājumus.
- 6.11.6.2. Latvijā nav normatīvo aktu, kas noteiktu mirgošanas efekta novērtēšanas kārtību un limitētu šīs ietekmes pieļaujamo līmeni. Līdzīga situācija ir vērojama arī citās Eiropas Savienības valstīs, kur pamatā mirgošanas ietekmes robežvērtības ir noteiktas vadlīnijās, nevis normatīvajos aktos. VES radīto mirgošanas efekta ietekmi var precīzi prognozēt, tā ir mainīga gada griezumā, bet konstanta ilgtermiņā. Ziņojumā mirgošanas efekta ietekmes nozīmīguma vērtēšanai izmantotas citās valstīs (Vācijā, Beļģijā, Zviedrijā) piemērotās robežvērtības, mirgošanas efektam, kas aprēķināts atbilstoši reālā laika scenārijam, izmantojot zemāko robežvērtību, proti, 8 h/gadā, tajā skaitā ņemot vērā ar dzīvojamo apbūvi saistītā pagalma teritoriju, kas attēlota LĢIA sagatavotajās topogrāfiskajās kartēs, kā arī ņemot vērā Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā pieejamo informāciju par ēkas galveno lietošanas veidu.
- 6.11.6.3. Aprēķinu modelī iekļauta dzīvojamā apbūve, arī ciemi, kas atrodas līdz 3 km attālumā no paredzētajām 16 VES. Modelī iekļautā dzīvojamās apbūves un citi aprēķina parametri ir apkopoti Ziņojuma E.2. pielikumā, rezultāti – 6. pielikumā. Mirgošanas efekta novērtēšanai izmantota *WindPro* programmatūra, kas izstrādāta vēja parku radīto ietekmju vērtēšanai un ietver speciālu moduli arī mirgošanas efekta aprēķināšanai. Aprēķinu veikšanai tika izmantoti Eiropas Vidēja termiņa

laika prognožu centra (ECMWF) dati par vēja ātrumu un vēja virzienu Paredzētās darbības teritorijā (skat. šā atzinuma 3.2.4. punktu). Aprēķinu veikšanai atbilstoši reālā laika scenārijam tika izmantoti dati par vidējo saules spīdēšanas laiku, kas reģistrēti no tuvākās valsts tīkla meteoroloģiskās stacijas, tas ir no Liepājas stacijas par laika periodu no 2011. līdz 2020. gadam. Aprēķinos izmantots modelis ar augstāko masta augstumu un lielāko rotora diametru, kas pieejams *WindPro* programmatūras datubāzē, šādi izskatot sliktāko iespējamo situāciju saistībā ar mirgošanas efektu (Ziņojuma 4.2.1. tabula). Aprēķinos izmantots modelis, kam indikatīvie aprēķini uzrādīja lielāko mirgošanas efektu uz dzīvojamā apbūvē VES ietekmes zonā – *Siemens Gamesa* ar nominālo ražošanas jaudu 6,6 MW, masta augstumu 165 m un rotora diametru – 170 m.

- 6.11.6.4. Ziņojumā novērtēts (Ziņojuma 4.2. nodaļa un 6. pielikums), ka VES radītais mirgošanas efekts var izraisīt vērā ņemamu ietekmi septiņās no dzīvojamās apbūves teritorijām⁶¹ (Ziņojuma 4.2.2. tabula un 4.2.2. attēls), kas bez papildus risinājumiem ietekmes samazināšanai pārsniegtu vadlīnijās, ko Izstrādātāja izmantojusi novērtējumā, noteiktos pieņemamos traucējuma apmērus (8 stundas gadā atbilstoši reālā laika scenārijam). Savukārt atbilstoši aprēķinu rezultātiem pēc sliktākā scenārija metodes (pieņemot, ka saule diennakts gaišajā laikā spīd pastāvīgi un vienmēr atrodas perpendikulāri rotora lāpstiņām, kuras nepārtraukti kustas) dzīvojamās apbūves teritorijās (noteiktas deviņas), kas atrodas aptuveni 1,5 līdz 2 km attālumā no izpētes teritorijas malējām vēja stacijām, var tikt pārsniegts noteiktais 30 h mirgošanas laika robežlielums gadam un/vai 30 minūtes dienā. Tādēļ secināms, ka vienīgais tehniskais risinājums, kuru iespējams pielietot mirgošanas efekta ietekmes laika mazināšanai, ir mirgošanu izraisošo VES darbības pārtraukšana laika periodos, kad attiecīgā stacija var izraisīt mirgošanu dzīvojamās apbūves teritorijās.
- 6.11.6.5. Atbilstoši aprēķinu rezultātiem speciāla režīma mirgošanas ietekmes mazināšanai uzstādīšana būs nepieciešama VES11.4, VES11.5, VES11.6, VES11.8, VES12.3 un VES12.4, bet VES12.1, VES12.2, VES12.5 VES 2.6, VES 12.7 un VES12.9. Šāda režīma uzstādīšana VES atkārtoti izvērtējama pēc konkrētu 11 VES izbūves vietu izvēles. VES, kas nerada mirgošanas efektu plānotā vēja parka tuvumā izvietotajās dzīvojamās apbūves teritorijās ir tikai VES12.8, VES12.10, VES12.11 un VES12.12. Līdz ar to staciju apturēšanas režīma uzstādīšana būtu nepieciešama tikai tad, ja tiktu pārsniegts kopējā mirgošanas ietekmes laika robežvērtība. Tomēr Ziņojumā tāpat norādīts, ka pašlaik vēl nav noteikts VES novietojuma gala variants, kas būvprojektu izstrādes laikā var tikt precizēts. Nav zināms arī, kurš no VES modeļiem tiks uzstādīts, tādēļ būvniecības procesa laikā ir nepieciešamas atkārtoti veikt mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķinus, noteikt ietekmētās apbūves teritorijas un izstrādāt jau konkrēto staciju darbības apturēšanas režīmus. Tāpat Ziņojumā nav norādīts, kuru no tehniskajiem risinājumiem, atbilstoši aprēķinam noteikto staciju izslēgšanu saskaņā ar teorētisko (maksimālo) vai faktisko saules spīdēšanas laiku, paredzēts izmantot.
- 6.11.6.6. Birojs atzīst, ka šāds nosacījums attiecībā uz VES darbības režīmu precizēšanu Ziņojumā ietverts pamatoti, jo ietekme, ko var radīt mirgošanas efekts (salīdzinājumā ar citām vērtētajām ietekmēm), ir jutīga pret pārmaiņām, tostarp izvietojuma un VES augstuma izmaiņām. Mainoties VES parametriem vai to kopējam skaitam un novietojumam, arī Ziņojumā novērtētā ietekme (mirgošanas ietekmes ilgums skartajās teritorijās) var atšķirties, tādēļ šajā IVN procesa stadijā nav iespējams ar pienācīgu konkrētību Biroja nosacījumos nostiprināt, ar kādu

⁶¹ "Ausekļi", "Cīruļi", "Lakšas" (neapdzīvotas), "Lazdiņas", "Liesmas" (neapdzīvotas), "Upesķīvji", "Zeltiņi".

režīmu un cik stundu darbības ierobežojumu katras no VES darbība aprobežojama. Ierosinātājai Paredzētās darbības īstenošana jānodrošina veidā, lai mirgošanas ietekme dzīvojamo māju teritorijā tiek novērsta, kā tas norādīts Ziņojuma 6. nodaļā un 6.1.2. tabulā "Pasākumi ietekmes uz vidi mazināšanai vai novēršanai un paliekošo ietekmju vērtējums"

6.11.6.7. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar mirgošanas efektu un apēnojumu, Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu nepieciešams noteikt šādus nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**

- a) **Paredzētās darbības īstenošana jānodrošina veidā, lai mirgošanu izraisošo VES darbība tiktu pārtraukta laika periodos, kad attiecīgā stacija var izraisīt mirgošanu Ziņojumā vērtētajās dzīvojamās apbūves teritorijās (Ziņojuma 4.2.2. tabula), nodrošinot atbilstību Ziņojumā norādītajiem ietekmes mērķlielumiem – ne vairāk kā 30 minūtes dienā un 30 stundas gadā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes, un ne vairāk kā 8 stundas gadā atbilstoši reālā laika scenārijam.**
- b) **Būvprojekta sastāvā jānodrošina mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķini, ņemot vērā aktuālo situāciju - VES izvietojumu un tehniskos parametrus. Nosacījumi darbības režīmam (staciju darbības apturēšanas režīms) katrai no VES iestrādājami būvprojektā kā VES darbības plāns, kas kopā ar paziņojumu par C kategorijas piesārņojošas darbības veikšanu, iesniedzams Dienestam.**

6.11.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām.

6.11.7.1. Ar VES kā elektroenerģijas ražošanas iekārtu ir saistīts arī elektriskais un magnētiskais lauks, kuram vispārēji ir iespējama ietekme uz cilvēku veselību un dažādu sakaru iekārtu darbību, tādēļ tā vērtēta arī Ziņojumā. Ziņojuma 4.14. nodaļā novērtēta piecu elektromagnētiskā lauka avotu iedarbība: VES gondolā esošais strāvas ģenerators un transformators; strāvas kabelis no gondolas līdz VES torņa pamatnei; pazemes kabeļu tīkls (20 kV) no VES līdz sprieguma paaugstināšanas stacijai; sprieguma paaugstināšanas stacija; pazemes kabeļu trase (iespējami trīs spriegumi: 20 kV, 40 kV un 110 kV) no vēja parka līdz ievadei esošajā AS „Augstsprieguma tīkls” pārvades tīklā, apakšstacijā “Vāne”.

6.11.7.2. Salīdzinot vērtēto VES modeļu tehniskos parametrus Ziņojumā secināts, ka elektroenerģijas ģenerācijas un pārvades kontekstā visu vērtējamo staciju raksturlielumi ir līdzīgi, līdz ar to detalizēts ar elektromagnētiskajiem laukiem saistīts novērtējums veikts vienam stacijas modelim – *Vestas EnVentus 7,2 MW*⁶².

6.11.7.3. Elektromagnētiskā lauka starojuma robežlielumi un mērķlielumi, kā arī to piemērošanas kārtība un novērtēšanas metodes cilvēku veselību aizsardzības nodrošināšanai ir noteikti Ministru kabineta 2018. gada 16. oktobra noteikumos Nr. 637 “*Elektromagnētiskā lauka iedarbības uz iedzīvotājiem novērtēšanas un ierobežošanas noteikumi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 637). Atbilstoši Noteikumiem Nr. 637 pie 50 Hz (atbilst VES parametriem) elektromagnētiskā lauka aprēķinātā mērķlieluma skaitliskā vērtība iedzīvotājiem ir 100 μ T.

6.11.7.4. Atbilstoši Izstrādātājas vērtējumam, ņemot vērā arī attālumus līdz dzīvojamajām mājām, secināts, ka elektromagnētiskie lauki, kas neizbēgami radīsies, nav

⁶² Modeļa nomināla jauda ir 7,2 MW, strāvas stiprums 360 A. VES komplektētas ar spriegumu paaugstinošu transformatoru, kas paaugstina spriegumu līdz 20 kV.

uzskatāmi par tādiem, kuri varētu atstāt būtisku ietekmi uz sabiedrības kopumā un vēju parka apkaimē dzīvojošajiem un ceļus gar apakšzemes kabeļu trasēm izmantojošo iedzīvotāju veselību. Šādi elektromagnētiskie lauki nerada traucējumu arī dažādu iekārtu darbībām, tostarp, ietekmi uz specifiskas medicīniskās aparātūras / iekārtu darbību, kas nodrošina cilvēka funkcijas un kuras tiek ražotas, nodrošinot augstu aizsardzību pret magnētisko lauku iedarbību. Nav paredzama ar Noteikumiem Nr. 637 noteikto robežlielumu un mērķlielumu pārsniegšana.

- 6.11.7.5. Ziņojuma 4.12. nodaļā vērtēta VES iespējamā ietekme uz sakaru sistēmām. Darbības vietai tuvākie meteoroloģiskie radari ir pie lidostas “Rīga” teritorijas uzstādītais LVGMC pārvaldītais radars un Lietuvas Hidrometeoroloģiskās aģentūras uzstādītais radars pie Laukuvas Lietuvā. Abi radari atrodas vairāk nekā 100 km attālumā no plānotā vēja parka, līdz ar to secināts, ka tie neatrodas plānoto VES ietekmes zonā.
- 6.11.7.6. Nozīmīgs aspekts, vērtējot Paredzētās darbības potenciālo ietekmi uz mobilo sakaru vai radiotīkla (*radiolink*) sakaru kvalitāti, ir raidītāju un uztvērēju augstums. Ziņojumā norādīts, ka VES torni, uz kuriem paredzētās darbības teritorijas tuvumā ir nozīmīgākā VES daļa, kas var fragmentēt sakaru signālu, atradīsies augstāk par līniju, kas savieno sakaru torni ar pakalpojumu saņēmēju. Līdz ar to paredzams, ka plānotā vēja parka ietekme uz mobilo sakaru izmantotājiem būs nenozīmīga.
- 6.11.7.7. Saskaņā ar VAS “Elektroniskie sakari” 2023. gada 27. janvāra vēstulē Nr. 2.1-1.1/67 sniegto vērtējumu, jāņem vērā, ka Paredzētās darbības vietas tuvumā ir ierīkotas fiksēto radiosakaru līnijas, potenciālo ietekmi uz fiksēto radiosakaru, kā arī apraides darbību, ir nepieciešams vērtēt detalizētāk, saskaņojot risinājumus, kad būs noteikta konkrēta VES izbūves vietas un zināmi to tehniskie raksturlielumi.
- 6.11.7.8. Saskaņā ar Ziņojumā veikto vērtējumu secināms, ka nozīmīgas ietekmes uz cilvēku veselību elektromagnētiskā lauka dēļ vai nozīmīgas, pārmērīgas ietekmes uz sakaru sistēmu darbību ar Paredzēto darbību īstenošanu netiek prognozētas.
- 6.11.7.9. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar elektromagnētiskā lauka ietekmi un vēja parka ietekmi uz sakaru iekārtām, Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu nepieciešams noteikt nosacījumu Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā - ja pēc VES izbūves tiek konstatēta sakaru un apraides signālu kvalitātes pavājināšanās, kas saistīta ar VES darbību, Ierosinātājam nepieciešams īstenot pasākumus signāla kvalitātes uzlabošanai, kuru tehniskie risinājumi nosakāmi konsultējoties ar operatoru/institūciju, kas nodrošina ietekmēto signālu apraidi.**

6.11.8. Ietekme uz dabas vērtībām.

- 6.11.8.1. IVN ietvaros veiktais Paredzētās darbības un ar to saistīto infrastruktūras objektu iespējamās ietekmes novērtējums uz Izpētes teritorijas un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību, pamatojas uz sertificētu sugu un biotopu ekspertu⁶³ vērtējumiem. Ekspertu atzinumi pievienoti Ziņojuma 7.1. – 7.3., 9. un 10. pielikumā, galvenie ekspertu atzinumos sniegtie novērtējuma rezultāti un izdarītie secinājumi atspoguļoti Ziņojumā.
- 6.11.8.2. Izpētes teritorija katrā no ietekmju uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību novērtējuma aspektiem definēta un kartogrāfiskajā materiālā attēlota attiecīgās

⁶³ Ministru kabineta 2010. gada 16. martā noteikumi Nr. 267 “Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība”; ekspertu reģistrs pieejams: https://www.daba.gov.lv/public/lat/dabas_eksperti/ekspertu_registrs/.

jomas dabas eksperta/ -u atzinumā (Ziņojuma 7.1. – 7.3., 9. un 10. pielikums). Tāpat minētajos ekspertu atzinumos norādīta attiecīgajā ietekmes uz apkārtnes dabas vērtībām novērtējuma aspektā izmantotā metodika.

- 6.11.8.3. No sugu un biotopu ekspertu atzinumiem izriet, ka izpētes teritorijā sastopamo dabas vērtību raksturojums pamatojas gan uz teritorijas apsekojumiem dabā, gan DAP uzturētās dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” (turpmāk - datu sistēmā “Ozols”)⁶⁴ un citos datu avotos pieejamo informāciju par izpētes teritorijā esošām un reģistrētām dabas vērtībām.
- 6.11.8.4. No Sugu un biotopu eksperta atzinuma (Ziņojuma 7.1. pielikums) izriet, ka Remtes pagastā plānotās VES paredzēts izvietot lauksaimniecības zemju platībās vai pamestās lauksaimniecības zemju platībās, kurās sākusies koku un krūmu ieaugšana, vai platībās, kurās veikta meža ieaudzēšana lauksaimniecības zemēs. Savukārt daļā no īpašumiem, kas iekļauti Remtes pagastā esošajā Izpētes teritorijā, ietilpst atsevišķas meža masīvu malas mežaudzes, kas tiek intensīvi apsaimniekotas, un vairums no tām ir mākslīgi ierīkotas vidēja vecuma mežaudzes. Tāpat teritorijā ierīkots un atsevišķos posmos nesen renovēts meliorācijas sistēmu tīkls, kas jau šobrīd nodrošina platību nosusināšanu. Norādīts, ka arī Gaiķu pagastā plānotās VES paredzēts izvietot lauksaimniecības zemju platībās, bet vairākos Izpētes teritorijā iekļautajos īpašumos ietilpst arī meža platības, kas ir atsevišķi meža puduri vai mežu masīva malas mežaudzes.
- 6.11.8.5. Kā izriet no Ziņojuma un norādīts jau šā atzinuma 3.2.9. un 3.2.10. punktā, ņemot vērā attālumus no Izpētes teritorijas līdz tuvākajām identificētajām ĪADT, tostarp *Natura 2000* teritorijām un dižkokiem, mikroliegumiem, kas izveidoti mežu vai purvu biotopu aizsardzības nodrošināšanai, nav prognozēta ar Paredzēto darbību saistīta tieša negatīva ietekme uz tām. Kā norādīts jau šā atzinuma 3.2.11. punktā, plānoto VES vietās vai to apbūves laukumu teritorijās nav konstatētas aizsargājamo augu, ķērpju vai sēņu sugu atradnes vai aizsargājami saldūdeņu, zālāju, purvu vai mežu biotopi, tādēļ secināms, ka nav sagaidāma ar VES būvniecību saistīta negatīva ietekme uz minētajām aizsargājamo sugu vai biotopu grupām. Ņemot vērā minēto, kontekstā ar Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamām augu sugām un biotopiem tālāk šajā atzinumā analizēta un vērtēta ietekme tikai uz tām aizsargājamām augu un bezmugurkaulnieku sugām un biotopiem, uz kuriem prognozēta vai iespējama potenciāla nelabvēlīga ietekme saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertu atzinumos sniegto vērtējumu.
- 6.11.8.6. Saskaņā ar Sugu un biotopu eksperta atzinumu plānoto VES12.1, VES12.3, VES12.6, VES12.10 un VES12.11 izpētes teritorijās ietilpst ES nozīmes aizsargājamo meža biotopu platības (Ziņojuma 7.1. pielikuma 1. un 2. attēls, saskaņā ar Sugu un biotopu eksperta atzinumu izpētes teritorija ap plānotajām VES aptver 300 m rādiusa apļveida laukumus). Proti, teritorijās ap minētajām VES (attālumā no 60 līdz 200 m no plānotās VES novietojuma vietas) konstatēti tādi ES aizsargājami biotopi kā 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* un 9050 *Lakstaugiem bagāti egļu meži* (detalizētāka informācija sniegta Ziņojuma 7.1. pielikuma 5. lpp.).
- 6.11.8.7. Tādejādi Sugu un biotopu eksperts savā atzinumā (Ziņojuma 7.1. pielikuma 6. lpp. 4. secinājums) secina, ka “*Paredzētās darbības vietu tuvumā atrodas ES nozīmes aizsargājamo meža biotopu platības, kuras var tikt potenciāli negatīvi ietekmētas – biotopu platības var tikt daļēji iznīcinātas vai fragmentētas, jo aizsargājamo biotopu platības ietilpst teritorijās, kas var tikt atmežotas vēja elektrostaciju izbūves tehnoloģisko laukumu ierīkošanai*”. Tāpat Sugu un biotopu eksperts savā atzinumā

⁶⁴ Pieejama: <https://ozols.gov.lv/pub>.

(Ziņojuma 7.1. pielikuma 4. lpp.) identificējis šādus apdraudošos faktorus attiecībā uz mežu un purvu biotopiem – tieša minēto biotopu veidu iznīcināšana VES būvniecības rezultātā, mežu platību fragmentācija ar VES tehnoloģisko laukumu platībām, kā arī iespējamā nosusināšanas ietekme, kas var rasties ierīkojot grāvjus ap tehnoloģiskajiem laukumiem, kur tas nepieciešams platību nosusināšanai.

- 6.11.8.8. Ņemot vērā Sugu un biotopu eksperta identificētās iespējamās negatīvās ietekmes uz aizsargājamiem mežu biotopiem plānoto VES izbūves vietās, sniedzot viedokli par sagatavoto Ziņojumu, savas bažas par Paredzētās darbības iespējamu negatīvu ietekmi izteikusi DAP Vēstulē Nr.4.9/506/2023-N. DAP minētajā vēstulē vērta uzmanību, ka Ziņojuma tekstā nav iekļauti Sugu un biotopu eksperta atzinumā norādītie apsvērumi (skat. šā atzinuma 6.11.8.7. punktu), kā arī Ziņojuma 6.2. nodaļā “*Iespējamā būtiskā ietekme un risinājumi tās mazināšanai*” nav iekļauts Sugu un biotopu eksperta atzinumā (Ziņojuma 7.1. pielikuma 6. lpp. 5. secinājums) sniegtais ieteikums negatīvās ietekmes mazināšanai uz ES nozīmes mežu biotopiem.
- 6.11.8.9. Ziņojuma izvērtēšanas un atzinuma sagatavošanas gaitā Birojā tika iesniegts Ziņojuma 19. pielikums – labojumi Ziņojumā attiecībā uz Paredzētās darbības ietekmes novērtējumu uz īpaši aizsargājamām augu sugām un biotopiem. Tādējādi saskaņā ar Ziņojumu (Ziņojuma 19. pielikums) paredzams, ka VES izbūvei nebūs ietekmes uz aizsargājamo biotopu platībām, jo apbūves laukumi ir plānoti lauksaimniecībā izmantojamās platībās un neskar aizsargājamo biotopu teritorijas. Tāpat nav paredzama ar VES izbūvi saistīta nosusināšanas negatīva ietekme uz aizsargājamo biotopu platībām, ko Ierosinātāja pamato ar attālumu, kurā sagaidāma nosusināšanas ietekme, atbilstoši Latvijas būvnormatīva LBN 224-15 “*Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves*”⁶⁵ 11. pielikuma formulētajiem susinātājgrāvju ietekmes attālumiem. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, minētajā attālumā neatrodas aizsargājami meža biotopu veidi, kurus būtiski ietekmē hidroloģiskā režīma izmaiņas. Tāpat no Ziņojuma 19. pielikuma izriet, ka Ierosinātāja ir ņēmusi vērā gan Sugu un biotopu eksperta atzinumā (Ziņojuma 7.1. pielikuma 6. lpp. 5. secinājums), gan DAP Vēstulē Nr.4.9/506/2023-N norādīto un Ziņojuma 6.2.1. tabulu papildinājusi ar obligāti veicamu pasākumu Paredzētās darbības ietekmes uz augiem un biotopiem mazināšanai.
- 6.11.8.10. Savukārt vērtējot teritorijas, kurās plānoti ar Paredzēto darbību saistītie infrastruktūras objekti (kabeļu trases un pievedceļi), no Sugu un biotopu ekspertu atzinuma (Ziņojuma 7.3. pielikums) un Ziņojuma izriet, ka jaunbūvējamo infrastruktūras objektu plānotajās teritorijās vai to tiešā tuvumā nav konstatētas īpaši aizsargājamo augu, ķērpju vai sēņu sugu atradnes. Tomēr divu aizsargājamo augu sugu atradnes konstatētas netālu no esošajiem ceļiem, kurus plānots izmantot materiālu transportēšanai. Proti, sarmatainās bitenes *Geum hispidum* atradne izvietota pie apdzīvotas vietas “*Kapukrogs*”, ~ 25 m no autoceļa *Stūrīši-Ausekļi-Kapukrogs*, bet divas odu gimnadēnijas *Gymnadenia conopsea* atradnes – ~ 150 m no autoceļa V1429 pie Gaiķiem (Ziņojuma 8. pielikums). Savukārt Amulas upē leļpus pa straumi, ~ 200 m uz Z no plānotās kabeļa trases Amulas upes šķērsojumavietas, konstatēta aizsargājamas bezmugurkaulnieku sugas micīšgliemezis *Ancylus fluviatilis* atradne. Minēto sugu aizsardzības statusu noteic Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 “*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 396).

⁶⁵ Minētais būvnormatīvs apstiprināts ar Ministru kabineta 2015. gada 30. jūnija noteikumiem Nr. 329.

- 6.11.8.11. Ņemot vērā konstatēto, Ziņojumā novērtēts, ka autoceļu *Stūrīši-Ausekļi-Kapukrogs*, kas varētu tikt izmantots VES transportēšanai, pie kura identificētā īpaši aizsargājamā suga - sarmatainā bitene, pēc šobrīd pieejamās informācijas posmā, kurā atrodas aizsargājamās augu sugas atradne, nebūs nepieciešams pārbūvēt. No Ziņojumā novērtētā arī izriet, ka citas identificētās aizsargājamo sugu atradnes, kas minētas jau šā atzinuma 6.11.8.10. punktā, atrodas pietiekamā attālumā no plānotajiem ar Paredzēto darbību saistītajiem infrastruktūras objektiem, lai to izveides vai ekspluatācijas rezultātā tiktu negatīvi ietekmētas identificētās aizsargājamo sugu atradnes.
- 6.11.8.12. No Sugu un biotopu ekspertu atzinuma (Ziņojuma 7.3. pielikums) un Ziņojuma izriet, ka nepieciešamo jaunbūvējamo infrastruktūras objektu plānotajās teritorijās vai to tiešā tuvumā konstatēti vairāki ES aizsargājamo meža un saldūdeņu biotopu – 9050 *Lakstaugiem bagāti egļu meži*, 9010* *Veci vai dabiski boreālie meži* un 3260 *Upju straujtecēs un dabiski upju posmi*, poligoni. (Ziņojuma 8. pielikums, Ziņojuma 4.3.2. attēls, detalizētāk informācija sniegta Ziņojuma 94. lpp.).
- 6.11.8.13. Vērtējot ar Paredzēto darbību saistīto infrastruktūras objektu izveides ietekmi uz to teritorijās un to tiešā tuvumā konstatētajiem ES aizsargājamiem mežu un saldūdeņu biotopiem, kas norādīti jau šā atzinuma 6.11.8.12. punktā, Birojs konstatē, ka, Ierosinātāja jau IVN gaitā identificējusi, ka, atkarībā no izmantotajiem tehniskajiem risinājumiem, potenciāli iespējama negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem no kabeļu un pievedceļu izbūves vai autoceļu rekonstrukcijas. Tādēļ jau IVN gaitā tika precizēti izmantojamie tehniskie risinājumi, lai negatīvo ietekmi novērstu. Proti, saskaņā ar Ziņojumu netiks veikta biotopa 9010* *Veci vai dabiski boreālie meži* poligona 18LU138_172_1⁶⁶ un biotopa 9050 *Lakstaugiem bagāti egļu meži* poligonu 20IL74_59, 17LU138_102, 22GE079_36 (Ziņojuma 4.3.2. attēls) daļēja atmežošana, ierīkojot nepieciešamās kabeļu līnijas un pievedceļu. Izstrādātāja attiecīgajās vietās paredzējusi kabeļa trases izbūvi ceļa pretējā pusē (poligoni 18LU138_172_1, 20IL74_59), ceļa trases izbūvi ārpus aizsargājamā biotopa platības (poligons 17LU138_102) un kabeļa trases izbūvi ar beztranšeju tehnoloģiju (poligons 22GE079_36). Savukārt, vērtējot kabeļa izbūves ietekmi uz konstatētajiem ES aizsargājamā saldūdeņu biotopa 3260 *Upju straujtecēs un dabiski upju posmi* poligoniem 17LU97_11 un 18LU97_9, novērtēts, ka ietekme uz minētā biotopa poligoniem būs nebūtiska, jo skars ļoti īsu biotopa posmu, vai nebūs nemaz, ja tiks pielietota beztranšeju tehnoloģija (Ziņojuma 4.3.2. attēls).
- 6.11.8.14. Izvērtējot Ziņojuma 7. nodaļā iekļauto novērtējumu par Paredzētās darbības nelabvēlīgo ietekmi uz aizsargājamām augu sugām un biotopiem (Ziņojuma 7.1.2. tabula), konstatējams, ka gandrīz nevienā no Ziņojumā vērtēto sešpadsmit VES novietojuma alternatīvu gadījumiem, ietekme uz aizsargājamām augu sugām un biotopiem nav sagaidāma. Savukārt analizējot Ziņojuma 19. pielikumā esošajā tabulā sniegto informāciju par plānotajiem pasākumu ietekmju uz augiem un biotopiem mazināšanai vai novēršanai, Birojs konstatē, ka atbilstoši novērtētajam, realizējot ietekmi mazinošos pasākumus, sagaidāmā paliekošā ietekme uz konstatētajiem aizsargājamiem augiem un biotopu poligoniem plānoto ceļu un kabeļu izbūves rezultātā būs neliela nelabvēlīga, savukārt citos ietekmju aspektos – nebūtiska. Arī DAP, iepazinusies ar Ziņojuma 19. pielikumā sniegtajiem precizējumiem par pasākumiem Paredzētās darbības ietekmes uz aizsargājamiem augiem un biotopiem mazināšanai, Vēstulē Nr. 4.9/1483/2023-N sniedz viedokli,

⁶⁶ Atbilstoši Ziņojumam un Sugu un biotopu ekspertu atzinumiem šeit un turpmāk aizsargājamā biotopa poligonu apzīmēšanai izmantoti datu sistēmā "Ozols" atzīmētie anketu numuri.

ka, ievērojot norādītos nosacījumus, nav sagaidāma būtiska ietekme uz ES nozīmes biotopiem.

- 6.11.8.15. Izvērtējis Ziņojumā un Sugu un biotopu ekspertu atzinumos sniegto vērtējumu par šeit iepriekš minēto VES un ar to saistīto infrastruktūras objektu, tostarp elektropārvades kabeļu līniju un pievedceļu, izbūves iespējamo ietekmi uz aizsargājamām augu sugām un biotopiem, Birojs var piekrist Izstrādātājas secinājumiem par sagaidāmās ietekmes nozīmīguma pakāpi un secina, ka kopumā nav sagaidāma ar Paredzētās darbības realizāciju saistīta būtiska negatīva ietekme uz Paredzētās darbības teritorijā vai ar Paredzēto darbību saistīto infrastruktūras objektu plānotajās teritorijās esošiem Latvijas un ES īpaši aizsargājamiem biotopiem un īpaši aizsargājamo augu sugu atradnēm. Tādēļ Biroja ieskatā Ziņojumā un tā 19. pielikumā ietvertu pasākumu kopums ietekmes mazināšanai uz aizsargājamām augu sugām un biotopiem, uzskatāmi par samērīgu prasību Paredzētās darbības īstenošanai.
- 6.11.8.16. Saskaņā ar Ornitologa atzinumu (Ziņojuma 10. pielikums) Paredzētās darbības teritorijas un tās perifērijas ornitoloģiskās izpētes ietvaros kopumā ir reģistrēti 70 īpaši aizsargājamo putnu sugu⁶⁷ novērojumi no 19 dažādām sugām – ziemeļu gulbis *Cygnus cygnus*, rubenis *Lyrurus tetrix*, lielais baltais gārnis *Ardea alba*, baltais stārķis *Ciconia ciconia*, ķīķis *Pernis apivorus*, jūras ērglis *Haliaeetus albicilla*, zivju ērglis *Pandion haliaeetus*, niedru lija *Circus aeruginosus*, mazais ērglis *Clanga pomarina*⁶⁸, grieze *Crex crex*, dzērve *Grus grus*, lielais ķīris *Larus ridibundus*, meža balodis *Columba oenas*, apodziņš *Glaucidium passerinum*, melnā dzilna *Dryocopus martius*, pelēkā dzilna *Picus canus*, sila cīrulī *Lullula arborea*, mazais mušķērājs *Ficedula parva*, brūnā čakste *Lanius collurio* (Ziņojuma 4.4.5. attēls)⁶⁹. Savukārt detalizētāks apraksts par konstatēto putnu sugu novērojumiem un to novērtējumu (kur iespējams) attiecībā pret konkrētās sugas populāciju Latvijā un Eiropā sniegts Ziņojuma 110. - 114. lpp. un Ziņojuma 10. pielikuma 9. – 18. lpp.
- 6.11.8.17. Identificēts, ka Paredzētās darbības teritorijas tuvumā, tostarp tiešā tuvumā (attālumā līdz 2 km) atrodas pieci īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai veidoti mikroliegumi (Ziņojuma 4.4.5. attēls un Ziņojuma 10. pielikuma 4. attēls). Saskaņā ar Ziņojumu tuvākais mikroliegums identificēts ~ 1,3 km attālumā uz DA no plānotās VES12.11 (Mikrolieguma kods (turpmāk – ML kods): 2056; VMD_ID: 81004⁷⁰), kas izveidots jūras ērgļa *Haliaeetus albicilla* aizsardzībai. Mikroliegums (ML kods: 503; VMD_ID: 83003) atrodas ~ 1,9 km uz Z no plānotās VES12.2 un ir izveidots melnā stārķa *Ciconia nigra* aizsardzībai. Uz DA no plānotās VES11.8 atrodas divi mikroliegumi, proti, mikroliegums (ML kods: 2683; VMD_ID: 86026), kas izveidots jūras ērgļa aizsardzībai, atrodas ~ 2,1 km no minētās VES, bet mikroliegums (ML kods: 1124; VMD_ID: 81011), kas izveidots mazā ērgļa *Clanga pomarina* aizsardzībai- ~2,8 km. Savukārt mikroliegums (ML kods: 2069; VMD_ID: 81017), kas izveidots melnā stārķa aizsardzībai, atrodas ~ 2,4 km uz R no plānotās VES11.4. Paredzētās darbības teritorijā un tās ietekmes

⁶⁷ Atbilstoši Ornitologa atzinumā norādītajam, ar īpaši aizsargājamām putnu sugām atzinumā apzīmētas, gan Latvijā, gan ES aizsargājamas putnu sugas, kuru aizsardzības statusu noteic Noteikumi Nr. 396 un Noteikumi Nr. 940, kā arī ES 1979. gada 2. aprīļa Padomes Direktīva 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību (turpmāk - Putnu direktīva) 1. pielikuma sugas.

⁶⁸ Saskaņā ar Noteikumu Nr. 396 1. pielikumu un Putnu direktīvas I pielikumu - *Aquila pomarina*.

⁶⁹ Konstatēto putnu sugu aizsardzības statuss parādīts Ziņojuma 4.4.2. tabulā.

⁷⁰ Atbilstoši Ziņojumam un Ornitologa atzinumam šeit un turpmāk ar šāda veida apzīmējumu apzīmēts mikroliegums.

zonā identificētas arī nozīmīgas prioritāras aizsardzības teritorijas pūcēm⁷¹ un dzeņiem⁷² (Ziņojuma 4.4.6. un 4.4.7. attēls).

- 6.11.8.18. Ņemot vērā Paredzētās darbības teritorijas apkārtņē konstatētās īpaši aizsargājamās putnu sugas un teritorijas nozīmību to aizsardzības nodrošināšanai (skat. šā atzinuma 6.11.8.16 un 6.11.8.17. punktu), šā IVN gadījumā sevišķi nozīmīgs ir ietekmes uz ornitofaunu novērtējums un ietekmi mazinošo pasākumu novērtējums šajā aspektā.
- 6.11.8.19. Saskaņā ar Ziņojuma un Ornitologa atzinuma Paredzētās darbības ietekme uz ornitofaunu vērtēta no tādiem aspektiem kā ietekme uz teritorijā konstatētām īpaši aizsargājamām putnu sugām, tostarp tām, kuru aizsardzībai Paredzētās darbības teritorijas apkārtņē veidoti mikroliegumi, ietekme uz pūču un dzeņu prioritāras aizsardzības teritorijām⁷³, kur, iespējams, konstatēto sugu sadursmju risks, putniem nozīmīgas koncentrācijas vietas un migrējoši putni, trokšņa ietekme pret to jutīgām sugām, iespējamās kumulatīvās ietekmes. Detalizētāks Paredzētās darbības iespējamās ietekmes izvērtējums minētajos aspektos sniegts Ornitologa atzinuma (Ziņojuma 10. pielikums) 8. -19. lpp. un Ziņojuma 109. -113., 114. -117. lpp.
- 6.11.8.20. Saistībā ar Paredzētās darbības ietekmes uz ornitofaunu novērtējumu Birojs vairākkārt – gan Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas gaitā, gan Birojā iesniegtā Ziņojuma izvērtēšanas un atzinuma sagatavošanas gaitā saņēma DAP viedokli⁷⁴ par Ziņojumā ietvērto Ornitologa atzinumu, kurā izteiktas šaubas par Ornitologa atzinumā un Ziņojumā ietvērto ietekmes novērtējumu uz putniem. Proti, DAP Vēstulē Nr. 4.9/14/2023-N norādīts – *“Šobrīd no Ziņojuma un Atzinuma ir nojaušams, ka ir iespējama būtiska negatīva ietekme uz divām putnu sugām, tomēr Pārvalde negūst pārliecību par to, vai ieteiktie ietekmi mazinošie pasākumi būs sekmīgi, kā arī iespējams ir jāparedz alternatīvi risinājumi, tai skaitā atteikšanās no kādas no VES stacijām, kurām prognozējamas būtiskas ietekmes uz putnu ligzdošanas iecirkņiem vai barošanās vietām (būtiskākais – uz melnā stārķa potenciālajām barošanās teritorijām Paredzētās darbības vietā). [..] Eksperts norāda, ka paredzētās darbības rezultātā paredzama negatīva ietekme uz divām melnā stārķa ligzdošanas teritorijām un divām jūras ērgļa ligzdošanas teritorijām, kurām visām ir dibināti mikroliegumi. Atzinumā ir sniegta informācija, ka viens no melnā stārķa un viens no jūras ērgļa mikroliegumiem nav apsekots. [..] No eksperta Atzinuma nav gūstama pārliecība, vai eksperts ir lūdzis un ņēmis vērā A/S “Latvijas valsts meži” rīcībā esošo informāciju par putnu sugu sastopamību, ligzdošanas iecirkņiem un A/S “Latvijas valsts meži” pieejamo informāciju par melnā stārķa ligzdošanas sekmēm. [..] Pārvaldes ieskatā Lanceļu diķis ir iespējama potenciāla dažādu putnu barošanās vieta, kā arī Amulas upe ir potenciāli nozīmīga melnā stārķa barošanās teritorija. [..] Tai pat laikā Atzinumā izvērtējums par šo un citām melnā stārķa barošanās teritorijām nav iekļauts. Neskatoties uz to, ka melnie stārķi*

⁷¹ “Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns”, pieejams - <https://www.daba.gov.lv/lv/sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani>.

⁷² “Mazā dzeņa *Dryobates minor*, vidējā dzeņa *Leiopicus medius*, baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos*, dižraibā dzeņa *Dendrocopos major*, trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus*, melnās dzilnas *Dryocopus martius* un pelēkās dzilnas *Picus canus* aizsardzības plāns”, pieejams - <https://www.daba.gov.lv/lv/sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani>.

⁷³ Saskaņā ar Ornitologa atzinumu, tas aktualizēts ārpus pūču un dzeņu uzskaišu perioda, tādēļ plānotā vēja parka ietekme uz dzeņiem un pūcēm nav vērtēta, bet no Ornitologa atzinuma izriet, ka Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz pūcēm un dzeņiem vērtēta, ņemot vērā Paredzētās darbības teritorijā identificētās to prioritāras aizsardzības teritorijas (Ziņojuma 8. pielikuma 3. un 4. attēls).

⁷⁴ DAP Vēstule Nr. 4.9/14/2023-N un DAP Vēstule Nr. 4.9/506/2023-N.

teritorijas apsekošanas laikā nav konstatēti, izmantojot piesardzības principu, ir jāpieņem, ka melnais stārķis var atgriezties ligzdot esošajos mikroliegumos un attiecīgi ir jāvērtē ietekme ne tikai uz ligzdošanas vietu, bet arī uz barošanās teritorijām, [..]. Pārvalde negūst pārliecību, vai eksperts ir vērtējis SIA "CVE" ieceri par 31 VES liela parka izbūvi Saldus novada Gaiķu, Blīdenes, Cieceres un Lutriņu pagastos, kurai Vides pārraudzības valsts birojs 2022. gada 12. augustā lēmumā Nr. 5-02-1/26/2022 ir piemērojis ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru. [..]". Savukārt DAP Vēstulē Nr. 4.9/506/2023-N norādīts – "Ziņojuma 17. pielikumā, atbildot uz Pārvaldes 02.01.2023. vēstulē Nr. 4.9/14/2023-N sniegtajiem komentāriem, norādīts: "pieņemts zināšanai par neatkarīga eksperta piesaistīšanu", "šobrīd ir pieprasīti dati no A/S "Latvijas valsts meži"; pēc datu saņemšanas un pēc neatkarīgā eksperta vērtējuma saņemšanas, IVN ziņojums un eksperta atzinums tiks papildināti", "risinājumi ietekmju samazināšanai tiks pārskatīti pēc neatkarīga putnu eksperta vērtējuma saņemšanas". Pārvalde informē, ka šī gada 27. janvārī esam nosūtījuši Rolanda Lebusa atzinumu kopā ar Pārvaldes iepriekš norādītajiem komentāriem par atzinumā ietvertu ietekmju izvērtējumu Latvijas Ornitoloģijas biedrībai, lūdzot sniegt viedokli. [..] Pārvaldes 02.01.2023. Vēstulē Nr.4.9/14/2023-N, konkrētajā situācijā pastāv šaubas par ietekmes novērtējumu uz putniem, līdz ar to nepieciešams papildus izvērtējums".

- 6.11.8.21. Birojs šajā atzinumā iekļāvis tikai daļu no DAP izteiktajām šaubām par Ornitologa atzinumā un Ziņojumā ietvertu ietekmes uz ornitofaunu novērtējumu (skat. šā atzinuma 6.11.8.20. punktu). Papildu minētajam, Birojs, izvērtējis Ziņojumu un tajā ietvertu Ornitologa atzinumu, konstatēja, ka arī Ornitologs savā atzinumā atzīst, ka ar Paredzēto darbību tās plānotajā un vērtētajā apjomā saistāma negatīva ietekme uz teritorijā konstatētajām aizsargājamām putnu sugām. Proti, piemēram, Ornitologa atzinuma 19. lpp. norādīts – "Atzinumā ir vērtēta plānotā vēja parka ietekme uz īpaši aizsargājamām putnu sugām. Daļa no plānotajām VES atrodas riska zonā, ko veido aplī ap īpaši aizsargājamo putnu ligzdām (dienas plēsīgo putnu un abu stārķu sugu stārķu gadījumā) un/vai novērojumu vietām (vistveidīgie putni, migrējošo putnu koncentrācijas vietas), kuriem ir novilkti tādi rādīsi, kādi ir rekomendēti dažādos ārvalstu literatūras avotos, ņemot vērā to, ka Latvijā nekādu vadlīniju vēja parku izvērtēšanai pagaidām vēl nav. Lai arī minētie aplī ir tikai daļa no teritorijas, kurā uzturas putni ligzdošanas laikā (home range), tiek pieņemts, ka šajos apļos attiecīgai sugai ir visaugstākie sadursmju, dzīvotnes pamešanas un citi riski, sekojoši, no plānotās VES būvniecības tajos būtu jāizvairās". Savukārt, pārņemot Ornitologa sniegto vērtējumu, piemēram, Ziņojuma 116. lpp. norādīts – "[..] plānotā vēja parka gadījumā, tā radītā negatīvā ietekme vairumā ligzdojošo putnu sugu gadījumā nebūs būtiska. Izņēmums ir attiecināms uz divām putnu sugām – melno stārķi un jūras ērgli", Ziņojuma 117. lpp. norādīts – "Izvērtējot visu pieejamo informāciju IVN izstrādes laikā, attiecībā uz melno stārķi ir sagaidāma neliela negatīva ietekme un vērā ņemama negatīva ietekme uz jūras ērgli", bet Ziņojuma 118. lpp. norādīts – "Saskaņā ar eksperta atzinumā norādīto plānotā vēja parka būvniecība viennozīmīgi radīs negatīvu ietekmi uz melnā stārķa dzīvotnēm un jūras ērgli, t.sk. šīs sugas dzīvotnēm. [..]".
- 6.11.8.22. Biroja ieskatā no iepriekš minētā var secināt, ka ar Paredzēto darbību var tikt radīta negatīva ietekme uz melno stārķi un būtiska negatīva ietekme uz jūras ērgli, tādejādi radot kaitējumu minētajām īpaši aizsargājamām putnu sugām un pasliktinot to aizsardzības stāvokli. Iepriekš minētais uzskatāmi atspoguļo radušos situāciju, kā rezultātā, ņemot vērā konstatēto, Birojam Paredzētās darbības ietekmes uz ornitofaunas novērtējuma aspektā bija svarīgi noskaidrot un uzklaut DAP viedokli, kā kompetentās iestādes valsts dabas aizsardzības īstenošanā, tajā skaitā

sugu un biotopu aizsardzības jomā, un LOB viedokli, kas ir sabiedriska organizācija, kuras mērķis saskaņā ar tās statūtiem ir sekmēt tādu apstākļu saglabāšanos, kas ļautu ilgstoši pastāvēt visām ar Latvijas teritoriju dabiski saistītajām putnu populācijām. Birojam ir jāgūst pārliecība par Paredzētās darbības atbilstīgu ietekmes uz ornitofaunu būtiskuma novērtējumu, atbilstošiem ietekmi mazinošiem un / vai kompensējošiem un uzraudzības (monitoringa) pasākumiem.

- 6.11.8.23. Ņemot vērā minēto, Ziņojuma izvērtēšanas un atzinuma sagatavošanas gaitā norisinājās savstarpēja Biroja, DAP, LOB, Ierosinātājas un Izstrādātājas viedokļu noskaidrošana, uzklauššana, izvērtēšana u.tml., un tām sekojošas rīcības, kas detalizētāk atspoguļotas jau šā atzinuma 5.3. apakšsadaļā “*Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā*” (skat. šā atzinuma 5.3.2.8., 5.3.3., 5.3.4., 5.3.6.-5.3.8., 5.3.10., 5.3.16. – 5.3.18. punktus).
- 6.11.8.24. Papildinot jau šā atzinuma 5.3.10. punktā minēto, DAP savā Vēstule Nr. 4.9/1483/2023-N sniedza viedokli par īstenojamajiem pasākumiem, lai novērstu Paredzētās darbības būtisku ietekmi uz melno stārķi, jūras ērgli un citām ligzdojošām sugām - “*Netiek būvētas VES 11.4., 11.5., 11.6., 11.8 un 12.9., jo šīs VES būtiski var ietekmēt melno stārķi un jūras ērgli; Visām pārējām VES tiek uzstādītas iekārtas automātiskai putnu detektēšanai un stacijas apturēšanai. Iekārtas jākalibrē atpazīt sekojošas īpaši aizsargājamas putnu sugas - jūras ērglis, zivjērglis, melnais stārķis, mazais ērglis. Ja putnu sugu monitoringa būvniecības procesa laikā un pēc tam VES ekspluatācijas laikā tiek konstatēta ietekme uz citām plēsīgo putnu sugām, kas ligzdo, barojas vai pārlido šajā teritorijā, iekārtas jākalibrē atpazīt papildus sugas; Aizliegums uzstādīt vērtētās Vestas un Nordex stacijas bez aerodinamiski uzlabotiem spārniem, proti, noteikti specifiski nosacījumi VES modeļu izvēlei (skat. Ziņojuma 4.4.3. tabulu); Ceļi projektējami un izbūvējami tā, lai netiktu bojātas dzeņiem un pūcēm piemērotās dzīvotnes, maksimāli izvairoties no koku izciršanas; Atmežošana ieteicama ārpus putnu ligzdošanas sezonas. Tāpat būtisks papildu pasākums risku mazināšanai būtu būvniecības darbu intensitātes samazināšana putnu ligzdošanas sezonas laikā no 1. aprīļa līdz 31. jūlijam (vai vismaz līdz 30. jūnijam)”. Papildu tam, DAP norādīja uz nepieciešamību veikt īpaši aizsargājamo putnu sugu monitoringu gan vēja parka būvniecības procesa laikā, gan pēc tam VES ekspluatācijas laikā, kā arī nepieciešamību veikt jūras ērgļa mikrolieguma ligzdošanas sekmju monitoringu. Tāpat DAP vērsa uzmanību, ka, ņemot vērā salīdzinoši lielo konstatēto īpaši aizsargājamo putnu sugu daudzveidību teritorijā, pamatojoties uz monitoringa rezultātiem, nākotnē nevar izslēgt nepieciešamību pēc papildu ietekmi mazinošiem pasākumiem un/ vai kompensējošiem pasākumiem.*
- 6.11.8.25. Savukārt, kā norādīts jau šā atzinuma 5.3.17. punktā, Izstrādātāja piekrita DAP Vēstulē Nr. 4.9/1483/2023-N izvirzītajiem nosacījumiem, ar kādiem Paredzētā darbība ir iespējama ietekmes uz ornitofaunu aspektā, tostarp atteikties no VES 11.4, VES 11.5, VES 11.6, VES 11.8 un VES 12.9 būvniecības. DAP izvirzītie nosacījumi tika iestrādāti Ziņojumā, to papildinot (Ziņojuma 21. pielikums⁷⁵) kā obligāti veicamus pasākumus, arī papildu monitoringa pasākumus, tādejādi Ierosinātājai apliecinot apņemšanos tos realizēt. Attiecīgi Ierosinātāja Ziņojuma 21. pielikumā esošajā tabulā novērtējusi, ka, realizējot plānotos ietekmi uz ornitofaunu mazinošos pasākumus, Paredzētā darbība atstās nelielu nelabvēlīgu ietekmi uz apkārtnes ornitofaunu. Savukārt Ziņojuma 8. nodaļu Ierosinātāja papildinājusi ar apņemšanos veikt monitoringa pasākumus Paredzētās darbības ietekmes uz ornitofaunu

⁷⁵ Šeit un turpmāk ar 21. pielikumu saprotama Birojā 2023. gada 27. aprīlī iesniegtā Ziņojuma 21. pielikuma redakcija.

novērtēšanai gan vēja parka būvniecības procesa laikā, gan pēc tam VES ekspluatācijas laikā, kā arī veikt jūras ērgļa mikrolieguma ligzdošanas sekmju monitoringu.

- 6.11.8.26. Ņemot vērā iepriekš minēto par Paredzētās darbības ietekmes novērtējumu uz apkārtnes ornitofaunu, tostarp īpaši aizsargājamām putnu sugām, sevišķi jūras ērgli un melno stārķi, kuru aizsardzībai Paredzētās darbības ietekmes zonā izveidoti vairāki mikroliegumi, Biroja ņem vērā Ziņojumā ietverto Ornitologa atzinumā un tajā, kā arī Ziņojumā sniegto Paredzētās darbības ietekmes novērtējumu uz apkārtnes ornitofaunu, kā arī pasākumiem tās novēršanai un / vai kompensēšanai. Birojs, izdodot šo atzinumu, ietekmes uz ornitofaunu aspektā vadās no kompetento institūciju sniegtajiem viedokļiem un izvirzītajiem nosacījumiem, ar kādiem Paredzētā darbība ir iespējama, lai novērstu būtisku ietekmi uz melno stārķi, jūras ērgli un citām ligzdojošām sugām.
- 6.11.8.27. Birojs pievienojas Ierosinātās sniegtajam novērtējumam, kas Biroja ieskatā izriet arī no DAP Vēstulē Nr. 4.9/1483/2023-N paustā, ka, realizējot Paredzēto darbību ietekmi mazinošus pasākumus uz apkārtnes ornitofaunu, kas apkopoti Ziņojuma 21. pielikumā, nav sagaidāma būtiska ietekme uz Paredzētās darbības teritoriju un ar to saistīto infrastruktūras objektu apkārtņē esošo ornitofaunu, tostarp melnā stārķa, jūras ērgļa un mazā ērgļa populāciju. Vienlaikus, ņemot vērā DAP Vēstulē Nr. 4.9/1483/2023-N pausto viedokli par īstenojamajiem pasākumiem, lai novērstu būtisku ietekmi uz melno stārķi, jūras ērgli un citām ligzdojošām sugām, un papildu monitoringa pasākumiem, kas iestrādāti Ziņojuma 21. pielikumā, secināms, ka DAP kā kompetentā iestāde valsts dabas aizsardzības īstenošanā, tajā skaitā sugu un biotopu aizsardzības jomā, pieļauj Paredzētās darbības īstenošanu, ja tiek ievēroti un īstenoti tās Vēstulē Nr. 4.9/1483/2023-N izvirzītie nosacījumi Paredzētās darbības ietekmes uz ornitofaunu mazināšanai un novērtēšanai. Tādēļ Biroja ieskatā Ziņojuma 21. pielikumā ietverto pasākumu kopums ietekmes uz ornitofaunu mazināšanai un uzraudzībai (monitoringam) uzskatāmi par samērīgu prasību Paredzētās darbības īstenošanai.
- 6.11.8.28. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu izpētes gaitā pētāmajā teritorijā konstatētas sešas sikspārņu sugas: ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, rūsганais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula*, Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii*, brūnais garausainis *Plecotus auritus*, divkrāsainais sikspārnis *Vespertilio murinus* un Pigmajsikspārnis *Pipistrellus pygmaeus*⁷⁶. Savukārt izvērstāka informācija par sikspārņu uzskaitēs konstatētajām sikspārņu sugām vai sugu grupām, to veikto pārlidojumu skaitu apkopota Ziņojuma 9. pielikumā 5. un 6. tabulā. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu pēc koriģētajiem aktivitātes koeficientiem plānotā vēja parka teritorijā dominē ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, kura īpatsvars kopējā sikspārņu aktivitātē ir 40 %. Otrā un trešā biežāk konstatētā suga pēc aktivitātes rādītājiem ir rūsганais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula* un Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii* un ar attiecīgi 30 % un 20 %.
- 6.11.8.29. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta sniegto atzinumu novērtēts, ka izpētes teritorijā biežāk konstatētās sikspārņu sugas - ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, rūsганais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula* un Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii* - ir visaugstākā riska sugas saistībā ar VES. Proti, atsaucoties uz

⁷⁶ Norādāms, ka saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu, šā novērtējuma ietvaros neviena no uzskaitītajām stacijām nebija novietota klajā laukā bez ūdeņu vai koku klātbūtnes, lai gan piecas no plānotajām VES paredzēts izvietot šādā biotopā, bet vēl piecas no plānotajām VES paredzēts izvietot 90 -95 m attālumā no mežmalas. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu par klajumu jeb laku apvidu tiek definētas teritorija, kuras attālums no meža ir vismaz 100 m.

EUROBATS⁷⁷ un citos avotos apkopoto informāciju, identificēts, ka saskaņā ar statistiku par sikspārņu bojāeju pie vēja stacijām Eiropā 2003. - 2014. gados, rūsganais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula* un Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii* ieņēma otro un trešo vietu, savukārt Skandināvijas valstīs visbiežāk ar bojāeju pie VES saistīts ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, bet Latvijā starp reģistrētajiem vēja staciju upuriem pirmajā vietā ir Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii* un otrajā vietā – ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*. Papildu minētajam eksperta atzinumā norādīts, ka visaugstākā sikspārņu mirstība pie vēja stacijām konstatēta to rudens migrācijas laikā. Ņemot vērā minēto, izvērtējumā uzmanība galvenokārt pievērsta trīs šajā punktā minētajām un izpētes teritorijā konstatētajām augsta riska bojāejas sikspārņu sugām. Detalizētāka informācija par konstatētajām sikspārņu sugām un to sastopamību sniegta Ziņojuma 9. pielikuma 8. – 18. lpp.

- 6.11.8.30. Kopējā sikspārņu aktivitāte plānotā vēja parka izpētes teritorijā novērtēta kā vidēji augsta. Savukārt, ņemot vērā uzskaišu staciju izvietojumu un novērojumu punktu izvietojumu uzskaites maršrutā atkarībā no biotopu tipa, novērtēts, ka sikspārņu kopējā aktivitāte mežmalās un mežmalās pie ūdenstilpes (Lanceņu diķis) ir vidēji augsta. Sagaidāms, ka atklātā vietā sikspārņu aktivitāte ir zemāka nekā mežmalās. Tādējādi atbilstoši novērtētajam vienpadsmit no vērtētajām VES (VES11.4 – VES11.6, VES12.1 - VES12.4, VES12.9 - VES12.12), kas plānotas mežu tuvumā, vērtējamās kā augstāka riska attiecībā uz sagaidāmo sikspārņu bojāeju nekā piecas turbīnas, kuras paredzēts izvietot klajumā.
- 6.11.8.31. Pamatojoties uz izpētes teritorijā iegūtajiem sikspārņu izplatības un aktivitāšu datiem, kopumā Sikspārņu eksperts savā atzinumā secina, ka sikspārņi plānotā vēja parka teritorijā ir aktīvi vismaz no maija līdz septembrim. Secināts, ka vislielākais sikspārņu bojāejas risks plānotajā vēja parkā sagaidāms jūlijā un īpaši augustā.
- 6.11.8.32. Ņemot vērā Paredzētās darbības teritorijā konstatēto sikspārņu sastopamību, izplatību un aktivitāti un, pamatojoties uz sakarībām, kas novērotas gan Paredzētās darbības teritorijā, gan konstatētas dažādos pētījumos gan Latvijā, gan ārvalstīs, Sikspārņu eksperts savā atzinumā izvirzījis vairākus nosacījumus sikspārņu populācijas aizsardzībai, lai Paredzētā darbība pieļaujama un neatstātu negatīvu ietekmi uz Paredzētās darbības teritorijā, tostarp migrācijas laikā, sastopamo sikspārņu populācijām, kā arī (Ziņojuma 9. pielikuma 20. lpp.).
- 6.11.8.33. Analizējot Ziņojuma 6.1.2. tabulā sniegto informāciju par plānotajiem pasākumiem ietekmju mazināšanai vai novēršanai, kā arī to paliekošo ietekmju vērtējumu saistībā ar Paredzētās darbības ietekmi uz sikspārņu populāciju, Birojs secina, ka Ierosinātāja apņemas ievērot un kā obligāti veicamu pasākumu nodrošināt Sikspārņu eksperta noteikto pasākumu VES staciju darbības ierobežošanai (Ziņojuma 9. pielikuma 20. lpp.). Tādējādi, pēc plānotā ietekmi mazinošā pasākuma realizācijas, sagaidāma neliela nelabvēlīga ietekme uz Paredzētās darbības teritorijas sikspārņu populāciju. No Ziņojuma 6.1.2. tabulā norādītā arī izriet, ka plānotā pasākuma efektivitāte ietekmju mazināšanai uz sikspārņiem un darbības ierobežojumi pārskatāmi atbilstoši monitoringa rezultātiem, tādējādi Birojs izdara secinājumu, ka Ierosinātāja arī ir veiks monitoringa pasākumus Paredzētās darbības ietekmes uz sikspārņiem novērtēšanai.
- 6.11.8.34. Ņemot vērā minēto, Biroja ieskatā gan Ziņojumā un Sikspārņu eksperta atzinumā vērtēto pasākumu kopums, gan Sikspārņu eksperta atzinumā ietvertais norādījums attiecībā uz obligāti veicamu sikspārņu monitoringu, uzskatāmi par samērīgu

⁷⁷ Pieejams -

https://www.eurobats.org/sites/default/files/documents/publications/publication_series/pubseries_no6_english.pdf.

prasību Paredzētās darbības īstenošanai, lai, analizējot sākotnējā (vismaz divus gadus pēc plānotā vēja paraka darbības uzsākšanas) monitoringa rezultātā iegūtos datus, novērstu jebkādas šaubas par iespējamu Paredzētās darbības negatīvu ietekmi uz sīkspārņu populācijām un, nepieciešamības gadījumā, lemtu par konkrētu VES darbību ierobežojošu pasākumu atvieglošanu vai pastiprināšanu.

- 6.11.8.35. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar ietekmi uz dabas vērtībām, Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu nepieciešams noteikt šādus nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) **Nav pieļaujama VES11.4, VES11.5, VES11.6, VES11.8 un VES12.9 būvniecība.**
 - b) **Projektējot VES un nepieciešamos infrastruktūras objektus, tostarp elektropārvades kabeļu līnijas un pievedceļus (arī tos pārbūvējot), jānodrošina tāda minēto objektu novietojuma izvēle, lai pēc iespējas mazāk skartu aizsargājamo biotopu platības. Šajā aspektā jānodrošina arī Ziņojumā jau vērtēto risinājumu, kā tas uzskatāmi parādīts Ziņojuma 4.3.2. attēlā, iekļaušana būvniecības projektā.**
 - c) **Ja būvprojekta izstrādes laikā nepieciešams precizēt vai mainīt plānoto VES izbūves tehnoloģisko laukumu, pievedceļu vai elektroenerģijas transportēšanas tīklu (kabeļu) izbūves vietas, tām atrodoties ārpus IVN gaitā novērtētajām teritorijām, kā tas norādīts Ziņojuma 4.3.5. nodaļā, nepieciešams veikt atkārtotu izvērtējumu par precizēto vai izmainīto Paredzētās darbības īstenošanas vietu iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamo sugu atradnēm un aizsargājamo biotopu platībām. Ja tiek ietekmētas īpaši aizsargājamas dabas vērtības, nepieciešams iesniegt sertificēta sugu un biotopu eksperta papildinātu atzinumu DAP un saskaņot nosacījumus ietekmes mazināšanai, ja attiecināms.**
 - d) **Jānodrošina VES12.1, VES12.3, VES12.6, VES12.10 un VES12.11 tehnoloģisko laukumu izvietojums lauksaimniecībā izmantojamo zemju platībās.**
 - e) **Vietās, kur plānotā elektropārvades kabeļu trase šķērso identificēto ES aizsargājamā saldūdeņu biotopa 3260 *Upju straujtecēs un dabiski upju posmi* poligonu 18LU97_9 (Dimžavas upes šķērsojums) (Ziņojuma 4.3.2. attēls), kabeļu trases izbūve jānodrošina pielietojot beztranšēju (caurdures) tehnoloģiskos risinājumus. Cik iespējams, minētajā vietā jāsamazina koku ciršana un zemsedzes (ūdensteces gultnes) bojāšana, kā arī nav pieļaujama jaunu barjeru un šķēršļu izveide upes tecējumā.**
 - f) **Atmežošanas darbi jāveic ārpus putnu aktīvā ligzdošanas laika no 1. augusta līdz 31. martam.**
 - g) **Putnu ligzdošanas sezonas laikā no 1. aprīļa līdz 30. jūnijam (ieteicams līdz 31. jūlijam) jānodrošina būvniecības darbu intensitātes samazināšana (pēc iespējas samazinot troksni radošu iekārtu darba laiku, vienlaicīgi darbināmo iekārtu skaitu un aktīvas darbības teritorijas platību).**
 - h) **Nepieciešamo ceļu projektēšana un izbūve jānodrošina tā, lai netiktu bojātas dzeņiem un pūcēm piemērotas dzīvotnes, maksimāli izvairoties no koku izciršanas.**

- i) Vēja parka izbūvē jāizmanto Ziņojumā vērtētās VES tikai ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem, vai līdzvērtīgas, vai arī labākas, ņemot vērā Ziņojuma 7.4. tabulā norādītos nosacījumus VES modeļa izvēlē.
- j) Jānodrošina ornitofaunas monitorings gan vēja parka būvniecības procesa laikā, gan pēc tam vēja parka ekspluatācijas laikā atbilstoši Ziņojuma 8. nodaļā paredzētajam (Ziņojuma 21. pielikuma sadaļas IVN ziņojuma 8. nodaļa apakšsadaļa “*Ietekme uz ornitofaunu*”). Monitoringa plāns un pasākumi jāaskaņo ar DAP. Monitorings jāveic sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ ekspertiem. Monitoringa atskaites jāiesniedz DAP un Dienestā. Pirmajos divos vēja parka ekspluatācijas gados monitoringa atskaites jāiesniedz reizi pusgadā, bet citos gados - vienu reizi gadā. Ņemot vērā monitoringa rezultātus, VES darbību ierobežojumi ir jāpārvērtē un jāaskaņo ar DAP, tostarp, ja putnu monitoringa ietvaros tiek konstatēta būtiska ietekme, jāparedz papildus ietekmi mazinoši pasākumi (piemēram, VES apturēšana putnu ligzdošanas laikā), saskaņojot to ar DAP.
- k) Jānodrošina visu VES aprīkošana ar iekārtām automātiskai putnu lidojumu detektēšanai, lidojošo putnu atpazīšanai un stacijas automātiskai apturēšanai tādām īpaši aizsargājamām putnu sugām kā jūras ērglis *Haliaeetus albicilla*, zivju ērglis *Pandion haliaeetus*, melnais stārķis *Ciconia nigra* un mazais ērglis *Clanga pomarina*, kā arī minēto iekārtu izmantošana visas vēja parka ekspluatācijas laikā visa gada garumā. Aktīvais iekārtu izmantošanas laiks var tikt precizēts, pamatojoties uz monitoringa rezultātiem, saskaņojot to ar DAP.
- l) Ja, veicot putnu monitoringu, vēja parka būvniecības procesa laikā un/ vai pēc tam vēja parka ekspluatācijas laikā, tiek konstatēta ietekme uz citām plēsīgo putnu sugām, kas ligzdo, barojas vai pārlido šo teritoriju, tad DAP, izvērtējot monitoringa rezultātus, ir tiesīga noteikt papildu putnu sugas, kuru īpatņu atpazīšana lidojumā un VES darbības apturēšana ir jānodrošina izmantojot automātiskās uzraudzības un vadības sistēmas
- m) Jānodrošina jūras ērgļa *Haliaeetus albicilla* mikrolieguma (ML kods: 2056; VMD_ID: 81004) ligzdošanas sekmju monitorings. Ja ligzdošanas sekmju monitoringa laikā tiek konstatēts, ka jūras ērgļi mikroliegumā vairs neligzdo (cēloņi – ligzdas pamešana izvairīšanās uzvedības rezultātā vai putniem ejot bojā sadursmēs ar VES), ir jānodrošina kompensējošo pasākumu par nodarīto kaitējumu īstenošana, saskaņojot to ar DAP.
- n) Jānodrošina Ziņojumā vērtēto obligāto pasākumu ievērošana sikspārņu aizsardzībai. Vēja parka ekspluatācijas gaitā jāveic vēja turbīnu darbības apturēšana vai neuzsākšana laika posmā no 1. jūlija līdz 15. septembrim nakts laikā, no saulrieta līdz saullēktam, ja izpildās šādi kritēriji: 1) vēja ātrums turbīnas rotora augstumā ir 6 m/s vai mazāks; 2) gaisa temperatūra ir augstāka par 10 °C.
- o) Jānodrošina akustiskais un sikspārņu bojāejas monitorings atbilstoši Ziņojuma 8. nodaļā un 9. pielikumā paredzētajam. Sikspārņu monitorings jāveic atbilstoši Latvijas Sikspārņu Pētniecības biedrības⁷⁸ izstrādātajām vadlīnijām -“*Vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes uz sikspārņiem novērtēšanai*”⁷⁹. Monitoringa plāns un pasākumi jānosaka un jāaskaņo ar DAP. Monitorings jāveic sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ekspertiem. Monitoringa atskaites vienu reizi gadā jāiesniedz DAP

⁷⁸ Latvijas Sikspārņu Pētniecības biedrība, Reģ. Nr. 40008259941.

⁷⁹ Pieejamas publiski <https://www.daba.gov.lv/lv/media/15651/download>.

un Dienestā. Ņemot vērā monitoringa rezultātus, VES darbību ierobežojumi ir jāpārvērtē un jāsaskaņo ar DAP.

IVN uzdevums ir iegūt informāciju par Paredzēto darbību un apzināt to ietekmi, nevis saistoši izlemt, vai Paredzētā darbība var tikt īstenota. Tas ir papildu process, kas vēl nedod tiesības uzsākt Paredzēto darbību⁸⁰. IVN rezultātā, pamatojoties uz novērtējuma secinājumiem, gala lēmuma pieņēmējs konceptuāli izlemj, vai plānotā darbība ar būtisku ietekmi uz vidi, kādas ir visas Novērtējuma likuma 1. pielikuma darbības, var tikt akceptēta, vai būtiskās ietekmes iespējams novērst vai samazināt līdz pieņemamam līmenim.

Izvērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējums kopumā veikts atbilstoši tā nosacījumiem. Paredzētās darbības īstenošana iespējama izbūvējot tikai 11 VES no sākotnēji izskatītajām 16 VES novietojuma alternatīvām. Proti, pieļaujama VES12.1, VES12.2, VES12.3, VES 12.4, VES12.5, VES12.6, VES12.7, VES12.8, VES12.10, VES12.11 un VES12.12 būvniecība. Tāpat Ziņojumā un šajā Biroja atzinumā identificēta virkne priekšnosacījumu tālākajām plānošanas un projektēšanas stadijām, kā arī nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība tās akcepta gadījumā var būt īstenojama vai nav pieļaujama.

Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa, 24. panta pirmās daļas 2. punkts). Par Paredzētās darbības akceptu Novērtējuma likuma 21. panta izpratnē lemj Saldus novada pašvaldība.

Direktore (paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

⁸⁰ Sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012. gada 30. oktobra spriedumu lietā Nr. A42991709.